

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΣΤ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1989 | ΑΡΙΘ. 2

Η ΕΠΙΔΙΩΞΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΕΩΣ

Ἡ ἐπιδιωκτέα ἐθνικὴ συμφιλίωσις, τῆς ὁποίας συμβολικαὶ ἐπισημάνσεις εἶναι ἡ «καὺσις τῶν φακέλλων» καὶ ἡ ἠθικὴ ἢ ὑλικὴ ἀποκατάστασις τῶν θυμάτων τοῦ καταστρεπτικοῦ ἐμφυλίου πολέμου, καθιστᾷ ἐπίκαιρον τὴν — ἀπὸ καθαρῶς θεωρητικῆς καὶ χριστιανικῆς σκοπιᾶς καὶ δι' ὑπερκομματικῶν κριτηρίων — ἐξέτασιν ἀφ' ἑνὸς τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἐθνικῆς συμφιλίωσης καὶ ἐνότητος καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς μορφῆς καὶ τοῦ περιεχομένου ταύτης.

* * *

Ἐὰν ἡ ἐπιδιώξις τῆς ἐνότητος εἶναι ὑπαρξιακὴ ἀνάγκη ἀκόμη καὶ τῶν μικρότερων ἀνθρωπίνων κοινωνικῶν σχηματισμῶν, πολὺ περισσότερο ἡ ἐπιδιώξις αὕτη εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν κατὰ πολὺ εὐρυτέραν ὁλότητα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ κράτους, τῆς ὁποίας ἡ διαμόρφωσις ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄν κοινωνικὸν καὶ πολιτικόν.

Αἱ κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀξίαι ἔχουν ὡς ὄντικόν θεμέλιον μίαν οὐσιώδη διάστασιν τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, δηλαδὴ τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν. Διὰ τῆς ὀργανικῆς κοινότητος προσώπων, ἡ ὁποία εἶναι κάτι περισσότερο παρὰ τὸ ἄθροισμα ἀτόμων, ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ἱκανὸς νὰ πραγματώσῃ τοὺς ὑψίστους σκοποὺς τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Μόνον διὰ τοῦ κοινωνικοῦ βίου εἶναι δυνατὸν νὰ ὀλοκληρώσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὴν προσωπικότητά του καὶ νὰ δημιουργήσῃ ὑψηλὰ ἔργα.

Ἀπ' αὐτῆς τῆς γεννήσεώς του ὁ ἄν-

θρωπος εὐρίσκεται ἐντεταγμένος εἰς «ὑπαρξιακὰς», «φυσικὰς» κοινότητα (οἰκογένειαν, θρησκευτικὴν ὁμάδα, φυλὴν, ἔθνος, κράτος), ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἀπομακρυνθῇ χωρὶς νὰ ἀπειλῶνται ἡ ἀριότης καὶ ἡ ἀκεραιότης τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Βραδύτερον ὁ ἄνθρωπος εἰσέρχεται συχνάκις εἰς κοινωνικοὺς σχηματισμοὺς (συλλόγους, ὀργανώσεις, ἰδρύματα, ὀικονομικὰς ἐπιχειρήσεις), οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὀρισμένους εἰδικούς συγκεκριμένους σκοποὺς. Οἱ ἀνήκοντες εἰς τοὺς κοινωνικοὺς αὐτοὺς σχηματισμοὺς καὶ εἰς ἐπὶ μέρους κοινωνικὰς ὀλότητας συνδέονται μετ' ἀλλήλων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς κοινῆς ἀξίας ἢ κοινῶν ἀξιῶν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ κοινωνικὴ ὁμάς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μᾶζαν, ἡ ὁποία κατευθύνεται ὑπὸ βραχυχρο-νίου καὶ τυχαίας κοινῆς συναισθηματικῆς παρορμήσεως, προϋποθέτει σταθερὰν σύνδεσιν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κοινούς στόχους.

Τὸ εἶδος καὶ ἡ ἔντασις τῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι συνδέουν τὰ ἐπὶ μέρους ἄτομα, καθορίζουν τὴν ποικιλίαν τῶν κοινωνικῶν μορφῶν. Ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἡ συνδέουσα δύναμις εἶναι ἡ συγγενικὴ σχέσις καὶ συμβίωσις. Ἐντὸς τῆς ἐπαγγελματικῆς κοινωνικῆς ὁμάδος εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας. Ἐντὸς τοῦ κράτους εἶναι ἡ στρατηγικὴ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐξουσίας πρὸς ἐπιτεῦξιν τῆς ἀρμονικῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς πολιτιστικῆς κοινότητος, ἐντὸς τῆς ὁποίας συνεκτικὸς παράγων εἶναι ἡ κοινὴ οἰκειώσις τῶν παραδεδομένων πολιτισμικῶν ἀγα-

θῶν καὶ ἡ προσπάθεια πρὸς παράδοσιν εἰς τὰς νέας γενεὰς νέων πολιτισμικῶν ἐπιτευγμάτων. Ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας συνδυετική δύναμις εἶναι ἡ ἐπιδίωξις τῆς σωτηρίας διὰ τῆς μεθέξεως τῆς μυστικῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ὀργανικῆς συνδέσεως μετὰ τοῦ μυστικοῦ σώματος Αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον κυβερνᾶται ὑπὸ τῆς θείας αὐτοῦ Κεφαλῆς καὶ ζωοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ σύνδεσις εἰς τὰς διαφόρους κοινωνικὰς μορφὰς εἶναι χαλαρωτέρα, ὅταν ἀπλῶς στηρίζεται εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἄλλων ἢ εἰς τὴν ἀνοχήν. Γίνεται στενοτέρα, ἐὰν ἔχῃ ὡς προϋπόθεσιν τὸν κοινὸν ἀξιολογικὸν προσανατολισμόν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν συναισθηματικὴν προσέγγισιν. Μόνον ἡ συμπάθεια, ἡ ψυχικὴ συνήχησις καὶ ἀφοσίωσις, ὁ γνήσιος ἔρωσ καὶ ἡ ἀληθὴς ἀγάπη οἰκοδομοῦν γνησιωτάτας, ἐσωτάτας καὶ στενοτάτας κοινωνικὰς σχέσεις. Ἡ συμπάθεια δημιουργεῖ ἐγκάρδιον σύνδεσμον διὰ τοῦ συμπάσχειν καὶ συγχαίρειν. Ἡ ψυχικὴ συνήχησις καὶ ἡ ἀφοσίωσις θεμελιώνουν τὴν φιλίαν ἢ διαφόρους μορφὰς παιδαγωγικῆς ἢ ποιμαντικῆς σχέσεως. Εἰς τὸν ἔρωτα τὸ χαίρειν διὰ τὴν χάριν, ὠραιότητα, δύναμιν, ἀρετὴν καὶ οἰονδήποτε ἄλλον πόλον ἔλξεως τοῦ ἄλλου δημιουργεῖ τὴν ἐσωτάτην μετ' αὐτοῦ σύνδεσιν, τῆς ὁποίας γνησία καὶ αὐθεντικὴ ἔκφανσις εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἔγγαμος συμβίωσις¹. Ὡσαύτως ἡ μετὰ δικαιοσύνης, εὐγενείας καὶ ἐλέους ἐκδήλωσις τῆς γνησίας χριστιανικῆς ἀγάπης εἶναι δυνατὸν νὰ συνδέσῃ καὶ τοὺς πολίτας ἐνὸς ἔθνους πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ τῆς ἐθνικῆς εὐημερίας, ἔστω καὶ ἐὰν οὗτοι ἔχουν διαφορετικὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις καὶ κομματικὰς τοποθετήσεις!

Ἐντὸς τῆς μεγάλης ομάδος τῶν κοινωνικῶν ἀξιών δικαίως κατέχουν ἰδιαιτέραν θέσιν αἱ μετὰ τῆς δικαιονομικῆς σφαιρας συναρτώμεναι πολιτειακαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀξίαι. Διὰ τοῦ κράτους ἢ τῆς πόλεως ὑλοποιεῖται ἡ πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ δικαίου

καὶ τῆς τάξεως βούλησις μιᾶς κοινωνίας. Ἐντὸς τῆς πολιτείας ἡ οἰκογένεια, ἡ φυλὴ, τὸ γένος, αἱ ἐπὶ μέρος κοινωνικαὶ ὀλότητες καὶ ἐνώσεις δὲν αἴρονται², ἀλλ' ἡ αὐτονομία καὶ ἡ ἐλευθερία των, — ὅταν δὲν ἀπαιτῆται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις» (Πράξ. ε', 9) —, αὐτοπεριορίζονται διὰ τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς εὐρυτέρας ὀργανικῆς ὀλότητος, ἡ ὁποία καὶ πάλιν εἶναι κάτι πλεόν τοῦ ἀθροίσματος τούτων². Ἐντὸς τοῦ κράτους καὶ δι' αὐτοῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ «κοινωνικοποίησης» τῶν πολιτῶν, δηλαδὴ ἡ οἰκείωσις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κοινωνικῶν κανόνων συμπεριφορᾶς. Ἡ κρατικὴ αὐθεντία καὶ ἐξουσία ἐξασφαλίζει ἢ πρέπει νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν τάξιν, τὴν ἀσφάλειαν, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου καὶ τὴν δυνατότητα ἐλευθέρας καὶ ἀνεμποδίστου πραγματοποιήσεως πασῶν τῶν ἀξιών. Ἐντὸς τοῦ κράτους οἱ ἔχοντες εἰς τὰς χεῖράς των τὴν ὑπὸ τῆς ψήφου τοῦ λαοῦ κατὰ δημοκρατικὸν τρόπον δοθεῖσαν δύναμιν πρέπει νὰ δημιουργήσουν καὶ ἐξασφαλίσουν πάσας τὰς προϋποθέσεις καὶ δυνατότητας, αἱ ὁποῖαι ἐγγυῶνται τόσον τὴν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητος ἐνὸς ἐκάστου, ὅσον καὶ τὴν πραγματοποίησιν πασῶν τῶν ἀξιών. «Χρέος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας εἶναι νὰ ὀργανώσῃ τὴν ζωὴν τῆς πολιτείας σὲ τρόπον ὥστε νὰ δημιουργοῦνται μεγαλύτερα ἀγαθὰ πολιτισμοῦ καὶ ἀπὸ κάθε ἄτομο καὶ ἀπὸ τὸ σύνολο. Ἡ πολιτεία εἶναι τὸ ἀναγκαῖο πλαίσιο γι' αὐτὴ τὴ δημιουργικότητα. Ἡ πεῖρα τῆς ἱστορίας διδάσκει πῶς ἀπὸ αὐτὸ τὸ πλαίσιο ἀντλεῖ ἡ δημιουργικότητα τοῦ ἀνθρώπου, διότι εἶναι καὶ ὁ θεματοφύλαξ τῆς συνέχειας, τῆς παράδοσης, τῶν θησαυρισμένων πνευματικῶν ἀγαθῶν πού κληροδοτοῦν περασμένες γενεές. Εἶναι σύγχρονα καὶ ὁ ὀργανωτὴς τῆς δημιουργίας ἀγαθῶν πολιτισμοῦ, ὅταν μάλιστα τὸ εἶδος τῆς δημιουργίας ὑπερβαίνει τὴς δυνάμεις τῶν ἀτόμων» (Κ. Τσάτσος)³.

Ἄς ἐπιτραπῆ εἰς τὸν γράφοντα νὰ ἐπαναλάβῃ διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι ἡ οὐσία

1. Πρβλ. Hubert Henz, Lehrbuch der systematischen Pädagogik, Freiburg - Basel - Wien 1971, σ. 82-83. L. Berg, Κοινότης, ἐν Μεγάλῃ Παιδαγωγικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμ. 3, Ἀθήναι 1968, σ. 442-443.

2. Ο. Βορέα, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, Ἀθήναι, 1935 σ. 288-289.

3. Κωνσταντῖνου Τσάτσου, Πολιτικὴ - Θεωρία πολιτικῆς δεοντολογίας, Ἀθήνα 1975, σ. 121-122.

τῶν πολιτειακῶν ἀξιών, τὰς ὁποίας πραγματώνει ὁ ἄνθρωπος ὡς *ens politicum*, ὡς ὄν πολιτικόν, δὲν εἶναι κυρίως αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ ἐξουσία, ἢ δύναμις, ἢ αὐθεντία, ἢ ὁποία δημιουργεῖ — τρόπον τινὰ εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ («κοινωνικοῦ συμβολαίου») τοῦ Ρουσό — τὸ λεγόμενον «κράτος τῆς δυνάμεως (ἐξουσίας)» (*Machtsstaat*), οὔτε ἢ ἐπιβολὴ διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης τῆς τάξεως εἰς τὸ «κράτος τοῦ δικαίου» (*Rechtsstaat*) ἢ μόνον ἢ ἐξισορρόπησις τῶν ἀτομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀναγκῶν εἰς τὸ «κοινωνικὸν κράτος» (*Sozialstaat*) ἢ εἰς τὸ «κράτος τῆς προνοίας» (*Wohlfahrtsstaat* ἢ *Versorgungsstaat*). Πάντα τὰ οὐσιώδη ταῦτα στοιχεῖα τῆς Πολιτείας εἶναι μόνον ἢ ἀναγκαῖα ὑποδομή, τὸ ἀναγκαῖον ποιητικὸν αἷτιον, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἀπολυτοποιῆται ὡς αὐτοσκοπός, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀνοίγῃ τὴν ὁδὸν εἰς τὸ τελικὸν αἷτιον, δηλαδή εἰς τὸ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἢ δημιουργηθῇ τὸ «κράτος τοῦ πολιτισμοῦ» (*Kulturstaat*), τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι ὀργανωμένον κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἐξασφαλιστῆται τὸ *bonum commune*, νὰ προάγεται τὸ κοινὸν καλόν, νὰ παράγονται περισσότερα καὶ μεγαλύτερα πολιτισμικὰ ἀγαθὰ, νὰ βιώνονται καὶ νὰ πραγματώνονται αἱ θεμελιώδεις ὑλικαὶ καὶ πνευματικαὶ ἀξίαι εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τρόπον σύστοιχον πρὸς τὴν ἱεραρχικὴν διαβάθμισιν καὶ κλιμάκωσίν των⁴.

Συμφώνως πρὸς τὰ αἰτήματα τῆς σημερινῆς Πολιτειολογίας, ἢ εὐημερία καὶ ἢ πρόοδος τοῦ κράτους ἔχουν ὡς προϋπὸθεσιν, ὅτι τὰ ὑποκείμενα καὶ οἱ φορεῖς τῆς πολιτικῆς πράξεως, δηλαδή οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἄρχόμενοι, οἱ κυβερνῶντες καὶ οἱ κυβερνώμενοι, τὰ κυβερνητικὰ στελέχη καὶ ἢ ἀντιπολίτευσις, τὰ κρατικὰ ὄργανα καὶ ὁ λαὸς πρέπει παρὰ τὸν τυχόν πλουραλισμὸν τῶν πολιτικῶν των τοποθετήσεων ἀφ' ἑνὸς νὰ ἔχουν μίαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κοινῶς ἀποδεκτὴν Ἀξιολογίαν καὶ νὰ προβάλλουν ἀπὸ κοινοῦ τὰς γενικῶς ἀποδεκτὰς ὑπερατομικὰς θεμελιώδεις ἀξίας (*Grundwerte*) καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ διέπωνται ὑπὸ πνεύματος ἀλληλο-

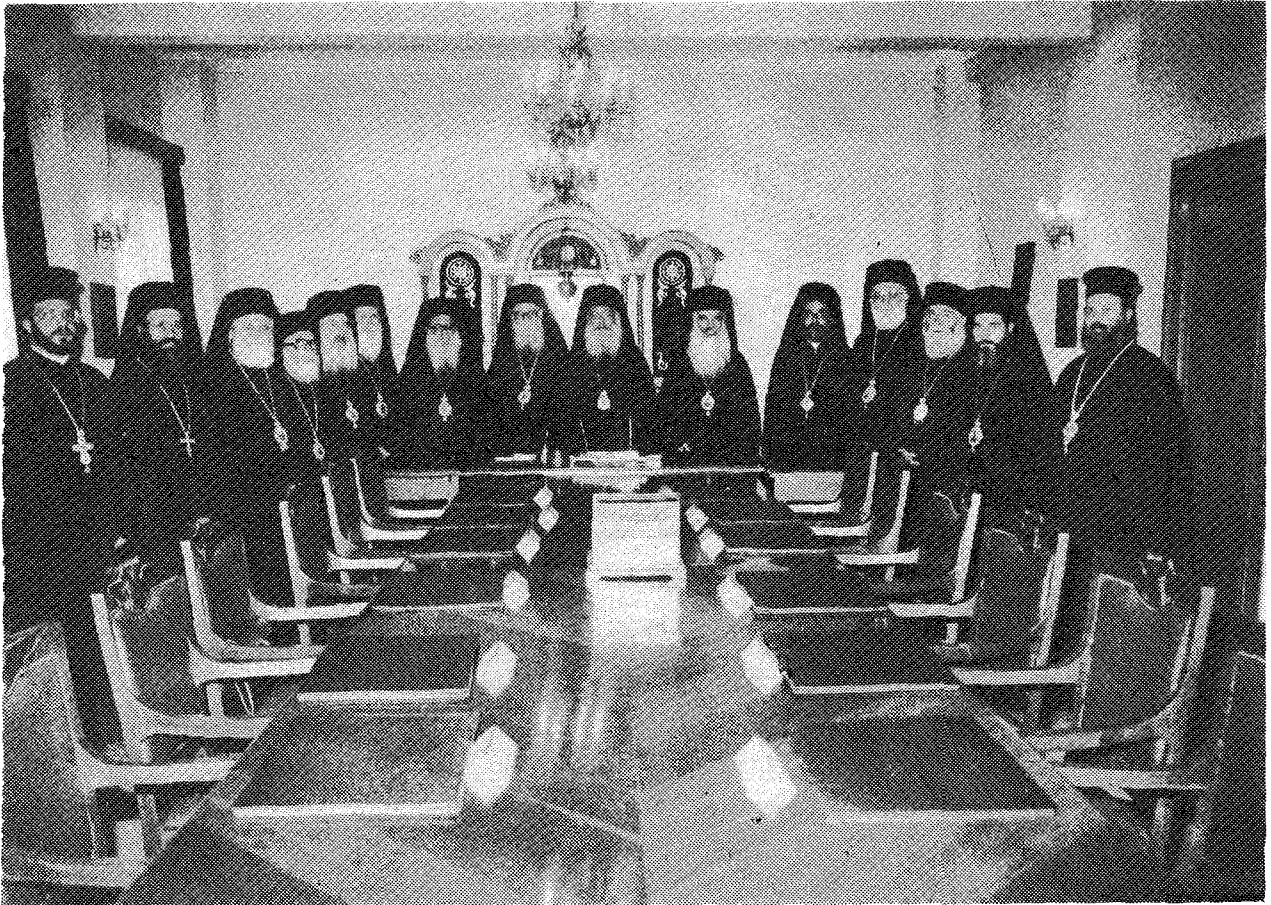
σεβασμοῦ καὶ ὑπὸ ἐτοιμότητος πρὸς συλλογικὴν συνεργασίαν. Τὸ κράτος, ἂν ἐξ ἐπόψεως νομικῆς ἐπιστήμης θεωρῆται ὡς ὑποκείμενον δικαίου καὶ ὡς νομικὸν πρόσωπον, ἀπὸ κοινωνιολογικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῆς φαινομενολογικῆς Φιλοσοφίας τῆς Πολιτείας δὲν εἶναι εἷς, τρόπον τινὰ παίκτης, ἀλλὰ ἢ δυναμικὴ συνισταμένη καὶ σύνθεσις τῆς στρατηγικῆς, τὴν ὁποίαν τὰ ὑποκείμενα καὶ οἱ φορεῖς τῆς πολιτικῆς πράξεως ὡς συμπαίχται ἀναπτύσσουν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ παιγνιδιοῦ, ἐφαρμόζοντες καλῶς ἢ κακῶς τοὺς κανόνες του. Ὅπως ἀκριβῶς τὸ παιγνίδι διαμορφώνεται δυναμικῶς ὑπὸ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι τὸ διέπουν, τοιοῦτοτρόπως τὸ κράτος δὲν εἶναι στατικὸν ἀντικειμενικοποιημένον μέγεθος, τὸ ὁποῖον ἐκδηλοῦται ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν κανόνων τοῦ συντάγματος, ἀλλ' εἶναι κάτι, τὸ ὁποῖον συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως διαμορφώνεται ὑπὸ τοῦ δυναμικοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων αὐτῶν ἀναλόγως πρὸς τὰς ἱκανότητας τῶν κυβερνῶντων καὶ κυβερνωμένων συμπαικτῶν, πρὸς τὴν ἠθικὴν των ποιότητα, ἢ ὁποία εἶναι τὸ πρωτεῦον, καὶ πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς συνενώσεως τῶν δυνάμεων πρὸς προώθησιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ πολιτειακοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου πάντες οἱ πολῖται εἶναι φορεῖς καὶ σκαπανεῖς⁵.

Ἐκ τούτων γίνεται κατανοητὴ ἢ ἀναγκαιότης τῆς ὁμοψυχίας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐθνικῆς συμφιλίσεως, αἱ ὁποῖαι ὑποβοηθοῦν τὴν ἐξάλειψιν τῶν κοινωνικῶν πληγῶν καὶ πολιτικῶν ἀπαξιῶν, οἷαι εἶναι ἢ ἐγωϊστικὴ ἰδιοτέλεια, ὁ ἄκρατος ἀτομισμός, ἢ ἐκμετάλλευσις, ἢ ἀνισότης, ἢ ἀπομόνωσις, ἢ ἄλλοτρίωσις, αἱ διακρίσεις, ἢ ἔρις, ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός, τὸ μῖσος, ἢ ἔλλειψις εἰρήνης, ἢ ἀδελφοκτόνος ἐμφυλιοπολεμικὴ διάθεσις κ.τ.τ. Αἱ ἀπαξίαι αὗται, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι παρόμοιοι, πρέπει ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς συμβολικῶς διακηρυχθείσης ἐπιδιωκτέας ἐθνικῆς συμφιλίσεως νὰ ἐκρίζωθοῦν διὰ κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς καὶ διαφορετιστικῆς προσπαθείας, ἢ ὁποία θὰ ὀδηγῇ

4. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Χριστιανισμός καὶ Πολιτικὴ (Δοκίμιον), Ἀθήναι, 1984, σ. 19-20.

5. Πρβλ. αὐτόθι, σ. 27-28.

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ 133ης ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1.9.1989 — 31.8.1990)

Τὰ μέλη τῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμόθεος, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Ἀττικῆς κ. Δωρόθεος, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, Σιακίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντώνιος, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκόπιος, Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνός, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Σπυρίδων, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἁγίου Παντοκράτορος κ. Ἰάκωβος Παπαθανασίου - Γκίνης καὶ οἱ Γραμματεῖς πανοσ. ἀρχιμ. κ.κ. Ἰγνάτιος Λάππας καὶ Δαμασκηνός Καρπαθάκης. Ἐκ τῆς συνεδρίας ἀπουσίαζεν ὁ συνοδικὸς Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων. (Φωτ. Α. Κατσιμπα).

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν α' συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 133ης Συνοδικῆς Περιόδου (1.9.89 ἕως 31.8.90) συνεκρότησε τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, διώρισε τοὺς Σεβ. Συνέδρους ὡς Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπι-

τροπῶν, συνεκρότησε τὰ Ὑπηρεσιακὰ καὶ τὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν κ.λπ., ὡς κάτωθι:

Α. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Δια-

εἰς τὴν ἄρσιν πάντων τῶν ἐμποδίων, τὰ ὅποια ἐπιπροσθοῦν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα.

Ἄλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ποῖα εἶναι ἢ πρέπει νὰ εἶναι τὰ μορφολογικὰ καὶ τὰ ἐξ ἐπόψεως ὕλης ἢ περιεχομένου γνωρίσματα τῆς ἐθνικῆς συμφιλίωσης, ἢ ὅποια δὲν θὰ εἶναι ἀπλῶς συμβολικὴ ἢ καὶ οὐτοπιστικὴ,

ἀλλὰ πραγματικὴ, ρεαλιστικὴ καὶ οὐσιαστικὴ; Ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

κόνους και Μοναχούς Συνοδικὸν Δικαστήριον:

α) Πρόεδρος ὁ Σεβ. Ν. Ἰωνίας και Φιλαδελφείας και Τιμόθεος.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Κορίνθου και Παντελεήμων, Σισανίου και Σιατίστης και Ἀντώνιος, Μαρωνείας και Δαμασκηνός και Ἄρτης και Ἰγνατίος.

Β. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικὸν Δικαστήριον:

α) Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος και Σεραφεῖμ.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Μεσσηνίας και Χρυσόστομος, Ἀττικῆς και Δωρόθεος, Φιλίππων και Προκόπιος, Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως και Διονύσιος, Ν. Κρήνης και Καλαμαριάς και Προκόπιος και Ζιχνῶν και Νευροκοπίου και Σπυρίδων.

γ) Ἀναπληρωματικὸν μέλος δι' ἀμφότερα τὰ Δικαστήρια ὀρίζεται κατὰ νόμον ὁ Σεβ. Φωκίδος και Ἀθηναγόρας.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Συνοδικὰ Μέλη εἰς τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 590) 77 συσταθείσας Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς ὀρίζονται οἱ ἑξῆς Σεβ. Συνοδικοί Ἀρχιερεῖς:

1. Ἀρχιγραμματείας: Ὁ Σεβ. Ν. Κρήνης και Καλαμαριάς και Προκόπιος.

2. Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης και Μουσικῆς: Ὁ Σεβ. Ἄρτης και Ἰγνατίος.

3. Θείας Λατρείας και Ποιμαντικῶ Ἔργου: Ὁ Σεβ. Σισανίου και Σιατίστης και Ἀντώνιος.

4. Δογματικῶν και Νομοκανονικῶν Ζητημάτων: Ὁ Σεβ. Κορίνθου και Παντελεήμων.

5. Μοναχικοῦ Βίου: Ὁ Σεβ. Μαρωνείας και Κομοτηνῆς και Δαμασκηνός.

6. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς και Νεότητος: Ὁ Σεβ. Φωκίδος και Ἀθηναγόρας.

7. Διορθοδόξων και Διαχριστιανικῶν Σχέσεων: Ὁ Σεβ. Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως και Διονύσιος.

8. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως και Ἐπιμορφώσεως τοῦ Κλήρου: Ὁ Σεβ. Ν. Ἰωνίας και Φιλαδελφείας και Τιμόθεος.

9. Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων και Διαφωτίσεως: Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας και Χρυσόστομος.

10. Ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων: Ὁ Σεβ. Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου και Προκόπιος.

11. Κοινωνικῆς Προνοίας και Εὐποιίας: Ὁ Σεβ. Ζιχνῶν και Νευροκοπίου και Σπυρίδων.

12. Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν: Ὁ Σεβ. Ἀττικῆς και Δωρόθεος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ὙΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Α. Ἀνώτερον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκκλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.).

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Ν. Ἰωνίας και Τιμόθεος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μεσσηνίας και Χρυσόστομου.

Β. Τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον (διὰ θέματα ὑπαλλήλων Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν).

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Ἀττικῆς και Δωρόθεος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἄρτης και Ἰγνατίου.

Γ. Τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον (διὰ θέματα ὑπαλλήλων Ἀρχιεπισκοπῆς και Ἱ. Μητροπόλεων).

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Ἀττικῆς και Δωρόθεος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως και Διονύσιου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Τακτικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Ν. Ἰωνίας και Φιλαδελφείας και Τιμόθεος. 2) Ὁ Σεβ. Σισανίου και Σιατίστης και Ἀντώνιος.

β) Ἀναπληρωματικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Ἀττικῆς και Δωρόθεος. 2) Ὁ Σεβ. Μαρωνείας και Κομοτηνῆς και Δαμασκηνός.

2. Τ.Α.Κ.Ε.

Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος και Σεραφεῖμ. Ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ ὁ Σεβ. Ν. Ἰωνίας και Φιλαδελφείας και Τιμόθεος.

Τακτικὸν Μέλος ὁ Σεβ. Ἀττικῆς και Δωρόθεος, με ἀναπληρωτὴν τὸν Σεβ. Φωκίδος και Ἀθηναγόραν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως και Διονύσιος.

ὙΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ «ΔΙΠΤΥΧΩΝ»

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου και Προκόπιος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ν. Κρήνης και Καλαμαριάς και Προκοπίου.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπή: 1) Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας και Χρυσόστομος. 2) Ὁ Σεβ. Σισανίου και Σιατίστης και Ἀντώνιος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΣΩΤΑΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

“Ότι τὸ ἔργο τοῦτο εἶναι τελειότητα, ὅπως βεβαιώνουν οἱ ἀρετὲς πού τὸ συνοδεύουν, καὶ ὅτι ἀκολουθοῦμε τὸ ἔργο αὐτό, ὅταν ὑπάρχη κλήση καὶ μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλὰ τώρα, ἴσως, κατὰ τὴν εὐαίσθητη ἐξέταση τῶν, διὰ περιέργειας, διανοητικῶν σου ἐνασχολήσεων, πού δὲν διαθέτουν ἐπιδεξιότητα καὶ ἐμπειρία γιὰ τοῦτο τὸ ἀφοσιωτικὸ ἔργο, τὸ θαυμάζεις κατὰ κάποιο τρόπο, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑποπτεύεις παρόμοια. Ὅμως αὐτὰ δὲν εἶναι παράξενα. Γιατὶ μέχρι καὶ τώρα νομίζεις ὅτι εἶσαι σοφός, λόγῳ τῶν διανοητικῶν σου ιδιοτήτων καὶ ἱκανοτήτων καὶ ἔχεις ἔλλειψη ἐμπειρίας σ’ ἐτοῦτο τὸ βαθύ ἔργο. Ἀκόμη, ἴσως διερωτᾶσαι μέσα στὴν καρδιά σου, πῶς θὰ μπορούσες νὰ πληροφορηθῆς, ἐὰν ἐτοῦτο τὸ ἔργο εὐαρεστή ἢ ὄχι τὸν Θεό. Ἦ ἐὰν τὸν εὐαρεστή, πῶς μπορεῖ νὰ βεβαιωθῆ ὅτι τὸν εὐφραίνει καὶ τὸν εὐχαριστῆ τόσο, ὅσο σοῦ λέω ὅτι τὸν εὐαρεστεῖ. Στὰ πάρα πάνω ἀπαντώντας, σοῦ λέω ὅτι αὐτὴ ἢ ἐρώτηση, αὐτὴ ἢ ἀπορία παράγεται καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν περιεργειακὴ δομὴ τῶν διανοητικῶν σου ιδιοτήτων πού δὲν σ’ ἀφήνουν οὔτε θὰ σ’ ἀφήσουν μὲ κανένα τρόπο νὰ συγκατατεθῆ καὶ νὰ παραδεχτῆς τὸ ἔργο τοῦτο, προτοῦ ἀποκτήσης κάποια ἱκανοποίηση τῆς περιεργειᾶς σου γιὰ ἐξεύρεση κάποιας λογικῆς, κάτι σὰν λογικοῦ στηρίγματος γιὰ τοῦτο τὸ ἔργο. Γιὰ τὸν λόγον αὐτό, δὲν θὰ ἀρνηθῶ, οὔτε θὰ ἀπορρίψω τίς πάρα πάνω ἀντιρρήσεις σου, ἀλλὰ ἔστω καὶ μερικῶς θὰ ὑποχωρήσω ἱκανοποιώντας τίς ἀλαζονικὲς διανοητικὲς σου ἱκανότητες καὶ ιδιότητες, ἐλπίζοντας ὅτι μετὰ ἀπὸ αὐτὰ νὰ πράττης καὶ νὰ ἐνεργῆς, ὅπως κι ἐγὼ καὶ νὰ ἀκολουθήσης τίς συμβουλές μου, χωρὶς νὰ προσάλης δυσκολίες καὶ ἐμπόδια στὴν πραότητά σου, στὴν ἡμερότητά σου, κατὰ τὸ ρηθὲν «Ἡ τέλεια ἡμερότητα δὲν παρεμβάλλει ἐμπόδια» (P. L. CLXXXII 868). Βάζεις λοιπὸν ἐμπόδια στὴν ἡμερότητά σου, ὅταν δὲν τηρῆς τίς συμβουλές τοῦ Πνευματικοῦ σου Πατέρα, τοῦ ὁδηγοῦ τῆς ψυχῆς σου, παρὰ μόνον ὅταν τίς κοσκινίσης, ὅταν τίς περάσης ἀπὸ τὴν κριτικὴ γιὰ νὰ σοῦ πῆ αὐτὴ, τί καὶ πῶς νὰ πράξης ἢ ἀντίθετα νὰ μὴν κάνης τίποτα. Ἄλλοίμονο. Ἐδῶ μπορεῖ νὰ ὑποθέσης ὅτι ἐπιθυμῶ ἢ καὶ ἐποφθαλμῶ νὰ σὲ ἐξουθενώσω καὶ νὰ σὲ καθυπο-

τάξω. Κατὰ κάποιο τρόπο ναί, τὸ κάνω καὶ θὰ τὸ κάνω, γιατί νομίζω ὅτι ἡ ἀγάπη μὲ παρακινεῖ νὰ πράττω ἔτσι περισσότερο, παρὰ κάποια ἱκανότητα, ἢ ἐπιτηδειότητα ἢ γνώση πού αἰσθάνομαι, ὅτι τυχὸν ἔχω σὲ κάποιο μεγάλο ἢ μικρὸ ὕψος, ἢ καὶ αὐτὴ τούτη ἢ ἀπασχόλησή μου στὸ ἔργο τοῦτο ἢ τέλος ὁ μεγαλύτερος ἢ μικρότερος βαθμὸς τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξής μου. Ὁ Θεὸς νὰ δοηθῆσῃ νὰ διορθωθοῦν ὅλα ὅσα ἔχουν ἀνάγκη διορθώσης, γιατί Ἐκείνος γνωρίζει ὅλα αὐτὰ στὸ σύνολό τους, ἐνῶ ἐγὼ μερικὰ κι αὐτὰ περιορισμένα, καθ’ ὅσον μόνον ἀφορᾶ στὶς διάφορες μεριές τους. Ἀλλὰ τώρα γιὰ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν ὑπερήφανή σου νοστορία θὰ σοῦ πῶ συνιστώντας τοῦτο τὸ ἔργο, ὅτι ἐὰν μιὰ ψυχὴ πού ἔχει ἀφοσιωθῆ σ’ αὐτὸ εἶχε λαλιὰ καὶ γλώσσα νὰ πῆ καὶ νὰ ἐκφραστῆ αὐτὰ πού αἰσθάνεται τότε, ὅλοι οἱ γραμματισμένοι τῆς Χριστιανωσύνης θὰ ἐκπλήσσονταν ἀπ’ ὅσα σοφὰ καὶ ἐξαιρετὰ θὰ ἤκουγαν. Μάλιστα. Καὶ σὲ σύγκριση μὲ τὰ ἀκούσματα ἐτοῦτα ὅλες οἱ μεγάλες καὶ πλατεῖες γνώσεις τους, θὰ τοὺς ἐφαίνονταν σὰν μιὰ μάταιη ἀφροσύνη. Μὴν παραξευενέσαι λοιπὸν γιατί δὲν ἐπαρκῶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀξιοότητα τοῦτου τοῦ ἔργου μὲ τὴ θεωριώδη ἀνθρώπινη σωματικὴ καὶ ἀδύνατή μου γλώσσα. Καὶ Θεὸς φυλάξοι, πόσο θὰ ἔχανε, πόσο θὰ περιοριζόταν καὶ θὰ διαστρεβλωνόταν, κάτω ἀπὸ μιὰ ταραγμένη ἀτελεῖ καὶ ἀδύναμη ἀνθρώπινη ἔκφραση. Ὁχι, κάτι τέτοιο δὲν ἢμπορεῖ νὰ γίνῃ. Ἀληθινὰ δέ, ὁ Θεὸς φυλάξοι, κι οὔτε μπορεῖ κάτι τέτοιο νὰ γίνῃ, κι οὔτε κὰν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιθυμήσω ἢ νὰ κάνω κάτι παρόμοιο, γιατί ὅλα ὅσα λέγονται γιὰ τοῦτο τὸ ἔργο, δὲν εἶναι τὸ ἔργο, ἀλλὰ λέγονται γιὰ τὸ ἔργο. Ἔτσι τώρα ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰποῦμε τὸ ἔργο, ἄς μιλήσουμε γι’ αὐτό, ἔστω κι ἂν θὰ φέρουμε σύγχυση στὶς ὑπερήφανες διανοητικὲς ιδιότητες, πρὸ παντὸς τοῦ δικοῦ σου νοῦ, πού στὸ κάτω - κάτω εἶναι ἡ μόνη αἰτία καὶ ἡ εὐκαιρία τῆς συγγραφῆς καὶ σύνθεσης, ἐδῶ τώρα, τούτων τῶν γραφομένων.

Ἦδη σὲ ρωτᾶω, τί εἶναι ἡ τελειότητα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ποιὲς εἶναι οἱ ιδιότητες πού ἀνήκουν σ’ αὐτὴν τὴν τελειότητα; Ἀπαντώντας στὴν ἀγάπη σου, σοῦ λέω ὅτι ἡ τελειότητα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ σὰν ἐνοποίηση πού γίνεται μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς, μέσα σὲ μιὰ κατάσταση τέλειαις θείαις εὐσπλαγχνίας, ἀφαιτης εὐμένειας. Αὐτὴ ἡ τελειότητα εἶναι τόσο ὕψηλὴ,

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 437 τοῦ ὑπ’ ἀρ. 11 τεύχους.

είναι τόσο καθαρὴ μόνη της ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη, ἐπειδὴ δὲν κατανοεῖται οὔτε διαπερνιέται ἀφ' ἑαυτῆς της. Ἀλλὰ ὑπάρχουν οἱ ιδιότητες πού περιέχονται σ' αὐτὴν τὴν τελειότητα, πού μποροῦν ἰκανοποιητικὰ νὰ ἰδωθοῦν καὶ νὰ γίνουν ἀντιληπτές, γιατί συμβαίνει ἐδῶ, ὅπως γίνεται σὲ κάθε περίπτωση πού ἀφθονεῖ καὶ ξεχειλίζει μιὰ οὐσία. Κατὰ συνέπεια εἶναι ἀναγκαῖο νὰ μάθουμε ποιές εἶναι οἱ ιδιότητες πού περιέχει ἡ τελειότητα, ὁμολογώντας συγχρόνως τὴν ἀνωτερότητα καὶ τὴν προτεραιότητα, ἀπὸ οὐδὲποτε ἄλλο, αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἐνάσκησης.

Οἱ ιδιότητες πού περιλαμβάνει ἡ τελειότητα, πού ἡ κάθε ψυχὴ θὰ πρέπει νὰ ἔχει, εἶναι οἱ ἀρετές. Ἔτσι λοιπόν, ἐὰν πραγματικὰ ἀφιέρωνες τὴν ψυχὴ σου σὲ τοῦτο τὸ ἔργο καὶ στὴν κατοχὴ καὶ στοὺς ὅρους τῆς κάθε ἀρετῆς διαφόρως, θὰ βρῆς καὶ θὰ καταλάβῃς, ὅτι βλεπόμεναι ἀρετὲς καθαρὰ καὶ τέλεια συμπεριλαμβάνονται σ' αὐτό, χωρὶς καμμιὰ ἀτέλεια ἢ ἀλλοίωση τῆς πρόθεσης. Δὲν ἐννοῶ ἐδῶ καμμιὰ ἀρετὴ εἰδικά, γιατί δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἔχει ἀντιληφθῆ σ' ἄλλες διάφορες σελίδες τῶν συγγραμμάτων μου. Γιατί τὸ ἴδιο τοῦτο ἔργο, ἐὰν ἔχει γίνῃ ἀληθινὰ ἀντιληπτό, εἶναι αὐτὸ ἡ ταπεινὴ καὶ γλυκεῖα φιλοστοργία, ἡ σχέση τοῦ καρποῦ πρὸς τὸ δέντρο ὅπως τὴν περιέγραψα σ' αὐτὴ τὴ μικρὴ μου ἐπιστολὴ τῆς Προσευχῆς. Αὐτὸ εἶναι ὁ Γνόφος τῆς Ἀγνωσίας. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἰδιαίτη ἀγάπη, ντυμένη μὲ καθαρότητα πνεύματος. Αὐτὸ εἶναι ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. Αὐτὸ εἶναι ἡ Μυστικὴ Θεολογία τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτη, αὐτὸ εἶναι ἡ σοφία τῆς Διονυσοαρεοπαγίτικῆς Μυστικῆς Θεολογίας, αὐτὸ εἶναι ὁ θησαυρὸς της, αὐτὸ εἶναι ὁ ὑπέρφωτος γνόφος της καὶ ἡ γνώση ἀγνωσίας. Αὐτὸ εἶναι πού σὲ θέτει στὴ σιωπὴ καὶ σὲ ἀποχὴ ἀπὸ σκέψεις καὶ ἀπὸ λόγια. Αὐτὸ κάνει τὴν προσευχὴ σου βραχύτατη. Μέσα σ' αὐτὸ μαθαίνεις νὰ ἀπαρνηθῆς τὸν κόσμον καὶ ἀκόμα νὰ τὸν καταφρονῆς. Καί, τὸ πῶς πολύ, μαθαίνεις νὰ ἀπαρνεῖσαι καὶ νὰ καταφρονῆς τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ σου κατὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου Του πού λέει: «Αὐτὸς πού θέλει νὰ ἔρθῃ μαζί μου ἅς ἀπαρνηθῆ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἅς πάρῃ στοὺς ὄμους του τὸν Σταυρὸ του καὶ ἅς με ἀκολουθήσῃ» (Ματθ. 14,24). Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴ δικὴ σου ἀντίληψη μποροῦν νὰ ἐγνοηθοῦν. «Ὅποιος θέλει, ἅς ἔρθῃ ἡμερᾶ καὶ ταπεινά, ὅχι ἀπλῶς μαζί μου, ἀλλὰ νὰ με ἀκολουθήσῃ στὴν εὐλογία τῶν οὐρανῶν, στὸ Ὄρος τῆς Τελειότητος». Ἐκεῖ ὁ Θεάνθρωπος ἀνέβηκε πρὶν, λόγῳ τῆς φύσης Του, καὶ ἐμεῖς ἀκολουθοῦμε καὶ ἀνεβαίνουμε ἐκεῖ λόγῳ τῆς Χάρης. Ἡ φύση Του εἶναι ἀξιολογώτερη ἀπὸ τὴν Χάρη καὶ ἡ Χάρη εἶναι ἀξιολογώτερη ἀπὸ τὴν

ἀνθρώπινη φύση μας. Μὲ τὰ πάρα πάνω μᾶς φανερώναται ἐντελῶς, ὅτι κανένας ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε γιὰ ν' ἀνεβῶμε στὸ Ὄρος τῆς Τελειότητος, ἀκόμα καὶ μὲ τὴν χρῆση τοῦτου τοῦ ἔργου, χωρὶς νὰ κεντριστοῦμε καὶ νὰ ὀδηγηθοῦμε ἀπὸ τὴ Χάρη. Τοῦτο εἶναι ὅλη, ἢ πλήρης, ἀλήθεια. (Αὐτὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ τῆς Προσευχῆς, ἀπὸ τὸ Γνόφο τῆς Ἀγνωσίας καὶ ἀπὸ τὴ Μυστικὴ Θεολογία τοῦ Ἀγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτη).

Ἐπειδὴ γνωρίζεις πάρα πολὺ καλά καὶ ὅλοι μὲ τὴ δικὴ σου νοοτροπία, ὅτι ἐτοῦτα τὰ γραφόμενα, εἴτε τὰ διδάξεις εἴτε τὰ ἀκοῦς καὶ ἔστω καὶ ἔτσι ἀπλᾶ καὶ στοματικά, σὲ προτρέπω νὰ θέσης τὸν ἑαυτὸ σου σ' ἐτοῦτο τὸ ἔργο, παρ' ὅλα δὲ αὐτὰ αἰσθάνομαι χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς ἀμφισβόλια, ὅτι ὁ Παντοδύναμος Θεός, μὲ τὴ Χάρη Του, θὰ εἶναι ὅπως οὐδέποτε πάντοτε ὁ ἐνεργὸς σου καὶ ὁ ὑποκινητὴς σου, μὲ διάφορους τρόπους, καὶ ἐσὺ μόνον, ὅπως καὶ ὅποιος ἄλλος, σὰν στὴ δικὴ σου κατάσταση, θὰ εἶσαι αὐτὸς πού συγκατατίθεσαι καὶ θὰ ὑφίστασαι τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας γιὰ τοῦτο τὸ ἔργο. Γιατί χωρὶς κάματο καὶ χωρὶς στενοχώριες οὔτε ἕνα ἀπολύτως ἔργο στὸν κόσμον τοῦτο, πετυχαίνεται. Ὑπολογίζοντας ὅτι ἡ συγκατάθεση, καὶ οἱ κόποι καὶ οἱ λύπες πού θὰ συμβοῦν κατὰ τὸν χρόνον ἐτοῦτον τοῦ ἔργου μὲ ἐνεργὸ διάθεση, καὶ θὰ εὐκολύνουν ἐτοῦτο τὸ ἔργο μὲ καθαρότητα πνεύματος, φυσικὰ θὰ τὸ προσκομίσουν στὰ ἀνώτερα μέρη τῆς ψυχῆς σου, ὅπως ἄλλωστε θὰ τὸ πληροφορηθῆς αὐτὸ ἀποδεικτικὰ, διὰ μέσου τῆς πνευματικῆς σου ὄρασης, καθὼς καὶ διὰ μέσου τοῦ πνεύματός σου. Ἀφοῦ λοιπόν, εἶναι ἔτσι τὸ πρᾶγμα, δηλαδὴ τὸ ὅτι ὁ Θεὸς μὲ τὴν Εὐσπλαγγνία Του παρακινεῖ καὶ συγκινεῖ τίς διάφορες ψυχές μὲ διάφορους σοφοὺς τρόπους, ποιὸς θὰ τολμήσῃ νὰ πῆ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν τὸν παρακίνησε καὶ αὐτὸν καὶ ἄλλους μ' ἐτοῦτα τὰ γραφόμενά μου, εἴτε γιατί τὰ διάβασαν, εἴτε γιατί τὰ ἄκουσαν πού τοὺς τὰ διάβασαν ἄλλοι καὶ τοὺς τὰ ἐξήγγησαν, τὰ σωστά ἐτοῦτα γραπτὰ μου, πού τὰ ἔγραψα, ἂν καὶ ἀνάξις, ἀλλὰ, μὲ λατρευτικὴ ψυχικὴ διάθεση, νὰ πράττω πάντοτε ὅπως καὶ ὅτι ὁ Κύριος ἐπιθυμῇ;

Νομίζω ἀκόμη ὅτι γιὰ τὸ ἔργο ἐτοῦτο θὰ ἔρθουν καὶ οἱ ἀποδείξεις, ὅταν μάλιστα προχωρήσῃ καὶ αὐξηθῆ. Γι' αὐτὸ σὲ παρακαλῶ, διάθεσε θερμὰ τὸν ἑαυτὸ σου γιὰ νὰ πάρῃς αὐτὴ τὴ Χάρη τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ἀκούσης αὐτὰ πού εἶπε: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν», νὰ ἀπαρνηθῆς τὸν ἑαυτὸ σου, ὅπως σὲ πάρα πάνω σελίδες διατυπώθηκε. Σὲ παρακαλῶ ὅμως ἰδέξ, πόσοι περισσότεροι ἄνθρωποι ἀπαρνοῦνται τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὸν κόσμον καὶ πόσοι περισσότεροι ἄνθρωποι περιφρονοῦν τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὸν

κόσμο, ἀπὸ τὸ νὰ καταφρονοῦν καὶ νὰ ἀποστρέφονται τὶς ἰδιότητες τῆς ὑπαρξῆς τους; Κι αὐτὸ γιατί δὲν προσπαθοῦν νὰ ἐμβαθύνουν στὴν οὐράνια ἀξία τῆς δευτέρας αὐτῆς περίπτωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ξεχνᾷ τὴν ἴδια τὴν ὑπαρξή του πρὸς τὸν σκοπὸ νὰ αἰσθάνεται μόνον τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ γιὰ τὸν πόνο πού αὐτὸ συνεπάγεται.

Τώρα γινώριζε μὲ βεβαιότητα, ὅτι ἂν καὶ σὲ πρότρεπα νὰ λησμονήσης ὅλα τὰ πράγματα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τυφλὸ αἶσθημα τῆς γυμνῆς σου ὑπαρξῆς κι ἀκόμη παρ' ὅλα αὐτὰ ἢ θέλησή μου εἶναι —καὶ αὐτὸ ἦταν ἢ ἐπιθυμία μου ἀπ' τὴν ἀρχή— ὅτι πρέπει νὰ λησμονήσης τὴν αἴσθησιν τῆς ὑπαρξῆς τοῦ ἑαυτοῦ σου, γιὰ τὸ αἶσθημα τῆς ὑπαρξῆς τοῦ Θεοῦ. Καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο σοῦ ἀπόδειξα στὴν ἀρχὴ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἢ ὑπαρξὴ σου. Ἀλλὰ ἐπειδὴ νόμισα ὅτι δὲν ἤσουν ἀκόμα ἱκανός, ὥστε ξαφνικὰ νὰ γεμίσης μὲ τὸ πνευματικὸ αἶσθημα τῆς ὑπαρξῆς τοῦ Θεοῦ, λόγῳ ἀπειρίας σου ἀκόμα στὰ πνευματικὰ αἰσθήματα, γιὰ νὰ μπορέσης νὰ ἀνεθῆς θαυμασιὰ, σὲ προτρέπω, λέγοντάς σου, ροκάνισε πρῶτα ἐπάνω στὸ γυμνὸ αἶσθημα τῆς ἴδιας τῆς δικῆς σου ὑπαρξῆς μέχρι πού νὰ μπορέσης καὶ νὰ ἱκανωθῆς καὶ ὑψωθῆς στὸ ὑψηλὸ αἶσθημα γιὰ τὸν Θεό, μὲ τὴν πνευματικὴ συνέχεια τούτου τοῦ ἰδιαίτου ἔργου. Ἐπειδὴ πρέπει καὶ ἢ προαίρεσή σου καὶ ἢ ἐπιθυμία σου, νὰ αἰσθάνωνται: γιὰ πάντοτε στὸ ἐξῆς τὸν Θεὸ σ' ἐτοῦτο τὸ ἔργο.

Γι' αὐτὸ ἂν καὶ σὲ πρότρεπα ἀπ' τὴν ἀρχή, λόγῳ τῆς ἀστάθειάς σου καὶ τῆς ἀκατέργαστης πνευματικότητάς σου, ἀγκάλιασε καὶ γύσε τὸ αἶσθημα γιὰ τὸν

Θεὸ σου, μέσα στὸ αἶσθημα τοῦ ἑαυτοῦ σου, ἀκόμα, μετὰ ἀπὸ ὅλα τὰ πάρα πάνω, καὶ τώρα, πᾶς πού ἐξασκήθηκες συνεχίζοντας τοῦτο τὸ ἔργο, κι ἔγινες πιὸ εὐκίνητος στὸν καθαρισμὸ τοῦ πνεύματός σου, γύμνωσε, φθεῖρε καὶ ξέντυσε ἀπόλυτα, ἀπὸ εἶδος καὶ τρόπο τὸ αἶσθημα γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου, γιὰ νὰ μπορέσης νὰ γίνης ἱκανός νὰ γυθῆς μὲ τὸ τρισευλογημένον αἶσθημα γιὰ τὸν ἴδιον τὸ Θεό. Αὐτὴ εἶναι ἢ ἀληθινὴ προϋπόθεση γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ἕνας τέλειαν ἐρωτευμένος, ὅτι αὐτοθυσιάζει ἀπόλυτα τὸν ἑαυτὸ του, γιὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης του καὶ δὲν ἀνέχεται καὶ δὲν παραδέχεται καὶ δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον ἀπὸ ἐκεῖνο πού ἀγαπάει. Καὶ τοῦτο ὄχι μόνον γιὰ μιὰ ἢ γιὰ πολλές φορές, ἀλλὰ ἀτέλειωτα. Ἔτσι λοιπὸν ἐπενοῦ σου σὲ πλήρες καὶ τελικὸ ξέχασμα τοῦ ἑαυτοῦ σου. (Σὺν μεταγλωτιστῇ, τῇ στιγμῇ ἐτοῦτη τῆς μετάφρασης, μοῦ ἤρθε στὸ μυαλό μου τὸ τοῦ θεωμένου Παύλου «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2,20) καὶ «ἦθελον ἀγαλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι» (Φιλ. 1,23. Πρβλ. καὶ Ρωμ. 14,8).

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργο τῆς ἀγάπης καὶ κανεὶς δὲν ἱκάνεται νὰ τὸ μάθῃ, ἐκτὸς μόνον ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὸ αἰσθάνεται. Αὐτὸ βαθύτερα ἐγνωσέν ὁ Κύριός μας, ὅταν ἔλεγε: «Αὐτὸς πού με ἀγαπάει καὶ θέλει νὰ ἔρθῃ μαζί μου, ἄς ἀπαρνηθῆ τὸν ἑαυτὸν του». Ἡ μὲ ἄλλα λόγια. Ἄς αὐτοθυσιάσουμε τὸν ἑαυτὸ μας, ἐὰν θέλουμε νὰ ἐνδουθῶμε ἀληθινὰ τὸν Χριστὸ πού εἶναι τὸ δόκλιτρο ἐνδυμα τῆς ἀγάπης, πού εἶναι τὸ ἀφθαρτὸ καὶ αἰώνιον ἐνδυμα. Ὅταν ὅμως ἐκτελῆς ἀκόμα καὶ τὸ ἔργο τὸ ὁποῖο πραγματεύομαι, ἀλλὰ καὶ τὸ βλέπεις, ὅτι εἶσαι ἐσὺ κι ὁ ἑαυτός σου ἐκεῖνο πού αἰσθάνεσαι, κι ὄχι ὁ Θεός, τότε θὰ δημιουργήσης, θὰ αἰσθανθῆς λύπη, θερμὰ, καὶ καρδιακὰ, πολὺ μετὰ τὴν προσπάθεια γιὰ αἴσθησιν τοῦ Θεοῦ μὲ αὔξησιν ἐπιθυμίας, χωρὶς τελειωμὸ κι ἐκπλήρωσιν, ἐὰν δὲν παραιτηθῆς ἀπ' τὴν ἀξιοθρήνητη διανόησή σου καὶ τὴν λαθρασιμένη αἴσθησιν ἐπάνω στὴν τυφλὴ ὑπαρξὴ σου. Ἐπιθύμησε λοιπὸν θαθεῖα νὰ ξεφύγῃς καὶ νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπ' τὸν ἑαυτὸ σου καὶ τὸ σχετικὸ δηλητήριό του. Συνεπῶς ἀπαρνήσου τὸν ἑαυτὸ σου καὶ περιφρόνησέ τον σκληρὰ, ὅπως ὁ Κύριος σὲ διατάζει.

Καὶ τότε, ὅταν ἐπιθυμῆς μὲ διακαῆ πόθο, ὄχι γιὰ τὸ μὴ εἶναι δηλαδὴ γιὰ τὴν ἀνυπαρξία —αὐτὸ εἶναι ἀνοησία καὶ βλασφημία στὸ Θεό— ἀλλὰ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς γνώσης καὶ τῆς αἴσθησιν γιὰ τὴν ὑπαρξὴ σου —γεγονός πού θὰ ὑπάρξῃ ὅπως οὐδέποτε, ἐὰν τὴν ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ τὴν αἰσθανθῆς τέλειαν, ὅπως πρέπει νὰ ᾖ στὴν περίπτωσιν αὐτῇ— καὶ δῆς καὶ αἰσθανθῆς ὅτι μὲ κανένα ἄλλον τρόπο δὲν θὰ κατορθώσης νὰ φτά-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιδικῶν, Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνεται κανονικὰ ἢ ἀποστολὴ τῶν Περιδικῶν.

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΙΜΗΛΙΟΦΥΛΑΚΙΟΝ ΑΥΤΗΣ(*)

239. (;). Σύνοψις Ἱστοριῶν, ἀρ-
χομένη ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς Βασιλείας Κων-
σταντίνου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ ἐσχάτου Βασιλέως
τῶν Ρωμαίων.

Διαστάσεων 0,17X0,23. Ἀκέφαλον καὶ κολοβο-
μένον.

240. (Βουκουρέστιον 1703). Δογματικὴ ἢ
Διδασκαλία, τῆς ἀγιωτάτης ἀνατολικῆς καὶ
καθολικῆς Ἐκκλησίας, περιέχουσα κατ' ἐξαιρέτιον λό-
γον ἱερά τινά πρῶτον, πότε μεταβάλλονται τὰ ἅγια
εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, δεύτερον: "Οτι ἡ Θεο-
λόγος ὑπέκειτο τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι καὶ ἱερί-
ων καὶ οὐ αἱ μερίδες οὐ μεταβάλλονται εἰς Σῶμα
καὶ Αἷμα Χριστοῦ. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ Σοφωτάτου
Διδασκάλου Κυρίου Τραπεζουντίου τοῦ Κυμηνίου.
Ἀφιερωθεῖσα δὲ τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Σοφοτάτῳ
Δεσπότῃ Κυρίῳ Κυρίῳ Δοσιθέῳ Πατριάρχῃ τῆς ἁ-
γίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης.
Ἡγεμονεύοντος τοῦ Ὑψηλοτάτου Αὐθέντου Κυρίου
Ἰωάννου Κωνσταντίνου Βασαράβα Βοεβόνδα πάσης
Οὐγγροβλαχίας. Καὶ νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖ-

σα, ἀναλώμασι τοῦ εὐγενεσιάτου καὶ λογιωτάτου ἄρ-
χοντος Ποσεινίκου Κυρίου Γεωργίου τοῦ Καστριώ-
του Πρὸς τὸ παρέχεσθαι δωρεὰν τοῖς Ὁρθοδόξοις.
Ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας. Ἔτει ἀπὸ
θεογονίας, αργ', κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, παρὰ Ἀν-
θίμου Ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰθηρίας.

Διαστάσεων 0,14X0,20. Σελ. 1-402 καὶ φύλλα
6 ἄ.ἀ. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

241. (; 1718). Ἀπάνθισμα τῆς χρι-
στιανικῆς πίστεως - ΚΙΟΥΔΖΑΡΙ Ι'
ΜΑ'ΝΙ ΜΕΣΙΧΙ. Σιαυρὲ τοῦ Χριστοῦ Χριστιανῶν
ἢ ἐλπίς. Κείμενον δίσηλον, ἔχον ἀριστερὰ ἑλληνικὴν
γραφήν καὶ δεξιὰ δι' ἑλληνικῶν στοιχείων ἀπόδοσιν
εἰς τουρκικὴν τὸ ἴδιον κείμενον.

Διαστάσεων 0,15X0,20. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

242. (Βενετία 1801). Ἀδολοσχία Φιλό-
θεος, ἦτοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Ἱερᾶς Μωσαϊ-
κῆς Πεντατεύχου Βίβλου ἐπιστάσεις ψυχοφελεῖς τε
καὶ σωτηριεῶδεις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἐγγενίου
τοῦ Βουλγάρεως. Τόμος πρῶτος, ἐν ᾧ ἐπιστάσεις πε-
ριέχονται αἱ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱερίων τῆς Ἱε-
ρᾶς Πεντατεύχου Γενnéσεως - Ἐξόδου - Δευτερου-
κῆς ἐκδοθεῖσαι φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῆς Αὐταδελοφότητος τῶν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 441 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 11 τεύχους.

σης στὸν σκοπὸ σου αὐτὸ —γιατί ὅσον ἀφορᾶ σ' αὐτό,
πάντοτε θὰ σ' ἀκολουθῆ καὶ θὰ σὲ ὀδηγή, στὸ νὰ φτά-
σης νὰ ἀποκτήσης ἕνα γυμνὸ αἰσθημα τῆς γυμνῆς σου
ὑπαρξῆς, τότε, μὴν ἀπασχολῆσαι καθόλου ἐκτὸς σὲ
σπάνιες περιπτώσεις, ὅταν ὁ Θεὸς θὰ σοῦ χαρίσῃ νὰ
τὸν αἰσθανθῆς μέσα σὲ πλημμύρα ἀγάπης, τὴν ὁποία
τὸ γυμνὸ αἰσθημα τῆς τυφλῆς σου ὑπαρξῆς θὰ πιέξῃ
ἀπάνω σου, μεταξὺ ἐσένα καὶ τοῦ Θεοῦ σου, ὅπως γινό-
ταν στὶς ἀρχές σου μὲ τὶς ιδιότητες τῆς ὑπαρξῆς σου,
μεταξὺ ἐσένα καὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου —ὅποτε θὰ τὸ θεω-
ρήσῃς ὅτι αὐτὸ εἶναι ἕνα πολὺ θαρὺ καὶ πολὺ ἐπίπονο
ἔργον τοῦ ἑαυτοῦ σου. Τότε ἀλήθεια ὁ Ἰησοῦς θὰ σὲ
βοηθήσῃ, γιατί ἤδη ἔχεις ἀκριδῶς, μεγάλη, γιὰ τοῦτο,
ἀνάγκη.

Κι ὅσοι ἀναστεναγμὸς κι ἂν ξεσπάσῃ, χωρὶς αὐτὴ
τὴ βοήθεια δὲν ἔχει σχέση μ' αὐτό. Ἔτσι ὁ ἑαυτός σου
γίνεται σταυρὸς γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου. Καὶ τοῦτο εἶναι
καλὴ διεργασία καὶ τρόπος σ' ὅσα ὁ Κύριός μας εἶπε:
«Ἄς πάρῃ τὸν σταυρὸ στοὺς ὤμους του», πρῶτα μὲ

τοὺς πόνους τοῦ ἑαυτοῦ του ὁ καθένας καὶ μετὰ: «νὰ
μὲ ἀκολουθήσῃ», μέσα στὴν Μακαριότητα, ἢ μὲ ἄλλα
λόγια, ἐπάνω στὸ Ὄρος τῆς Τελειότητος γιὰ νὰ γευτῆ
τὴ μυρωμένη ἀπαλότητα τῆς ἀγάπης Μου μὲ μιὰ ὀλό-
γλυκη αἰσθηση μέσα σ' Ἐμένα.

Ἀλήθεια ἐδῶ εἶναι ἡ δυνατότητα νὰ δῆς ὅτι πρέ-
πει μὲ πολλὴ πονεμένη ἐπιθυμία νὰ ἀπαρνηθῆς τὴν αἰ-
σθηση τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ ἐπίσης πονεμένα καὶ μὲ θλί-
ψη νὰ βαστάξῃς τὸ θᾶρος τοῦ ἑαυτοῦ σου σὰν ἕνα σταυ-
ρό, προτοῦ μπορέσῃς νὰ γίνῃς ἕνα μὲ τὸ Θεὸ μέσα σὲ
πνευματικὴ αἰσθηση τοῦ ἑαυτοῦ σου, γεγονός πού εἶναι
τέλεια εὐμένεια καὶ φιλευσπλαχνία. Ἐδῶ ἀκόμα μπο-
ρεῖ κάπως νὰ καταλάβῃς καὶ κατὰ ἕνα μέρος νὰ αἰσθαν-
θῆς, ἀνάλογα, γιὰ τὸ πόσο σὲ χαϊδεύει καὶ σὲ σημα-
δεύει πνευματικὰ ἡ Χάρη Του καὶ νὰ ἀντιληφθῆς ἐπα-
ναλαμβάνων, τὴν πραγματικὰ μεγάλη ἀξία τοῦ ἔργου
τούτου, σὲ σύγκριση μὲ ὅτιδήποτε ἄλλο.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

κυρίων Ζωσιμάδων, ἐπιστοσία τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἀνθίμου Γαζή, αῶα'.

Διαστάσεων 0,13X0,20. Σελ. 1 - 494. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

243. (; 1802). Εἰσαγωγικὴ Διδασκαλία, περιέχουσα Δεξιὸν τετραγλωσσον τῶν τεσσάρων κοινῶν διαλέκτων, ἢτοι τῆς ἀπλῆς Ρωμαϊκῆς, τῆς ἐν Μοισία Βλαχικῆς, τῆς βουλγαρικῆς καὶ τῆς Ἀλβανικῆς. Συντεθεῖσα μὲν ἐν ἀρχῇ χάριν εὐμαθείας τῶν φιλολόγων ἀλλογλώσσων νέων παρὰ τοῦ Αἰδεσιμωτάτου καὶ λογιωτάτου διδασκάλου, Οἰκονόμου καὶ Ἱεροκλήρουκ π. Δανιήλ τοῦ ἐκ Μοσχολόλεως. Καλλυνθεῖσα δὲ καὶ ἐπανξηθεῖσα τῇ προσθήκῃ τινῶν χρειωδῶν καὶ περιεργείας ἀξίων καὶ εὐλαβῶς ἀφιερωνθεῖσα τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Πελεγωνείας, Ὑπερίμῳ καὶ Ἐξάρχῳ πάσης Βουλγαρικῆς Μακεδονίας, Κυρίῳ Κυρίῳ Νεκταρίῳ τῷ ἐκ Μοντανίων, οὗ καὶ τοῖς ἀναλώμασι τύποις ἐκδίδεται δι' ὠφέλειαν τῶν ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ εὐλαβῶν Χριστιανῶν. Ἔτει σωτηρίῳ αῶβ'.

Διαστάσεων 0,16X0,21. Σελ. 1 - 92. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

244. (Λειψία 1804). Σπαρτίον Ἐντριτιον, κατὰ τῶν ἐπηρεαστῶν τῆς εἰς Χριστὸν ἀνωμότητος πίστεως ψευδοφιλοσόφων, ἐν τρισὶν ταῖς ἐφεξῆς πραγματείαις ἀντιπλεκόμενον. Τὰς δὲ τρεῖς ταύτας πραγματείας ὁ μὲν Α.Ε. ὁ Β. πρὸς οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν Ὁρθοδόξων ἐξεργάσασεν οἱ τιμιώτατοι καὶ φιλευσεβέστατοι Ἀντάδελφοι Ζωσιμάδαι Α.Ν.Ζ. Μ. ἰδίῳ ἀναλώμασιν ἐξέδωκαν ἐπὶ τὸ διανεμηθῆναι δωρεάν. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ Βραϊτικῶν καὶ Αἰρετῶν, ἔτει 1804.

Διαστάσεων 0,12X0,20. Σελ. 1 - 182 καὶ πίνακες περιεχομένων. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

245. (;). Ἐρμηλὸς ἢ Δημοκροθηράκλειος Μιχαήλου τοῦ Περδικάρι ἱατροῦ καὶ φιλοσόφου. Τόμος πρῶτος.

246. (Βενετία 1787). Ἐενοφῶντος τὰ Σωζόμενα, ἐλληνικῶν ἱστοριῶν, τόμος τρίτος. Ἐνετίσιν ἀρπῆ, παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίῳ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. CON LICENZA DE SUPERIORI. Τυπογρ. σῆμα: Ἀετὸς φέρων σκῆπτρον καὶ σπαθί, ἐκατέρωθεν αὐτοῦ τὰ ἀρχικὰ Δ.Θ.

Διαστάσεων 0,12X0,18. Σελ. 1 - 390. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

247. (Ὁφένη 1815). Ὁ Ἡθικὸς τρίπους. Τὰ

Ὁ λύμπια, δράμα τοῦ Ἀββᾶ Μεταστασίου τοῦ Ἰταλοῦ, μεταφρασθὲν εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, ἐν Ὁφένῃ ἐν τῷ τυπογραφίῳ τοῦ Πανδιδασκηρίου, 1815.

Διαστάσεων 0,11X0,17. Σελ. 1 - 204. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

248. (Βιέννη 1816). Συναπτικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἀπ' ἀρχῆς ταύτης μέχρις ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν, μεταφρασεῖσα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Σκούφου. Τόμος Α'. Ἐν Βιέννῃ 1816, ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ τυπογραφείου δὸν Ποσφέλδ.

Διαστάσεων 0,12X0,20. Σελ. 1 - 242. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

249. (Βιέννη 1813). Κατήχησις ἢ Ὁρθόδοξος Διδασκαλία τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Κωνσταντίνου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου διδασκάλου τῆς φιλολογίας κατὰ τὸ φιλολογικὸν τῆς Σμύρνης Γυμνασίου εἰς χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ Γυμνασίου διὰ δαπάνης τοῦ κυρίου Ἡλιοῦ Βαλλῆ. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἰωάννου Σνύρερ 1813.

Διαστάσεων 0,13X0,20. Σελ. 1 - 138. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

250. (Κωνσταντινούπολις 1830). Παράλληλον Φιλοσοφίας καὶ Χριστιανισμοῦ, ἀθεϊσμοῦ καὶ δεισιδαιμονίας ἢτοι ἐγκώμιον τοῦ ἀληθινοῦ φιλοσόφου, Μακαρισμοῦ τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ, φόγος τοῦ ἀθέου, ταλανισμοῦ τοῦ Δεισιδαίμονος. Ὡ προσετέθη καὶ τις ἐπιστολὴ ἀνέκδοτος εἰσέτι τοῦ σοφωτάτου Ἐδγενίου, καὶ τι σχόλιον εἶγον ὠδάριον ἠθικὸν Ν. τοῦ Λογάδου, ἅπερ συνεξεδόθησαν χάριν τῶν ἁμογενῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, Λογάδου Δικαιοφύλακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀξιαγάστω ζήλῳ, καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἐντιμοῦ ἐν πραγματευσταῖς Κυρίου Ἐδισταθίου Κατακουζηνοῦ. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρὰ Παναγιώτου Δημητρίου τῷ ἐξ Ἀργυροκάστρου, ἐν ἔτει 1830.

Διαστάσεων 0,13X0,20. Σελ. 1 - 113. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

ΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Ἀφορμὴν πρὸς δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἄρθρου παρέσχευ ἡμῖν ἡ ἐν τῷ προσφάτῳ ὑπ' ἀριθ. 421 τῆς 15.6.1989, σ. 3-4, Δελτίῳ τοῦ ἐν Γενεύῃ Ὁρθόδοξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Ἐπίσκεψις» δημοσιευθεῖσα εἰδησις, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἀντιπροσωπεία εἰς τὴν Παγκόσμιον Διάσκεψιν Ἱεραποστολῆς, τὴν συνελθούσαν ἀπὸ 22 - 31 Μαΐου ἐ.ε. ἐν SAN ANTONIO τοῦ Τέξας (Η.Π.Α.) κατέθεσεν, ἀξιοπαίτως πάνυ, ἰδίαν Ὁρθόδοξον Δήλωσιν, δι' ἧς διεχώρισε τὰς ὀρθόδοξους θέσεις ἀπὸ τῶν ἀντιστοίχων θέσεων ἑτεροδόξων τινῶν μελῶν τῆς Διασκέψεως, καὶ δὴ «ἐν ὄψει ὀρισμένων νεωτεριστικῶν θεολογικῶν τάσεων, αἵτινες ἐξεφράσθησαν ἐν τοῖς πλαίσιοις τῆς Διασκέψεως», χαρακτηρησθεισῶν δὲ ὀρθῶς ὡς πάντῃ ἀπαράδεκτων ἐξ ἐπόψεως ὀρθόδοξου.

Ἡ τακτικὴ αὕτη τῶν Ὁρθόδοξων Ἀντιπροσωπειῶν εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Διασκέψεις καὶ τὰ Συνέδρια, ὅπως καταθέτωσιν εἰς αὐτὰς ἰδίας Ὁρθόδοξους Δηλώσεις ἐπὶ τῶν συζητούμενων καὶ ἀποφασιζομένων ἐν αὐταῖς, ὅταν κρίνωσι τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ σκόπιμον, ἀνάγει τὴν πρώτην ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τὰ δύο πρῶτα μεγάλα Συνέδρια τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁργανώσεως «Πίστις καὶ Τάξις» ἐν Λωζάννῃ κατὰ τὸ ἔτος 1927 καὶ ἐν Ἐδιμβούργῳ κατὰ τὸ ἔτος 1937¹. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ Δηλώσει τῶν γράφουσιν οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι, ὅτι «παρητήρησαν, ὅτι αἱ τεθεῖσαι θέσεις πρὸς διατύπωσιν κοινῶν προτάσεων καὶ ἐπιψηφίσειν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ἀποκλίνουσιν ἐν πολλοῖς τῶν ἀρχῶν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας... Ἀλλ' ἐν τοῖς ζητήμασι πίστεως καὶ θρησκευτικῆς συνειδήσεως, κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, οὐδεὶς χωρεῖ συμβιβασμός, οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ ὑποκρύπτωνται ὑπὸ τὰς αὐτὰς λέξεις δύο νοήματα καὶ δύο διάφοροι ἀντιλήψεις καὶ ἐξηγήσεις τῶν κοινῆ παραδεκτῶν γενομένων προτάσεων. Οὐδὲ δυνατόν ποτε ὀρθόδοξος νὰ ἐλπίσῃ, ὅτι ἔνωσις, στηριζομένη ἐπὶ διφορούμενων προτάσεων, εἶναι παραμόνιμος... Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία φρονεῖ, ὅτι πᾶσα ἔνωσις δέον νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς κοινῆς πίστεως καὶ ὁμολογίας τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων... Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐγνοήσωμεν

ἔνωσιν περιοριζομένην εἰς ἐλάχιστα κοινὰ σημεῖα, διότι, κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὅπου ἐλλείπει ὁλοκληρία τῆς πίστεως, ἐκεῖ οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία ἐν τοῖς μυστηρίοις...»².

Ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ Δηλώσει αὐτῶν ἐν Ἐδιμβούργῳ οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι ἐδήλωσαν: «Παρακαλοῦμεν ὅπως συγχωρήσῃτε ἡμῖν, ἵνα ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ δηλώσωμεν, ὅτι ἐνίοτε, ἢ μᾶλλον πολὺ συχνά, ἢ μορφή τῶν τελικῶν διατυπώσεων τῶν ψηφισμάτων δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἡμετέρας ἀντιλήψεις. Γενικότητες καὶ χρήσις γλώσσης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀφηρημένης δὲν ἱκανοποιοῦσιν ἡμᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους... Ἡ μυστηριακὴ κοινωνία (INTERCOMMUNIO) πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ ἐπιστέγασμα γνησίας καὶ πραγματικῆς ἐνώσεως, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχῃ αὕτη ἐπιτευχθῆ διὰ θεμελιώδους συμφωνίας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως. Μυστηριακὴ ἐπικοινωνία δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λογισθῇ ὡς μέσον πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν... Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι, οἱ ἐμμένοντες πιστοὶ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς παλαιᾶς, τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων, ἐμφορούμεθα τῆς πεποιθήσεως, ὅτι μόνον ἡ δογματικὴ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὡς εὐρίσκουμεν αὐτὴν ἐν ταῖς ἀγίαις Γραφαῖς, ἐν τῇ Συμβόλῃ τῆς πίστεως, ἐν ταῖς ἀποφάσεσι τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας, θὰ ἡδύνατο νὰ παράσχῃ ἀσφαλῆ θάσιν πρὸς συζήτησιν ἀποτελεσματικὴν καὶ ὀρθὴν ἐπὶ τῶν δογματικῶν καὶ θεολογικῶν προβλημάτων...»³. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἐπιλεγέντων καὶ δημοσιευμένων ἐνταῦθα μικρῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν Ὁρθόδοξων Δηλώσεων καταφαίνεται ἢ προσπάθεια τῶν Ὁρθόδοξων ἀντιπροσώπων, ὅπως καθορίσωσι τὴν θέσιν καὶ τὸ ἔργον ἑαυτῶν καὶ γενικώτερον τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει καὶ τοῖς Συνεδρίοις αὐτῆς, συνάμα δὲ προβάλωσι κεντρικὰς θέσεις καὶ διδασκαλίας αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ὁποίων διεπίστουν παρέκκλισιν καὶ διαφωνίαν τῶν μεθ' ὧν διελέγοντο Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν⁴.

2. Αὐτόθι, σ. 1061-1062.

3. Αὐτόθι, σ. 1064-1066.

4. Ὁ γράφων δὲν θὰ ἀναλύσῃ καὶ σχολιάσῃ ἐνταῦθα τὸ περιεχόμενον τῶν Ὁρθόδοξων Δηλώσεων, περιοριζόμενος εἰς τὴν ἐπισήμανσιν μικρῶν ἐνδιαφερόντων ἀποσπασμάτων ἐξ αὐ-

1. Βλ. τὰ κείμενα αὐτῶν ἐν I. Ν. Κ α ρ μ ῖ ρ η, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, GRAZ, Αὐστρίας, 1968, τ. II², σ. 1061-1067.

Τρίτη Ὁρθόδοξος Δήλωση παρουσιάσθη ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας ἐνώπιον τοῦ παγκοσμίου Συνεδρίου, τοῦ ὀργανωθέντος ἐν Λούνη τῆς Σουηδίας, κατ' Αὐγούστον 1952, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν «Πίστις καὶ Τάξις». Ἐν αὐτῇ⁵ ἐδηλώθησαν, σὺν ἄλλοις, καὶ τὰ ἐπόμενα: «Ἡ ἀπόφασις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νὰ λάβῃ μέρος διὰ τῆς Ἀντιπροσωπείας αὐτῆς εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο, καὶ ἡ ἰδία ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, καὶ ὁ εἰλικρινὴς αὐτῶν πόθος νὰ ἴδουν πραγματοποιούμενον τὸν σκοπὸν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τιμᾶ τὴν Ἱεραρχίαν ὄλων τῶν ἀνωτέρω Ἐκκλησιῶν. Οὐχ ἤττον ὁμως ἐδόθησαν ὁδηγίαι εἰς τὴν Ἀντιπροσωπείαν νὰ μὴ ἀναμειχθῇ εἰς δογματικὰ συζητήσεις. Αἱ ὁδηγίαι αὗται δὲν ἔχουσι ποσῶς χαρακτηρὰ ἐχθρικόν, οὐδὲ εἶναι δεῖγμα διαθέσεως ἀδιαφορίας ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Συνεδρίου τούτου. Τοῦναντίον αὕτη διάκειται εἰπερ ποτε εἰλικρινῶς φιλική... Ὁ λόγος διὰ τὰς ἀνωτέρω ὁδηγίας εἶναι φυσικὸν προῖον τῆς δογματικῆς καὶ ποιμαντικῆς τακτικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καθ' ὅλην τὴν ἐπὶ δέκα ἐννεα αἰῶνας ζωὴν αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἐξῆς: Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ αἱ ἀτομικαὶ θεολογικαὶ γνῶμαι δὲν ἔχουσιν ἀφ' ἑαυτῶν καμμίαν ἀπολύτως ἀξίαν. Μόνον ἡ ὅλη Ἐκκλησία, Κληρὸς καὶ λαός, καὶ πρὸ παντός ἡ Ἱεραρχία αὐτῆς, τὸ σύνολον τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, ἐκφραζομένων οὐχὶ ἀτομικῶς, ἀλλ' ἐν ἱεραῖς Συνόδοις ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐκφράζει καὶ διατυποῖ τὴν διδασκαλίαν τῆς πίστεως αὐτῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Ἱεραρχία τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπιφυλάσσει δι' ἑαυτὴν καὶ μόνην τὸ δικαίωμα νὰ ὀρίξῃ τί εἶναι σφαλὲρον εἰς θρησκευτικὰ ζητήματα καὶ τί εἶναι σύμφωνον ἢ ἀσύμφωνον πρὸς τὴν πίστιν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο αὕτη ἐπιτρέπει εἰς τοὺς θεολόγους αὐτῆς ἢ τοὺς καθηγητὰς τῆς Θεολογίας τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, καὶ πρὸ παντός εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῆς ἐν συνεδρίοις, νὰ κάμνουν μόνον θετικὰς καὶ ὀριστικὰς ἀνακοινώσεις ἀξιωματικῶς περὶ

τῆς πίστεώς μας, χωρὶς νὰ ἐμπλέκωνται εἰς ἀγόνους συζητήσεις, ἢ νὰ ψηφίζωσιν δι' ἀποφάσεις ἐπὶ ζητημάτων πίστεως, λατρείας καὶ διοικήσεως, τὰ ὁποία ἄλλωστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθοριστοῦν κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Τοῦτο δὲν εἶναι τι νέον· οὕτω συνέβαινε πάντοτε, διότι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία γνωρίζει καὶ διακηρύττει, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεώς της δὲν εἶναι ἀνθρώπινος διδασκαλία καὶ ἀνθρώπινα ἐντάλματα, ἀλλὰ θεῖα τοιαῦτα, καὶ οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συγχέῃ αὐτὰ μὲ ἀτομικὰς γνώμας περὶ αὐτῶν. Αὕτη εἶναι ἡ ὅλη καὶ μόνη Ἐκκλησία, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐντολοδόχος τῶν Ἀποστόλων. Οὕτως αὕτη μόνη δύναται νὰ καθορίξῃ τὴν πίστιν. Καὶ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις τῆς μοναδικότητός της».

Περαιτέρω δύο ἕτεροι Ὁρθόδοξοι Δηλώσεις, ἡ τετάρτη καὶ ἡ πέμπτη, ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Β' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν συνελθοῦσαν κατ' Αὐγούστον τοῦ ἔτους 1954 ἐν Ἐδανστον (Ἰλλινόις) τῆς Ἀμερικῆς καὶ συνεχίσασαν τὸ τῆς προηγουμένης ἔργον περὶ τῆς περαιτέρω ὀργανώσεως τοῦ ἀρτισυστάτου Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Συνάμα δὲ ἐμελέτησε καὶ ἱκανὰ ἄλλα θέματα, ἐν οἷς: «ἡ ἐνότης ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ ἡ διαίρεσις ἡμῶν ὡς Ἐκκλησιῶν», καὶ «ὁ Χριστὸς ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου»⁶. Γενικῶς εἶπεῖν, οἱ Ὁρθόδοξοι ἐν Ἐδανστον ἐπωφελήθησαν τῆς ὁμοθυμαδὸν εὐκαιρίας, ὅπως παρουσιάσωσιν εἰς τὸν προτεσταντικὸν κόσμον τὴν ἀταλάντευτον καὶ ἀναλλοίωτον ὀρθόδοξον θέσιν καὶ πίστιν καὶ αὐτοσυνειδησίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, καταθέσαντες τὴν ἐπομένην Ὁρθόδοξον Δήλωσιν:

«Ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μετέχοντες τοῦ παρόντος Συνεδρίου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑποβάλλομεν τὴν ἐπομένην Δήλωσιν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ πρώτου τμήματος αὐτοῦ. 1. Ἐμελετήσαμεν τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως μὲ σημαντικὸν ἐνδιαφέρον. Διαιρεῖται τοῦτο εἰς τρία μέρη. Τὸ πρῶτον περιέχει μίαν ἱκανοποιητικὴν ἀνάλυσιν τῆς διδασκαλίας τῆς Καινῆς Διαθήκης περὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ὀργανικὸς χαρακτήρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀδιάσπαστος ἐνότης αὐτῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ τονίζονται ἐπαρκῶς ἐν τῇ ἐκθέσει. Νομίζομεν, ὅτι τοῦτο, τοῦ-

τῶν καὶ παραπέμπων εἰς τὴν κατὰ τὸ παρεθὸν ἔτος κυκλοφορηθεῖσαν εἰδικὴν μελέτην αὐτοῦ περὶ τοῦ Ὁρθοδόξου - Προτεσταντικοῦ Διαλόγου. Βλ. I. N. K α ρ μ ἰ ρ η, «Ὁ Ὁρθόδοξο - Προτεσταντικὸς Διάλογος. Σύντομος ἐπισκόπησις τῆς ἀνεπίξεως αὐτοῦ. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθήναι 1988. Β. Σ τ α υ ρ ἰ ὀ ο υ, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι 1964, σ. 134-152: «Ὁρθόδοξοι Δηλώσεις εἰς τὰ Συνέδρια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως».

5. Βλ. τὸ κείμενον αὐτῆς ἐν I. N. K α ρ μ ἰ ρ η, Μνημεῖα, τ. II², σ. 1067-1069. «Ἐκκλησία» 29 (1952) 295-296.

6. Βλ. τὰ κείμενα τῶν δύο τούτων Δηλώσεων ἐν I. N. K α ρ μ ἰ ρ η, Μνημεῖα, τ. II², σ. 1070-1075. Πρὸς τὸ ὅτι αὐτὸ ὁ Ὁρθόδοξο - Προτεσταντικὸς Διάλογος, Ἀθήναι 1988, σ. 156. Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι τὰ ἀρχικὰ σχέδια τῶν Δηλώσεων συνετάγησαν τῆς μὲν πρώτης ὑπὸ τοῦ γράφοντος, τῆς δὲ δευτέρας ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Φλωρόβσκη, ἀμφοτέρων μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸ συνέδριον ἐκεῖνο («Ἐκκλησία» 31 (1954) 366-369).

λάχιστον, παρέχει κατάλληλον ἔδαφος διὰ περαιτέρω θεολογικὴν ἐπεξεργασίαν. Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον μέρος τῆς ἐκθέσεως πραγματεύονται περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς Χριστιανοσύνης καὶ εἰσηγούνται πρακτικὰ μέσα πρὸς ἐπανένωσιν αὐτῆς. Ἔχομεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ταῦτα δὲν ἔπονται λογικῶς καὶ συνεπῶς ἐκ τοῦ πρώτου μέρους. Διότι, ἐὰν πραγματικῶς ἀποδεχθῶμεν τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης περὶ Ἐκκλησίας, θὰ φθάσωμεν εἰς ἐντελῶς διάφορα πρακτικὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἐπὶ αἰῶνας εἶναι οἰκεία εἰς ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους. Ἡ ὅλη προσέγγισις τοῦ προβλήματος τῆς ἐνώσεως εἶναι καθ' ὁλοκλήριον ἀπαράδεκτος ἐξ ἐπόψεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. 2. Ἡ Ὁρθόδοξος ἀντίληψις περὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβάλλει διπλὴν τινα συμφωνίαν: α) Ἡ ὁλότης τῆς χριστιανικῆς πίστεως θὰ ἔδει νὰ θεωρῆται ὡς μία ἀδιαίρετος ἐνότης. Ἐπομένως, δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ παραδεχώμεθα ὠρισμένας μόνον εἰδικὰς διδασκαλίας, ὅσον-δήποτε βασικαὶ καὶ ἂν θεωρῶνται αὐταὶ καθ' ἑαυτάς, ὡς π.χ. ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς καὶ Σωτὴρ. Εἶναι ἐπαγχαρες, ὅπως πᾶσαι αἱ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων διατυπωθεῖσαι δογματικαὶ ἀλήθειαι, ὡς καὶ ἡ ὁλότης τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας γίνωσιν ἀποδεκταί. Δὲν δύναται τις νὰ ἰκανοποιηθῆ με διατυπώσεις ἀπομεμονωμένας ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῆς Ἐκκλησίας. Αὐταὶ θεὸν νὰ ἐκτιμῶνται καὶ κατανοῶνται ἐν τῇ πλαίσιῳ πάντοτε τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν δύναμεθα νὰ ἀποδεχθῶμεν αὐστηρὰν διάκρισιν μεταξὺ οὐσιωδῶν καὶ μὴ οὐσιωδῶν ἀληθειῶν, οὔτε δὲ ὑπάρχει χώρος διὰ περιεκτικότητα ἐν τῇ πίστει. Ἐφ' ἑτέρου ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ παραδεχθῆ, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὁμιλεῖ πρὸς ἡμᾶς μόνον διὰ τῆς Βίβλου. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, παραμένον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, μαρτυρεῖ διὰ μέσου ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐμπειρίας αὐτῆς. Ἡ Βίβλος ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ πάλιν κατέχομεν τὴν αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν καὶ διασάφησιν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Νομοτάγεια εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Παράδοσιν περιώζει τὴν πραγματικότητα καὶ συνέχισιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου, ἡ ἐπανένωσις τῆς Χριστιανοσύνης, περὶ τῆς ὁποίας ἐνδιαφέρεται τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ μόνον ἐπὶ τῇ θάσει ὁλοκλήρου τῆς δογματικῆς πίστεως τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, ἄνευ οἰασθῆντος προσθαφαιρέσεως ἢ ἀλλοιώσεως. β) Μόνον διὰ τῆς ἀποστολικῆς Ἱερωσύνης συνεχίζεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ μυστήριον τῆς Πεντηκοστῆς. Ἡ ἐπισκοπικὴ διαδοχὴ ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων ἀποτελεῖ

ἱστορικὴν πραγματικότητα ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ διαρθρώσει τῆς Ἐκκλησίας καὶ μίαν τῶν προϋποθέσεων τῆς ἐνότητος αὐτῆς διὰ μέσου τῶν αἰῶνων. Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας περιώζεται διὰ τῆς ἐνότητος τοῦ ἐπισκοπάτου. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐν σῶμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἱστορικὴ συνέχισις καὶ ἐνότης ὡσαύτως περιώζεται διὰ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, τῆς αὐτομάτως ἐκπηγαζούσης ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς κοινότητος τῆς πίστεως. 3. Τοιοῦτοτρόπως, ὅταν ἐξετάζωμεν τὸ πρόβλημα τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, δὲν δύναμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν αὐτὸ καθ' ἄλλον τρόπον, παρὰ ὡς πλήρη ἀποκατάστασιν ὁλοκλήρου τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπισκοπικῆς διαρθρώσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀτινα εἶναι βασικὰ διὰ τὴν μυστηριακὴν ζωὴν αὐτῆς. Δὲν προτιθέμεθα νὰ κρίνωμεν τὰς ἑτεροδόξους Ὁμολογίας. Ἐν τούτοις, ἔχομεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐν ταῖς Ὁμολογίαις ταύταις ἐλλείπουσιν ὠρισμένα βασικὰ στοιχεῖα, ἀτινα ἀποτελοῦσι τὴν πραγματικότητα τῆς πληρότητος τῆς Ἐκκλησίας. Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ ἀπασῶν τῶν Ὁμολογιῶν εἰς τὴν πίστιν τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἤτοι εἰς τὴν καθαρὰν καὶ ἀκαινοτόμητον καὶ κοινὴν κληρονομίαν τῶν προγόνων πάντων τῶν διηρημένων (σήμερον) χριστιανῶν, θὰ ἐπιφέρῃ, μόνη αὐτῇ, τὴν ποθητὴν ἐπανένωσιν ὅλων τῶν κεχωρισμένων χριστιανῶν. Διότι μόνον ἡ ἐνότης ὅλων τῶν χριστιανῶν ὑπὸ μίαν κοινὴν πίστιν θὰ ἔχῃ ὡς ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα τὴν κοινὴν ἀδελφοσύνην αὐτῶν ἐν τοῖς μυστηρίοις καὶ τὴν ἀδιάσπαστον ἐνότητα αὐτῶν ἐν ἀγάπῃ ὡς μελῶν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος, τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. 4. Ἡ «τελεία ἔνωσις» τῶν χριστιανῶν δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνεύηται, ὅτι θὰ «πραγματοποιηθῆ ἐν τῇ τελευταίᾳ παρουσίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἀποκλειστικῶς», ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι ἀκόμη καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ τῆς ζωῆς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐνοικοῦν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐξακολουθεῖ νὰ πνέῃ ἐν τῷ κόσμῳ, καθοδηγοῦν πάντας τοὺς χριστιανούς εἰς τὴν ἐνότητα. Ἡ ἐνότης, ἄρα, τῆς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει νὰ νοῆται μόνον ἐν ἐσχατολογικῇ ἐννοίᾳ, ἀλλὰ καὶ ὡς παρούσα πραγματικότης, ἣτις θὰ τελειωθῆ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 5. Ἐπειτα, ἡ ἐκθεσις τοῦ τιμήματος εἰσηγείται, ὅτι ἡ ὁδὸς, ἣν ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀκολουθήσῃ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος, εἶναι ἡ τῆς μετανοίας. Ἀναγνωρίζομεν, δεδαίως, ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσιν ἀτέλεια καὶ ἀστοχίαι ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ μαρτυρίᾳ τῶν χριστιανῶν, ἀπορρίπτομεν ὅμως τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καθ' ἑαυτὴν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπηρεασθῆ πῶς ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἀμαρτίας, ἐφ' ὅσον εἶναι αὕτη τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ταμιούχος τῆς ἀποκεκαλυμμέ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ *

Μακαριώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι και Θεοφιλέστατοι Ἀρχιερεῖς,
Ἀγαπητοὶ συμπρεσβύτεροι,

Ἐντιμώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν και στρατιωτικῶν Ἀρχῶν και τῶν Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων,
Εὐλαβὲς πλήρωμα τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἐκκλησίας,

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁ ὁποῖος σύμφωνα με τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἶναι «στρατηγὸς τῆς οἰκουμένης», και «φυτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας» κατὰ τὴν δευτέρη ἀποστολική του περιόδεια ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλλάδα. Πολλὰ θὰ εἶχε ἀκούσει γιὰ τὴν ἱστορία της, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἴδιος γνώριζε τὴν ἑλληνική γλῶσσα και εἶχε ἑλληνική παιδεία. Ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη και τὴν Βέροια, καταδιωκόμενος ἀπὸ τοὺς «ψευδαδέλφους» του, κατέρχεται στὴν Ἀθήνα, τὴν πόλη τῆς σοφίας και τῶν γραμμάτων. Γνώριζε καλὰ τὴν μεγάλη θέση πού κατεῖχε ἡ Ἀθήνα στὴν ἱστορία, ἀφοῦ ἦταν πράγματι μιὰ ἀριστοκρατική πόλη, δηλαδή ἀνῆκε στὴν ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἰουδαῖος Φίλων εἶπε πὼς «ὄπερ ἐν ὀφθαλμῷ κόρη ἢ ἐν ψυχῇ λογισμὸς, τοῦτ' ἐν Ἑλλάδι Ἀθῆναι». Δηλαδή ὅποια θέση ἔχει ἡ κόρη στὸ μάτι και ὁ λογισμὸς στὴν ψυχὴ τέτοια θέση κατέχει ἡ Ἀθήνα στὴν Ἑλλάδα. Βέβαια τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ἀθήνα βρισκόταν σὲ μιὰ παρακμῆ, ἀφοῦ ἦταν ὑπόδου-

λη στοὺς Ρωμαίους. Καὶ ὅπως λέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος «οὐκέτι Ἀθηναῖοι τοῖς οἰκείοις νόμοις ἐχρῶντο, ἀτε ὑποπεσόντες ἤδη τοῖς Ρωμαίοις». Ὅμως οἱ Ρωμαῖοι φαίνεται πὼς τὴν σεβάσθηκαν και γι' αὐτὸ κατὰ τὸν Γεωγράφο Στράβωνα, ἡ Ἀθήνα ἦταν «ἐν ἐλευθερίᾳ και τιμῇ παρὰ τοῖς Ρωμαίοις».

Σ' αὐτὴν τὴν ἐνδοξη πόλη εἰσέρχεται ὁ Ἀπόστολος Παῦλος και ἀρχίζει νὰ ὁμιλῇ γιὰ τὸν Χριστὸ ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπεκαλύφθη και ἔδωσε ἄλλο νόημα στὴν ζωὴ του. Ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι ἔμαθαν τὴν νέα διδασκαλία τὸν προσεκάλεσαν στὸν Ἄρειο Πάγο γιὰ νὰ τὴν ἀναπτύξη ἐκτενέστερα γιατί, ὅπως και πάλι λέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, «κάλων πόλις ἢ πόλις ἐκείνων ἦν». Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸς ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ὅτι «Ἀθηναῖοι πάντες και οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι και ἀκούειν καινότερον» (Πράξ. ιζ' 21). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δέχθηκε τὴν παράκλησή τους και ἀνέβηκε πάνω στὸν ἱερὸ αὐτὸ βράχο, ὅπου βρισκόταν ὁ ἀρχαῖος Ἄρειος Πάγος και ἄρχισε νὰ ἀναπτύσσει τὶς βασικὲς θέσεις τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας πού δὲν εἶναι μιὰ ἀπλή διδασκαλία, συνδεδεμένη με μιὰ ἀφηρημένη ἰδεολογία, ἀλλὰ εἶναι κυρίως και πρὸ παντὸς ζωή.

Θὰ ἠθελα νὰ δοῦμε μερικὰ μόνον σημεῖα ἀπὸ τὴν ὁμιλία αὐτὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, χωρὶς, βέβαια, νὰ διακατέχομαι ἀπὸ τὴν ψευδαίσθηση ὅτι ἐξαντλεῖται με αὐτὰ ἡ ἀνάπτυξη τῆς ὑπέροχης αὐτῆς ὁμιλίας του. Καὶ φυσικὰ με αὐτὰ πού θὰ λεχθοῦν θὰ φανῇ και

* Λόγος πὸς ἐκφωνήθηκε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν Πνύκα (29.6.89), με ἐντολὴ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ.

νης ἀληθείας και «ἅπανα ἢ λειτουργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν περὶ μετανοίας τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ἀπολύτως ἁγία και ἀλάθητος. Διότι «ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν και ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσει, καθάρσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐνδοξὸν τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν ταιούτων, ἀλλ' ἵνα ἡ ἁγία και ἄμωμος» (Ἐφεσ. 5, 25-27). Οὕτως ὁ μόνος ἅγιος Κύριος ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν Του διὰ παντὸς και ἔταξεν ὡς ἔργον αὐτῆς τὸν «καταρτισμὸν τῶν ἁγίων» και τὴν «οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4, 12). Ἡ ἀγιότης λοιπὸν αὐτῆς δὲν παραδίδεται ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν και ἀτελειῶν τῶν μελῶν της. Αὐταὶ κατ' οὐδένα λόγον ἰσχύουσι νὰ μειώσωσιν

ἢ νὰ ἐξαντλήσωσι τὴν ἀνεξάντλητον ἀγιότητα τῆς θείας ζωῆς, ἥτις ἐκ τῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας διαχέεται καθ' ἅπαν τὸ σῶμα. 6. Ἐν συμπεράσματι, ὀφείλομεν νὰ διαδηλώσωμεν τὴν θαθεῖαν πεποίθησιν ἡμῶν, ὅτι μόνον ἡ ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διεφύλαξε «τὴν ἀπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς ἁγίοις πίστιν» (Ἰουδ. 3) ἐν πάσῃ τῇ πληρότητι και καθαρότητι αὐτῆς. Τοῦτο δὲ οὐχὶ ἔνεκα τῆς ἀνθρωπίνης ἡμῶν ἀξιομισθίας, ἀλλὰ διότι εὐαρεστεῖται ὁ Θεὸς νὰ διατηρῇ «τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ Θεοῦ» (Β' Κορ. 4,7)⁷.

(Συνεχίζεται)

Καθηγητῆς ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ
Ἀκαδημαϊκός

7. Ι. Ν. Καρμύρη, Μνημεῖα, τ. II², σ. 1070-1072.

ξατε μή κάνετε είδωλα. Είδωλο μπορεί νάναι και ή κοινωνία, είδωλο και ή έλευθερία, είδωλο και ό άνθρωπος εάν δέν έχει τόν μόνο ζώντα και Άληθινό Θεό, αν δέν έχει τόν Θεάνθρωπον Χριστό». Έπεκτείνοντας κάπως αυτήν τήν συμβουλή μπορούμε νά ποϋμε ότι ή αγάπη, ή έλευθερία, ή δικαιοσύνη, ή ειρήνη κ.λπ. μπορεί νά γίνουν είδωλα, όταν έξαρτούμε μόνον από αυτά τήν ευτυχία του έαυτού μας και τής κοινωνίας και παραγνωρίζουμε τελείως τόν Θεό. Είδωλο μπορεί νά γίνη και ή τυφλή έλπίδα σε άνθρωπους, όταν πιστεύουμε ότι αυτοί θα μάς σώσουν. Είδωλο μπορεί νά γίνη ή οικογένεια, ή άνεση και ή καλοπέραση, οι ιδιαίτεροι τόποι και τρόποι ζωής, ή κακώς έννοουμένη ήθική, ή κακώς έννοουμένη «πνευματικότητα», οι διάφορες οργανώσεις πού υπάρχουν στην κοινωνία. Δυστυχώς τέτοια είδωλα έχουμε ύψώσει πολλά στην ζωή μας και τούς αποδίδουμε λατρεία πραγματική.

Ένας από τούς πιό μεγάλους κινδύνους του ανθρώπου τής έποχής μας είναι νά κατασκευάζει είδωλα. Και ακόμη ένας από τούς πρωταρχικούς στόχους ενός Χριστιανού και προοδευτικού ανθρώπου είναι νά γκρεμίσει είδωλα. Η είδωλοποίηση και ή δουλική προσκόλληση στα κτιστά συνιστά άνωριμότητα. Αντίθετα τó γκρέμισμα των ειδώλων πού μάς περιτριγυρίζουν και ζητούν λατρεία φανερώνει ώριμότητα. Όσο ό άνθρωπος αποδεσμεύεται από κάθε λογής είδωλα, τόσο γίνεται πρόσωπο, ελεύθερος και ώριμος.

Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα όλων των αγίων είναι ότι γκρέμιζαν τέτοια είδωλα. Γκρέμιζαν και τó είδωλο του έαυτού τους ως έναρέτου, αναλαμβάνοντας πάνω τους τήν ευθύνη τής «άλλότριας ένοχής». Έφηρμοζαν τόν λόγο του Άποστόλου Παύλου «λογισμούς καθαιρούντες και πᾶν ἕψωμα ἐπαιρούμενον κατά τής γνώσεως του Θεού» (Β΄ Κορ. ι΄ 5). Έχει λεχθή: «Είναι φοβερό νά προσκυνᾶς είδωλο και όχι τόν άληθινό Θεό, πού ταυτόχρονα σημαίνει νά έχεις άνθρωπινο είδωλο και όχι τόν άληθινό άνθρωπο του οποίου τήν άλήθεια απέκάλυψε και φανέρωσε αυτοπροσώπως ό Χριστός» (π. Άθανάσιος Γιέβτις).

Τό τρίτο σημείο πού πρέπει νά υπογραμισθῆ είναι ότι μερικοί Έπικούρειοι και Στωϊκοί φιλόσοφοι πλησίασαν τόν Άπόστολο Παύλο στην Άθήνα για νά μάθουν τήν νέα διδασκαλία. Οι Πράξεις των Άποστόλων γράφουν: «τινες δέ των Έπικουρείων και των Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ» (Πράξ. ις΄ 18). Τόσο ή έπικούρεια όσο και ή στωϊκή φιλοσοφία είχαν αναπτυχθῆ στην Άθήνα και γι΄ αυτό υπήρχαν εκεί σχολές πού δίδασκαν τις απόψεις τους. Σε πολλά ση-

μεία υπήρχαν διαφορές μεταξύ των Έπικουρείων και των Στωϊκῶν φιλοσόφων. Οι Έπικούρειοι δίδασκαν ότι «ή κατ΄ αίσθησιν αντίληψις» είναι τó μοναδικό κριτήριο τής άλήθειας. Συγχρόνως δέν πίστευαν στην άθανασία τής ψυχῆς και εκήρυτταν ότι σκοπός του ανθρώπου είναι μόνον ή ευδαιμονία. Έτσι, κατά τήν έπικούρεια φιλοσοφία τó μόνο αγαθό είναι ή ήδονή. Οι Στωϊκοί φιλόσοφοι, έξῆ άλλου, περιφρονούσαν τά υλικά αγαθά και εκήρυτταν ότι τó πραγματικό αγαθό είναι ή ολιγάρκεια, ή άνεξαρτησία από τά έξωτερικά πράγματα, ή άπαλλαγή από τά πάθη και ή ορθή γνώση. Ακόμη μιλώντας για τήν άπάθεια τήν όριζαν ως νέκρωση του παθητικού τής ψυχῆς, δηλαδή νέκρωση του επιθυμητικού και του θυμικού.

Βέβαια σήμερα δέν υπάρχουν τέτοιοι φιλόσοφοι. Όμως υπάρχουν άνθρωποι πού έχουν ως ιδανικό τής ζωής τους τόσο τήν έπικούρεια φιλοσοφία όσο και τήν στωϊκή. Κυρίως θα ήθελα νά έπιμείνω στην πρώτη (έπικούρεια φιλοσοφία) όπως βιώνεται και σήμερα από τούς ανθρώπους. Για πολλούς τó ἕψιστο αγαθό είναι ό ευδαιμονισμός, ή ίκανοποίηση άπλως τής ήδονῆς. Βέβαια δέν κατηγορούμε τελείως τήν ήδονή, αλλά τήν άπολυτοποίηση και θεοποίησή της. Και πραγματικά ότι άπολυτοποιείται και άυτονομείται αυτό είναι και πλάνη. Ένας σύγχρονος ψυχολόγος εκφράζει αυτήν τήν νοοτροπία παραστατικά. Λέγει ότι ό σύγχρονος άνθρωπος «είναι αιώνιος καταναλωτής». «Καταβροχθίζει» ποτά, τρόφιμα,... θεάματα, βιβλία, κινηματογραφικές ταινίες. Όλα καταναλώνονται, καταβροχθίζονται. Ό κόσμος είναι ένα μεγάλο αντικείμενο για τήν όρεξή του... Ό άνθρωπος έγινε ρουφήκτρα, ό αιώνια δεχόμενος και ό αιώνια άπογοητευμένος. Όταν ό σύγχρονος άνθρωπος δέν είναι καταναλωτής, είναι έμπορος». Αυτή ή παρατήρηση δείχνει όλη τήν νοοτροπία τής σημερινῆς έποχής πού είναι ήδονιστική, άυτερωτική. Έπικρατεί στις κοινωνίες μας ή φιλαυτία και ή ιδιοτέλεια. Γι΄ αυτό και ή σύγχρονη κοινωνία είναι πολύ σκληρή.

Λόγω τής σκληρότητος αυτής αναπτύσσονται τάσεις φυγῆς. Όλοι ψάχνουν νά βροϋν μιᾶ διέξοδο για νά ξεφύγουν από τó άδιέξοδο στο όποιο έχουν περικλεισθῆ. Μιᾶ τέτοια φυγή είναι και τά ναρκωτικά. Έπειδή έχασαν οι άνθρωποι τόν άληθινό παράδεισο αγωνίζονται νά κατασκευάσουν ένα δικό τους παράδεισο, πού είναι όμως πρόσκαιρος και φανταστικός. Έπειδή δέν βρίσκουν στην κοινωνία ευαισθησία και αγάπη αγωνίζονται δια τών ναρκωτικῶν νά κατασκευάσουν τέτοιες ευαισθησίες. Τελικά τά ναρκωτικά δέν κάνουν τίποτε άλλο παρά νά κλείνουν τόν άνθρωπο

περισσότερο μέσα στον εαυτό του. Και αυτό είναι ένα πραγματικό δράμα.

Έξ άλλου ή απόλαυση τής ήδονης και ή ανεργία-τιστη προσωπική ζωή, ή έσωτερική άλλοτρίωση και ή πνευματική άνεσιτιότητα έχουν σαν αποτέλεσμα την ασθένεια τής εποχής μας που λέγεται AIDS.

Τόσο τα ναρκωτικά όσο και το AIDS είναι γέννημα ενός τρόπου ζωής ό οποίος έκτός των άλλων, κυριαρχείται από δυό άνθρωπολογικά προβλήματα. Το ένα είναι ή ταύτιση νου και λογικής. Σε πολλούς ό νους ταυτίζεται με την λογική, ενώ στην Όρθόδοξη Έκκλησία λέμε πως στον φυσικό άνθρωπο τόσο ό νους όσο και ή λογική είναι δυό διαφορετικές ενέργειες τής ψυχής. Αυτή ή ταύτιση μεταξύ νου και λογικής είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα τής σημερινής δυτικής φιλοσοφίας και ζωής. Το άλλο είναι ή ταύτιση μεταξύ άτομου και προσώπου. Ό άνθρωπος συμπεριφέρεται σαν άτομο και όχι σαν πρόσωπο. Και πραγματικά όταν εκλαμβάνουμε τον άλλον άνθρωπο σαν ύλικό παραγωγής και εκμετάλλευσης και σαν σκευός ήδονης, όταν θεωρούμε τον εαυτό μας σαν μια μονάδα εξάρτησης, τότε αυτό έχει βαθιές συνέπειες ώστε να συμπεριφερόμαστε σαν αριθμοί και νούμερα, δηλαδή σαν άπρωσπη μάζα.

Έτσι ό σκοτασμός του νου, ή άτομοκεντρικότητα, ή άλλοτρίωση από τον Θεό, ή φιλαυτία και ή ιδιοτελής αγάπη, ή αυτόνομηση του σώματος από την ψυχή, ή ειδωλοποίηση τής ζωής, ό ευδαιμονισμός, ή χρησιμοθηρία και ό λεγόμενος όφελμισμός, ό άνεραστος βίος είναι εκείνα που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των ναρκωτικών και του AIDS. Και όσο δεν θέλουμε να βλέπουμε έτσι το πρόβλημα και όσο ζητούμε μερικές ψεύτικες λύσεις, τόσο μεγαλώνουμε τον πόνο των ανθρώπων και αυξάνουμε την μελαγχολία και την απόγνωση. Είναι σαν να έχουμε έναν καρκινοπαθή και προσπαθούμε να τον θεραπεύσουμε με ασπιρίνες. Το πρόβλημα είναι βαθύτερο και ουσιαστικότερο.

Και το τέταρτο σημείο που θα ήθελα να σχολιάσω είναι ότι ό Απόστολος Παύλος δεν διδάσκει έναν άφηρημένο Θεό, που είναι μια αξία και μια ιδέα, αλλά τον Χριστό που είναι το Δεύτερο Πρόσωπο τής Αγίας Τριάδος και ό οποίος φανερώθηκε σ' αυτόν. Είπε ό Απόστολος στην όμιλία του, «όν οδν άγνωσύντες εϋσεβείτε τουτον έγώ καταγγέλλω ύμιν» (Πράξ. ιζ' 23). Ό Απόστολος είχε γνώση Θεού γιατί άπεκαλύφθη σ' αυτόν ό ίδιος ό Θεός.

Πολλοί σήμερα άπογοητευμένοι από διάφορα είδωλα ζητούν τον Θεό. Όμως στην Όρθόδοξη Έκκλησία

πιστεύουμε ότι ό άληθινός Θεός είναι ό Χριστός και διά του Χριστού άποκτούμε γνώση του Τριαδικού Θεού. Και φυσικά δεν μπορούμε να βρούμε τον Χριστό έξω από την Έκκλησία, άφού ή Έκκλησία είναι το Σώμα του Χριστού. Και άκόμη μπορούμε να πούμε ότι όποιος πολεμά την Έκκλησία, που δεν είναι μια ανθρώπινη όργάνωση, αλλά ό Θεανθρώπινος όργανισμός, που δεν είναι ένα ανθρώπινο σωματείο, αλλά το Θεανθρώπινο Σώμα του Χριστού, στην πραγματικότητα πολεμά τον Ίδιο τον Χριστό. Αυτό το ήξερε ό Απόστολος Παύλος γιατί, ενώ έδωκε την Έκκλησία και τους Χριστιανούς, ό Χριστός που του έμφανίστηκε πρό τής Λαμασκου του είπε: «Σαούλ, Σαούλ τί με διώκεις;» (Πράξ. θ' 4). Δηλαδή ό Χριστός τον πόλεμο έναντίον τής Έκκλησίας τον θεωρεί πόλεμο έναντίον Του.

Έτσι μέσα στην Έκκλησία μπορούμε να βρούμε τον άληθινό Θεό. Και όποιος περιφρονεί την Έκκλησία ή την πολεμά, αυτός δεν μπορεί να φθάση στην κοινωνία με τον Θεό και στην έσωτερική πληρότητα. Αυτό μας δείχνει και κάτι άλλο. Υπάρχουν μερικοί που ισχυρίζονται ότι αγαπούν τον Θεό, αλλά δεν δέχονται τους Έπισκόπους και Κληρικούς, δεν δέχονται την Έκκλησία. Αυτό είναι μεγάλο λάθος. Γιατί, όπως έλεγε ένας παλαιός εκκλησιαστικός συγγραφέας, όποιος δεν έχει την Έκκλησία μητέρα δεν μπορεί να έχει και τον Θεό Πατέρα. Άλλωστε οι Έπισκοποι δεν είναι απλώς οι αντίπρόσωποι του Χριστού, αλλά το μυστήριο τής αίσθητης παρουσίας του Χριστού πάνω στην γή.

Μακαριώτατε Δέσποτα,

και Σεπτέ Προκαθήμενε τής Έλλαδικής Έκκλησίας' ό λόγος του Άποστόλου Παύλου που ακούσθηκε πριν είκοσι αιώνες επάνω στον βράχο αυτό, ήταν και εξακολουθεί να είναι λόγος τής Έκκλησίας, άφού ή Έκκλησία είναι μια ζωντανή πραγματικότητα, το Σώμα του Χριστού. Και αυτός ό λόγος είναι σωστικός. Γι' αυτό ή εκκλησιαστική παρέμβαση στην σημερινή κοινωνία είναι υπόθεση ζωής, κυρίως στα τέσσερα σημεία που υπογραμμίσαμε προηγουμένως, δηλαδή στην άπόκτηση άληθινού ήθους, την έλευθέρωση από τα είδωλα, την άπαλλαγή από τον ευδαιμονισμό και την εύρεση του Θεού μέσα στην Έκκλησία. Δεν πρέπει ό κόσμος να παρεμβαίνει μέσα στην Έκκλησία για να την εκκοσμικεύη, αλλά ή Έκκλησία πρέπει να παρεμβαίνει στην κοινωνία για να την σώξη. Τελικά ή Έκκλησία, όπως γνωρίζετε πολύ καλά και έτσι μας διδάσκετε, είναι ή μάνα όλων μας. Δεν είναι το «περιεχόμενον» του Έθνους, αλλά το «περιέχον» το Έθνος.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΣΠΑΡΤΗΣ*

(14ος αιώνας)

4. Η ΕΙΣΟΔΟΣ.

Στήν τράπεζα εισέρχεται κανείς από μικρή τοξοειδή θύρα. Βρίσκεται στη νότια μακρά πλευρά, πρὸς τὸ δυτικό μέρος τῆς αἴθουσας.

Στὰ μεγάλα ἔμως βυζαντινὰ μοναστήρια, τῶν ὁποίων οἱ τράπεζες ἀποτελοῦσαν αὐτοτελῆ κτίρια μέσα στὸν ἐσωτερικὸ περίβολο τῆς μονῆς, ὅπως λ.χ. στὸν ὄσιο Λουκά Βουιωτίας, στὴ μονὴ Δαφνίου, στὰ μοναστήρια τοῦ Ἁθῶ κ.τ.λ., ἡ εἴσοδος γινόταν ἀπὸ τὴν ἀπέναντι τῆς ἀψίδας στενὴ πλευρὰ τοῦ ὀρθογωνίου κτιρίου. Ὅπως καὶ στὰ καθολικὰ τῶν μονῶν καὶ γενικώτερα σὲ ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους ναοὺς. Καὶ ἦταν ἀληθινὰ μεγαλοπρεπῆς. Διὰ τριῶν θυρῶν λ.χ. στὴ μονὴ Δαφνίου. Διὰ τριβήλου στὸν ὄσιο Λουκά Λεβαδείας²⁷ κ.ο.κ. Ἄς σημειωθῆ πάντως ἐδῶ, ὅτι τὰ δυὸ αὐτὰ μοναστήρια —κτίσματα ἀνυπολογίστου μνημειακῆς ἀξίας— εἶναι τοῦ 11ου αἰῶνος. Δηλαδή τρεῖς περίπου αἰῶνες παλαιότερα τοῦ ἐξεταζομένου. Ὅταν τὸ Βυζάντιο θρυσκόταν ἀκόμη σὲ μεγάλῃ ἀκμῇ.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 458 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

27. Ἁ ν α σ τ α σ ἰ ο υ Ὁ ρ λ ἄ ν δ ο υ, Μοναστηριακὴ Ἀρχιτεκτονικὴ, μν. ἔ., σ. 47.

Κατὰ τὴν μεταβυζαντινὴ ἔμως περίοδο, στὰ δύσκολα χρόνια ποὺ ἀκολούθησαν τὴν ἄλωσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453), τὴν μεγαλοπρέπεια τῆς τριπλῆς εἰσόδου ἀντικατέστησε ἡ λιτότητα τῆς μιᾶς θύρας. Λ.χ. μονὴ Μεταμορφώσεως Μετεώρων. Σὲ ἄλλες πάλι περιπτώσεις οἱ ἀρχιτέκτονες περιορίζονται στὴν προσθήκη μιᾶς δευτέρας εἰσόδου, στὸ μέσον τῆς μιᾶς ἐκ τῶν μακρῶν πλευρῶν τῆς τραπέζης. Λ.χ. μονὴ Παντοκράτορος Ἁγίου Ὁρους²⁸.

Στὴν περίπτωσι τῆς μονῆς ἁγίων Τεσσαράκοντα, ἂν ἡ τράπεζα ἀποτελοῦσε αὐτοτελὲς κτίριο, θὰ ἔπρεπε κανονικὰ ἡ εἴσοδος νὰ θρυσκεται στὴ δυτικὴ στενὴ πλευρὰ. Ἀπέναντι τῆς ἀψίδας. Ἀλλὰ τὴν πλευρὰ αὐτὴ καταλαμβάνει, ὅπως ἐσημειώθη, ἡ συνεχόμενῃ ἐστία. Τὸ ὑπόλοιπο ἐξ ἄλλου συγκρότημα τῆς μονῆς ἐκτείνεται μεσημβρινὰ τῆς τραπέζης. Ἐπομένως ἡ ἀπὸ νότου εἴσοδος ἦταν ἡ μόνῃ ἀπομένουσα στὸν ἀρχιτέκτονα λύσι.

Σήμερα φέρει ἐκδοῦλα καὶ αὐτὴ τὰ ἴχνη τῆς φθορᾶς τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως. Ὅστόσο οἱ 14 ὠραιὸι λαξευτοὶ λίθοι ποὺ περιθέουσι τὴν κεντρικὴ αὐτὴ

28. Αὐτόθι.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀνήκει σὲ κανέναν ἀποκλειστικὰ, ἀλλὰ ὅλοι ἀνήκουμε σ' αὐτὴν, ὅλοι εἴμαστε παιδιὰ τῆς. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἰσέρχεται μέσα στὴν διαίρεση τῆς κοινωνίας γιὰ νὰ συντηρῇ αὐτὴ τὴν διαίρεση, ἀλλὰ εἰσέρχεται ἀγαπητικὰ μέσα στὶς σύγχρονες κοινωνικὲς συνθήκες γιὰ νὰ υπερβαίῃ τὴν διαίρεση καὶ νὰ ὀδηγῇ τὴν κοινωνία στὴν ἐν Χριστῷ ἐνότητα. Δηλαδή ἡ Ἐκκλησία δὲν κομματικοποιῆται, ἀλλὰ ὁ κομματικοποιημένος ἄνθρωπος θρυσκεται μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐνότητά του καὶ τὴν οἰκογένειά του, δηλαδή τὴν ἀληθινὴ ταυτότητά του, τὴν μητρικὴ στοργή. Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ ἰδιοποιητῆ τὴν Ἐκκλησία, ὅπως ἐπίσης κανείς δὲν πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὅτι εἶναι σωτήρας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀνάγκη σωτήρων, ἀλλὰ ὅλοι ἡμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη σωτηρίας παραμένοντας μέσα σ' αὐτὴν. Δὲν ἔχει ἀνάγκη καθάρσεως, ἀφοῦ εἶναι ἁγία, ἀλλὰ ἡμεῖς χρειαζόμαστε καθάρση ποὺ γίνεται μὲ τὴν Χάρη τοῦ Χριστοῦ, ὅταν θρυσκόμαστε μέσα στὴν Ἐκκλησία. Ἄλλωστε ἡ λέξι καθάρση εἶχε ἀπὸ

τὴν ἀρχὴ θρησκευτικὴ σημασία, καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς Πυθαγορείους ἀπέκτησε ἕνα προσωπικὸ καὶ ἀσκητικὸ χαρακτήρα, δηλαδή εἶναι καθάρση προσωπικὴ, καὶ ἐσωτερικὴ.

Γι' αὐτὸ ὡς διάδοχος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ποὺ πομαίνετε τὴν Ἐκκλησία τὴν ὁποία ἐκεῖνος ἴδρυσε, ὡς διάδοχος τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου καὶ τοῦ ἁγίου Ἱεροθεοῦ, ἐπισκόπων Ἀθηνῶν, ὡς πνευματικὸς πατέρας ὄλων μας καὶ ὡς ἔχοντας τὴν δύναμη «τοῦ πρεσβεύειν ὡς ἱεράρχης», παρακαλέσατε τὸν Θεὸ, διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, νὰ μᾶς φωτίξῃ γιὰ νὰ δεχθοῦμε αὐτὴν τὴν σωτικὴ παρέμβαση τῆς Ἐκκλησίας στὴν προσωπικὴ, οικογενειακὴ, κοινωνικὴ καὶ ἔθνικὴ μας ζωὴ, γιὰ αὐτὸ εἶναι ζήτημα καὶ ὑπόθεση ζωῆς.

Ἀρχιμ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Ἱεροκλήρουξ καὶ Διευθυντὴς Νεότητος
τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

θύρα μαρτυροῦν τὴν παλαιὰ εὐκλεία. Τὸ σχῆμα τῆς εἶναι τοξοειδές. Ἔχει ὕψος 1,85 μ., ἀνοιγμα 1,08 μ. καὶ βάθος 0,75 μ., ὅσο εἶναι τὸ πάχος τῶν τοιχωμάτων τῆς τραπέζης. Σήμερα εἰσέρχεται κανεὶς στὴν τράπεζα διὰ μέσου τῆς ἐσωτερικῆς σειρᾶς τῶν κελλιῶν τῆς Β. πτέρυγας.

Ἐπίσης ὑπάρχει καὶ μιὰ δευτέρα θύρα. Διατρύπᾳ τὴν δυτικὴ στενὴ πλευρὰ τοῦ θαλάμου στὴ ΝΔ γωνία. Καὶ ἐνώγει τὴν τράπεζα μὲ τὴν ἐστία. Ἔχει ὕψος 1,80 μ., ἀνοιγμα 1,08 μ. καὶ βάθος 0,60 μ., ὅσο δηλ. εἶναι τὸ πάχος τοῦ τοίχου στὴν πλευρὰ αὐτή. Βυζαντινὸ καὶ αὐτὴ κατασκευάσματος εἶχε ἀρχικὰ σχῆμα τοξοειδές. Φαίνεται αὐτὸ καθαρὰ ἀπὸ τὸν τρόπο δομῆς τῶν λίθων ποὺ τὴν περιθέου. Σήμερα τὴν στηρίζουν μεταγενέστερα ξύλινα δοκάρια ποὺ κατὰ τρόπο ἀκομφο σχηματίζουν σχῆμα τετράγωνο.

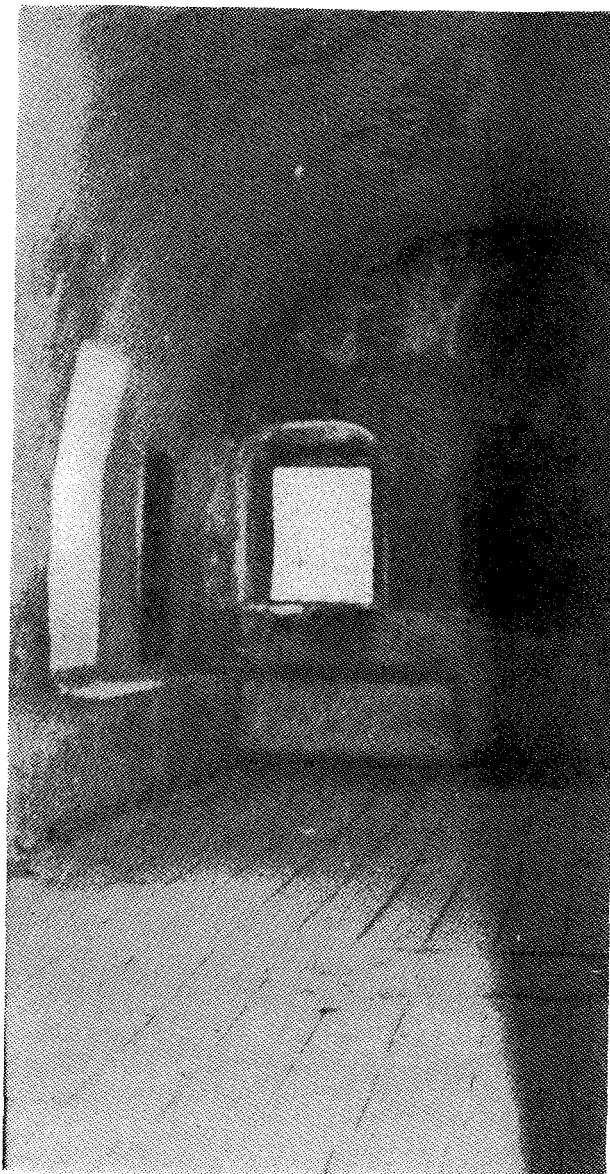
5. Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

Πέντε μονόλοθα παράθυρα μεγάλων διαστάσεων ἐξασφαλίζουν πλούσιο φυσικὸ φωτισμὸ εἰς τὴν τράπεζα. Τὰ τέσσερα διατρύπουν τὴν βορεινὴ μακρὰ πλευρὰ. Τὸ πέμπτο, ἐλαφρῶς μικρότερο ἀπὸ τὰ προηγούμενα, θρίσκεται στὴν ἀνατολικὴ στενὴ πλευρὰ, ἀριστερὰ τῆς ἀψίδας.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι οἱ τράπεζες τῶν μονῶν τοῦ Βυζαντίου φωτίζονταν συνήθως ἀπὸ τετρά μονολόθων ἢ διλόθων παραθύρων. Ἦταν δὲ αὐτὰ ἀνοιγμένα στὶς μακρὰς πλευρὰς τοῦ κτίσματος σὲ ἀντιστοιχία. Οἱ βυζαντινοὶ τὰ ὀνόμαζαν θυρίδες. Ἐξωτερικῶς οἱ «θυρίδες» περιβάλλονταν ἀπὸ διακοσμητικὰς ὀδοντωτὰς πλίνθινες ταινίες, ἐρυθρόχρωμες. Σὲ ἀρκετὰς περιπτώσεις ὑπῆρχαν μικρότερες «θυρίδες» (παράθυρα) καὶ ἐκατέρωθεν τῆς ἀψίδας ἢ ἐπάνω ἀπὸ αὐτήν²⁹. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὰ ἀπαντοῦν καὶ στὴν ἐξεταζομένη τράπεζα.

Ἀναλυτικώτερα: Τὰ τέσσερα κύρια παράθυρα τῆς Β. πλευρᾶς ἔχουν ἀνοιγῆ σὲ ἀπόστασι τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο κυμαινομένη μεταξὺ 2,30 μ. μέχρι 2,47 μ. (6λ. κάτοψι μνημείου). Σὲ ὡραία διάταξι ποὺ μαρτυρεῖ τὸ λεπτὸ γούστο τοῦ ἀρχιτέκτονα. Ἐξωτερικῶς ἔχουν καὶ αὐτὰ πλίνθινη διακόσμησι, ἀπλῆ. Καὶ γενικὰ ἐμφανίζουν ὡραία αἰσθητικὴ εἰκόνα.

Τὸ πρῶτο, τὸ πρὸς ἀνατολὰς εὐρισκόμενον, ἔχει ὕψος 1,51 μ. καὶ ἀνοιγμα 0,83 μ. Τὸ δεύτερο 1,41X 0,80 μ. Τὸ τρίτο 1,60X0,90 μ. Καὶ τὸ τέταρτο 1,37X

Ἡ Α. στενὴ πλευρὰ τῆς τραπέζης.

0,85 μ. Τὸ βάθος σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις εἶναι φυσικὰ 0,75 μ. Ὅσο δηλαδή εἶναι τὸ πάχος τῶν ἐξωτερικῶν τοιχωμάτων τοῦ κτιρίου. Οἱ μικρὰς ἐξ ἄλλου διακυμάνσεις ποὺ παρατηροῦνται στὶς ἀναλογίαις τῶν «θυρίδων» τῆς τραπέζης εἶναι σκόπιμες. Ἀποσκοποῦν νὰ προσδώσουν ἐσωτερικὴ γραφικότητα στὸν χῶρο ἐστίασεως τῶν μοναχῶν, ποὺ ἐθεωρεῖτο γενικὰ σὲ ὅλα τὰ βυζαντινὰ μοναστήρια ἱερός.

Γενικῶς τὰ παράθυρα τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἔχουν διαμόρφωσι ἐλαφρῶς θολωτή. Δὲν γίνεται ὅμως εὐκολὰ ἀντιληπτὴ ἢ καμπύλη. Προφανῶς λόγῳ νεωτέρων ἐπισκευαστικῶν ἐργασιῶν. Ἐργασιῶν ποὺ ἔγιναν χωρὶς

29. Ἀναστασίου Ὁρλάνδου, Μοναστηριακὴ Ἀρχιτεκτονικὴ, σ. 47.

Ἡ ΒΑ. πλευρά τῆς τραπέζης.

τέχνη, εὐαισθησία καὶ σεβασμὸ πρὸς τὴν παραδοσιακὴ γραμμὴ.

Τὸ πέμπτο, τέλος, παράθυρο τῆς ἀνατολικῆς στενῆς πλευρᾶς εἶναι ἐπίσης θολωτό. Ἐλάχιστα μικρότερο ἀπὸ τὰ προηγούμενα ἔχει ὕψος 1,15 μ., ἀνοιγμα 0,97 μ. καὶ βάθος 0,75 μ. Ἀπέχει 0,18 μ. ἀπὸ τὴν ΒΑ γωνία. Ἔχει δὲ κτισθῆ σὲ ὕψος 0,91 μ. ἀπὸ τὸ σημερινὸ δάπεδο.

Σήμερα καὶ τὰ πέντε παράθυρα τοῦ θαλάμου καλύπτονται ἀπὸ σιδερένιο κιγκλίδωμα. Προφανῶς γιὰ λόγους ἀσφαλείας.

Θεωρῶ βέβαιον, ὅτι ἡ μεγάλη καὶ ἐπιβλητικὴ αὐτὴ τράπεζα στὴν ἀρχικὴ τῆς μορφῆ (προτοῦ δηλαδὴ οἰκοδομηθῆ δίπλα τῆς καὶ πρὸς νότον, περὶ τὸ 1400, ἡ δευτέρη σειρά τῶν κτισμάτων) ἀσφαλῶς πρέπει νὰ εἶχε τέσσερα ἀκόμη παράθυρα³⁰. Μονόλοβα ἐπίσης καὶ ἰσομεγέθη. Σὲ διάταξι ἀντίστοιχη πρὸς ἐκείνη τῶν παραθύρων τῆς Β. πλευρᾶς. Εὐκόλα ἀντιλαμβάνεται κανεὶς τὸ ἄπλετο φυσικὸ φῶς καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ἀρχικῆς τραπέζης. Τὴν βυζαντινὴ γενικὰ μεγαλοπρέπεια τῆς μεγάλης αὐτῆς αἴθουσας ἐνὸς αὐθεντικοῦ παλαιολογικοῦ κτίσματος οἰκοδομημένου περίτεχνα πλησίον τῆς ξακουστῆς πρωτεύουσας τοῦ Δεσποτάτου τοῦ Μυστρᾶ.

6. Η ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΨΙΔΑΣ.

Ἡ ἐπιμελημένη δομὴ, τὸ μέγεθος, ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ γενικὰ ἡ ὅλη ἐμφάνισι τοῦ μνημειακοῦ αὐτοῦ κτι-

30. Τὰ παράθυρα αὐτὰ (τῆς νοτίας πλευρᾶς) ἐκαλύφθησαν περὶ τὸ 1400, ὅταν κτίσθηκε μεσημβρινὰ τῆς πρώτης ἢ δευτέρας παράλληλη καὶ ἐφαπτομένη πρὸς αὐτὴν σειρά τῶν κτισμάτων τῆς Β. πτέρυγας τῆς μονῆς.

σματος ποὺ ἀποτελοῦσε ἄλλοτε τὴν τράπεζα τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτυρεῖ ὅτι πρέπει ἀρχικὰ ἢ αἰθουσα νὰ ἦταν ἱστορημένη. Εἶναι ἄλλωστε γνωστὸν, ὅτι οἱ περισσότερες τράπεζες τῶν μονῶν τοῦ Βυζαντίου ἦταν ἐσωτερικῶς διακοσμημένες μὲ ὠραίες τοιχογραφίες. Δημιουργήματα αὐθεντικῆς βυζαντινῆς τέχνης. Ἀλλωστε οἱ ἁγιογράφοι ποὺ ἐπιμελοῦντο τὸν ἁγιογραφικὸν διάκοσμο τῶν καθολικῶν οἱ ἴδιοι ἐξωγράφιζαν συνήθως καὶ τὶς τράπεζες τῶν μονῶν.

Πράγματι, ἁγιογραφημένες εἶναι αἱ τράπεζες τῶν μονῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Πάτμου, τῶν Μετεώρων, τοῦ ὁσίου Λουκά Λεβαδείας, τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Δημιόβης Μεσσηνιας³¹ καὶ πλείστες ἄλλες.

Τὰ θέματα ποὺ ἀπεικόνιζαν οἱ βυζαντινοὶ ἁγιογράφοι στοὺς τοίχους τῶν τραπέζων (ἰδίως κατὰ μῆκος τῶν μακρῶν πλευρῶν) ἔχουν κυρίως σχέσι μὲ τὴν ἐστίασι. Εἶναι ἐμπνευσιμένα ἀπὸ τὴν δίβλο καὶ τὴν ζωὴ κορυφαίων μοναχῶν. Τέτοια θέματα εἶναι: Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ὡς γνωστὸν ὑποδηλώνει συμβολικῶς τὴν Ἁγίαν Τριάδα³², ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, ὁ ἐν Κανᾶ γάμος, τὸ θαῦμα χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων στὴν ἔρημο κ.ἄ. Ἐπίσης μορφές ἀγγέλων ἢ μορφές διασήμων μοναχῶν ὅπως Θεοδόσιος ὁ Κοινοβιάρχης, Σαμφῶν ὁ Ἐνοδόχος³³ κ.ἄ.

(Συνεχίζεται.)

ΚΩΝ) ΝΟΣ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΗΣ

31. Κωνσταντίνου Ξενογιάννη, Ἡ ἱστορικὴ μονὴ Δημιόβης ἐξ ἐπόψεως ἀρχιτεκτονικῆς, ἁγιογραφικῆς καὶ αισθητικῆς, τόμος β', Ἀθήναι 1976, σσ. 115-120.

32. Στὸν χῶρο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸ ἁγιογραφικὸν θέμα «Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ» ἀποτελεῖ ὡς γνωστὸν τὴν αὐθεντικὴ ἀπεικόνισι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Οἱ εἰκόνες ποὺ σήμερα ἀπεικονίζουν τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος σὲ ὀρθοδόξους ναοὺς εἶναι μεταβυζαντινῆς. Καὶ φυσικὰ δυτικῆς (Ρωμαιοκαθολικῆς) ἐπιδράσεως. Ἀναφέρεται ὡστόσο καὶ περίπτωσι ἀπεικονίσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ μὲ τὸν τύπο Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Περικτεράς (Κοιμηλίδικη Καστοριάς). Ἀλλὰ μόνο σὰν ἐξάρεσι μπορεῖ νὰ σημειωθεῖ.

33. Περὶ τοιχογραφιῶν τῶν τραπέζων βλ. μεταξύ ἄλλων τὰ μνημονευθέντα ἤδη ἔργα Ἀναστασίου Ὁρλάνδου, Μοναστηριακὴ ἀρχιτεκτονικὴ, σσ. 50 καὶ 51. Μιχαήλ Γκητάκου, Μαθήματα Χριστιανικῆς καὶ Βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας καὶ τέχνης, σ. 576 κ.έ. Κωνσταντίνου Ξενογιάννη, Ἡ ἱστορικὴ μονὴ Δημιόβης, σ. 115 κ.έ. Κωνσταντίνου Ξενογιάννη, Τὸ Μοναστήρι τοῦ ἁγίου Γεωργίου Κουταλά, σσ. 59-64 κ.ἄ.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΕΝΟΠΙΟΣ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

(Κατὰ τὸν Σπυρίδωνα Ζαμπέλιο)*

Ὁ Ζαμπέλιος δίνει τὸν ἐξῆς ὀρισμὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐστὶ συνάθροισις Πατριαρχῶν, Ἐπισκόπων, καὶ ἐν γένει ἁγίων ἀνδρῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας, καὶ πρὸς ὀρθοτομίαν δογματικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν συζητημάτων» σύλλογος θεοπνευστῶν, ἐναρέτων καὶ πεπαιδευμένων εἰς τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα ὑπερτάτη Γερουσία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, συγκαμμένη ἀπὸ πᾶν ὅ,τι ἔξοχον, συνετὸν, ἐκλεκτὸν, σοφόν, προνοητικὸν περιέχει τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων. Ποῦ δὲ αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι συγκροτοῦνται; Ἄδιαλείπτως εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἑλλάδος ἐν Νικαίᾳ, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Ἐφέσῳ, ἐν Χαλκηδόνι»⁵⁰. Ἡ σημασία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων εἶναι τεράστια γιὰ τὸν Ἑλληνισμό. Γράφει ὁ Ζαμπέλιος: «ἐὰν ἀληθῶς ἡ Ἐκκλησία παριστάνη κατὰ τὸν μεσαιῶνα τὴν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν Ἑλλάδα, ἕπερ καθ' ἡμᾶς ἀποχρώντως ἀποδεδειγμένον, καὶ λίαν εὐαπόδεικτον, Σύνοδος ἐστὶν ἡ ἄνωθεν ὀρισμένη καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐγκαχαραγμένη τῆς μεσαιωνικῆς Ἑλλάδος ἐθνοσυνέλευσις»⁵¹. Οἱ προϋποθέσεις ποῦ θέτει ὁ ἱστορικός γιὰ νὰ καλεῖται μιὰ Σύνοδος Οἰκουμενικὴ, εἶναι:

α) Ἡ Σύνοδος νόμιμα νὰ ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑλληνικὴ φυλὴ, καὶ β) Ἡ Ἑλλάδα νόμιμα νὰ ἀντιπροσωπεύει τὸν ὑπόλοιπο χριστιανικὸ κόσμον⁵².

Γιὰ τὴν Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἀναφέραμε παραπάνω σχετικά. Ὅσον ἀφορᾷ τὴ Β' Οἰκ. Σύνοδο, ποῦ συνέρχεται στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἑλληνας Πατέρες, ὁ Ζαμπέλιος παρατηρεῖ ὅτι αὐτὴ καθ' ὀλοκληρίᾳ «παρασκευάζει τὸ ἀθυπόστατον καὶ ἰδιοπρόσωπον τῆς ἐθνότητος»⁵³. Τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως τῆς Συνόδου αὐτῆς ἀποτελεῖ τὸν κρίκο ποῦ συνδέει τὴν Ἑλλάδα τοῦ Πλάτωνα μ' αὐτὴ τοῦ Παύλου, τὴν Ἑλλάδα τοῦ Χρυσοστόμου μ' αὐτὴ τῆς Ἐθνοσυνέλευσης τῆς Ἐπιδαύρου⁵⁴.

Τονίζοντας τὴν ἀξία τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως καὶ καθιστώντας αὐτὸ καθοριστικὸ στοιχεῖο τῆς ἐγότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ Ζαμπέλιος ἀναφέρει: «Τὸ

Εὐαγγέλιον μετέβαλε τοὺς Ἑλληνας εἰς Χριστιανούς, νῦν δὲ τὸ Πιστεῦω μετονομάζει αὐτοὺς Νεορωμαίους, ἢ ἀπλούστερον Ῥωμαίους» φάσις ὀνομαστικὴ δευτέρα, σημειοῦσα τὴν μετὰστασιν τοῦ μεσαιῶνος εἰς κύκλον ἐνεργείας εἰδικώτερον, καὶ ὑπὸ τὴν ψευδωνυμίαν ἐθνικώτερον, ἐπειδὴ Ῥώμη ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν ἄλλο ἐκφράζει, ἢ τὴν σύμπηξιν τῶν Ἑλληνικῶν λαῶν εἰς μοναρχικὴν πολιτείαν μίαν καὶ ἀδιαχώριστον»⁵⁵. Τὸ Πιστεῦω διεδραμάτισε ἀποφασιστικὸ ρόλο καὶ στὶς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσης. «Τίς ἄγνοεῖ, ὅτι τὸ Σύμβολον αὐτὸ διέστηκε τὸν νεώτερον Ἑλληνισμόν ἀπὸ τῆς Δυτικῆς πολιτείας, ὅσον ἀπέχουσι Ἀνατολαὶ ἀπὸ Δυσμῶν;»⁵⁶. Ἡ ἀντιπαλότης ποῦ θὰ κυριαρχήσει στὶς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσης, στοὺς ἐπόμενους αἰῶνες καὶ θὰ ἔχει ὡς κύριο ἀντικείμενο διαμάχης τὸ Πιστεῦω, θὰ σφυρηλατήσῃ ἀκόμα περισσότερο τὸν Ἑλληνισμό. Ὁ Ζαμπέλιος σημειώνει ὅτι «οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ συναποτελεῖ τοσοῦτον ἐνεργῶς εἰς τὴν ἐδραΐωσιν τῆς Νεοελληνικῆς ἐθνότητος, ὅσον ἡ κατὰ συνέπειαν τῆς Εἰκονομαχίας καὶ τοῦ Παπισμοῦ παρὰ Δυτικῶν τινων ἱερέων ἐπινοηθεῖσα προσθήκη τεσσάρων συλλαβῶν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως»⁵⁷, ἐννοώντας προφανῶς τὸ γνωστὸ FILIOQUE. (Γιὰ τὴ συμβολὴ τοῦ Πιστεῦω στὴν ἐγότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ Ζαμπέλιος ἀφιερώνει πολλές ἀκόμα σελίδες στὸ ἔργο του «Βυζαντινὰ μελέται»⁵⁸.

Ὁ Ζαμπέλιος δὲν κάνει καθόλου ἀναφορὰ στὶς Γ' καὶ Δ' Οἰκουμενικὲς Σύνοδος, ἴσως γιὰ τὸν διὰπύσσωσιν κάποια ἰδιαίτερη ἀξία αὐτῶν, γιὰ τὸν Ἑλληνισμό. Τὸ ψήφισμα τῆς Ε' Οἰκ. Συνόδου, μὲ τὸ ὁποῖο οἱ Πατέρες «ἐκήρυξαν ἐν Συνόδῳ καὶ εἰς ἐπήκοον τοῦ μέλλοντος τὴν πνευματικὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ»⁵⁹, ὁ Ζαμπέλιος τὸ παραμοιάζει μὲ τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνέλευσης τῆς Ἐπιδαύρου ποῦ θεωρεῖται «ἡχρὸ ἀπωτάτη τοῦ ψηφίσματος τῆς Συνόδου»⁶⁰. Ὁ Ζαμπέλιος δὲν ἀναφέρεται καὶ στὶς ἐπόμενες δύο Σύνοδος,

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 461 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11 τεύχους.

50. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 326.

51. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 327.

52. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 327.

53. Βυζαντινὰ μελέται σ. 53.

54. Βυζαντινὰ μελέται σ. 53.

55. Βυζαντινὰ μελέται σ. 54. Βλ. Ἀθ. Καραθανάση ὁ.π., σ. 54 καὶ Φ. Δημητράκοπουλου ὁ.π., σ. 579.

56. Βυζαντινὰ μελέται σ. 53.

57. Βυζαντινὰ μελέται σ. 59.

58. Βυζαντινὰ μελέται σ. 53-61.

59. Βυζαντινὰ μελέται σ. 113-114.

60. Βυζαντινὰ μελέται σ. 113-114. Βλ. Δ. Χαντσερῆ, Ὀλίγα τινὰ... σ. 84.

τὴν ΣΤ' καὶ τὴ Ζ'. Ὅπως ὑποστηρίζει οἱ ἑπτὰ Σύνοδοι συγκροτοῦν ἓνα ἐνιαῖο (Ἑπτασύνοδο) Πολίτευμα, τὸ ὁποῖο διαμέσου τῆς συντήρησης τῆς παράδοσης καὶ τῆς δογματικῆς ἐνότητας, περιέθαλψε τὸν Ἑλληνισμό κατὰ τοὺς ἐξῆς τρόπους:

α) Συνήγαγε καὶ διατήρησε τὸ ἔμφυτο ἐθνικὸ πνεῦμα τῆς ἰσονομίας (= δημοκρατίας).

β) Συντήρησε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὴν καλλιέργησε περισσότερο.

γ) Περιέβαλε τὴν ἑλληνικὴ γῆ μὲ ἀδιαπέραστα τεῖχη ἱερῆς καὶ ἐθνικῆς παράδοσης, ποὺ ἐμπόδιζαν τοὺς ἄλλοεθνεῖς νὰ εἰσαγάγουν ἀλλότριες παραδόσεις, καὶ τοὺς Ἕλληνες νὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ καὶ ἐπιμιξία μ' αὐτές, καὶ

δ) Συνέβαλε στὴν πτώση τοῦ Ρωμαϊσμοῦ⁶¹.

Τὸ Πολίτευμα αὐτὸ διαφύλαξε τὴν ἐθνικότητα, γενναίωσε καὶ κραταίωσε τὸν μέσο καὶ τὸ νεότερο Ἑλληνισμό⁶². Ὁ Ζαμπέλιος ὑποστηρίζει ὅτι ἡ πνευματικὴ νομοθεσία τῶν Πατέρων, ἡ ὁποία ἐμπεριέχεται στὶς Οἰκ. Συνόδους, ἀνεπαίσθητα ἔχει ἐνσαρκωθεῖ στὴν ἑλληνικὴ Ἱστορία⁶³. Τὸ τελικὸ συμπέρασμα τοῦ ἱστορικοῦ γιὰ τὴν προσφορὰ τῶν Συνόδων εἶναι τὸ «αἱ ἑπτὰ Σύνοδοι, ἱστοριονομικῶς θεωρούμεναι, ἐκφράζουσι τὰς ἐνδομύχους τοῦ Πανελληνίου εὐχὰς ὑπὲρ συμπήξεως συμφυῶν καὶ ὁμοιοσυντάκτων φυλῶν, ὑπὲρ ταυτότητος θρησκαύματος, ἐθίμων, διαλέκτου, ὑπὲρ δημοτικῆς ὑπολιτεύσεως καὶ μελλούσης ἐθνεγερείας»⁶⁴.

Σημαντικὴ ἀναστάσιμη προκάλεσε στὴ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, τὸ ζήτημα τῆς Εἰκονομαχίας. Στὰ δύο μεγάλα ἔργα τοῦ Ζαμπέλιου, στὰ «Ἄσματα Δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος» καὶ στὶς «Βυζαντινὲς μελέτες» του, ὑπάρχουν ἀντιφατικὲς ἀπόψεις σχετικὰ μὲ τὴν Εἰκονομαχία καὶ τὸν εἰσηγητὴ τῆς τὸν Λέοντα τὸν Ἰσαυρο. Στὰ «Ἄσματα Δημοτικὰ» ἀναφέρει: «Δυνάμει τοιοῦτου ὀδελυκτοῦ σχεδίου ὤφειλεν ἀνάμεισον ἱερατείου καὶ λαοῦ νὰ ῥιφθῆ πῦρ διχογονίας· ἐξαφθέντος δὲ τούτου τοῦ πυρός ἐν τῇ μέσῳ τῶν δύο ἐθνικῶν καὶ ἀντιπολιτευομένων ἤδη στοιχείων, τότε ἡ μοναρχία, τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν ὠφελουμένη, ἤθελεν εὐκόλως καταβάλλει τοὺς ἐχθρούς.

»Ἐπενοήθη λοιπὸν ἐπὶ τούτου, ἐν τῇ παραδύστῳ τῶν ἀνακτόρων, δολία τις θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις· ταύτης δὲ δικαιολόγημα διενοήθη ποῖον; ἡ δῆθεν καταχρηστικὴ τῶν θείων ἐκτυπωμάτων λατρεία»⁶⁵. Τὴν

Εἰκονομαχία στηλιτεύει ὁ Ζαμπέλιος χαρακτηρίζοντάς τὴν «ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην αἵρεσιν»⁶⁶, «μισόχριστον καὶ τυραννικὸν καὶ ἀνθελληνικώτατον... μηχανεῖμα»⁶⁷, «νόσον»⁶⁸ καὶ τονίζει ὅτι αὐτὴ «ὑπῆρξεν ἀπλῶς αὐλικὸν ῥαδιούργημα πρὸς καταπίεσιν τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας. Τὰ δὲ μετέπειτα διατρέξαντα προσδεδαιούσι καθαρῶς, ὅτι διὰ τοιούτου σκευωρήματος ὁ Ῥωμαϊσμός ἐνήργησε κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὰς τελευταίας ὀλεθρίους τοῦ προσπαθείας»⁶⁹. Γιὰ τὸν αὐτοκράτορα Λέοντα ὁ Ζαμπέλιος χρησιμοποιεῖ σκληρὰς ἐκφράσεις γιὰ νὰ τὸν χαρακτηρίσει: «Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συμμορίας τίθεται, καθὸ στρατάρχης καὶ ἀνὴρ τολμητίας, Λέων ὁ ἐξ Ἰσαυρίας, αὐλικός, ἐκ παιδῶν διακεκριμένος ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ δυσσεβείᾳ. Οὗτος προτίθεται διὰ μέσου τηλικαύτης νεοφανοῦς αἵρέσεως πρῶτον μὲν νὰ διαιρέσῃ εἰς δύο μέρη διχοστατοῦντα τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, τούτου δὲ γενομένου νὰ καταδιώξῃ μετέπειτα τὸν ὀρθόδοξον κλήρον, νὰ καταπαύσῃ πᾶσαν περὶ τὰ θεία ἱεράν μελέτην, ὑποθάλλουσιν τῆς ἐποχῆς τὰς θεολογικὰς ἀσχολίας καὶ διατηροῦσαν ἀσβεστον ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἱερωμένων τὸν ὑπὲρ πίστεως διάπυρον ζῆλον, νὰ καταργήσῃ δὲ διὰ παντός καὶ ὀλοκλήρως τὸ σύστημα τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, τὸ τοσοῦτον ἐπιβουλευθὲν καὶ ὀσημέραι ὑποσκάπτον τὸν Ῥωμαϊκὸν δεσποτισμὸν καὶ ἐπὶ τέλους, συνεπεία τῆς γενικῆς φωτισθεσίας καὶ καταπίεσεως, νὰ καταλύσῃ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ πάσῃ τῇ ἐπικρατείᾳ τὰ πολυτάραχα καὶ ἐπιφθορά ἐκεῖνα δημοτικὰ καὶ καλογηρικὰ κόμματα»⁷⁰. Βέβαια οἱ προσπάθειες αὐτῆς τοῦ Λέοντα δὲν τελεσφοροῦν, ἀφοῦ μὲ τοὺς ἀγῶνες κλήρου καὶ λαοῦ διαλύεται τὸ σκότος τῆς Εἰκονομαχίας καὶ ὁ νέος Ἑλληνισμὸς ἐγκαθιδρύεται⁷¹. Ὅμως στὶς «Βυζαντινὲς μελέτες» του ὁ Ζαμπέλιος διαφοροποιεῖ τὶς ἀντιλήψεις του γιὰ τὴν Εἰκονομαχία, ἀπ' τὶς παραπάνω. Ἐξάφρει τὸ μεγαλεπήβολο σκοπὸ ποῦ —κατ' αὐτὸν— εἶχε ἡ Εἰκονομαχία καὶ δικαιολογεῖ τὶς ἐνέργειες τοῦ Λέοντα γράφοντας: «Ὁ Λέων ἐπέσπευσε τὴν ἐκλογὴν, προτιμήσας τοῦ γένους τὴν ζωὴν. Ὅθεν, τὸν κίνδυνον τῆς πολιτείας ἀναλογισθεῖς, καὶ τόλμη παραδόλῳ θωρακισθεῖς, ἐπινοεῖ τὸ σχέδιον μᾶς τῶν ῥιζικῶν ἐκείνων μεταβολῶν, τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων μόνος ὁ χρόνος δύναται νὰ δοκιμάσῃ. Ἐπιχειρεῖ νὰ προσέλξῃ τὴν ὑπεργέφυλον βυζαντινὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς· νὰ σαρκοποιήσῃ

61. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 335-336.

62. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 325 καὶ 337.

63. Βυζαντιναὶ μελέται σ. 84-86.

64. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 329.

65. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 301.

66. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 302.

67. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 303.

68. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 304.

69. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 304.

70. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 302.

71. Ἄσματα δημοτικὰ σ. 390.

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΣ*

Πέραν ἀπὸ τὰ ἀντιτιθέμενα στοιχεῖα δὲν ὑπάρχουν ὁμοιότητες καὶ συγγενικά σημεῖα; Ὁ Σωκράτης συνθέτει τὴν πλέον σπουδαίαν ἔξαρσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὅταν πίνῃ τὸ κώνειον. Ὁ Μέγας Βασίλειος ὅταν συνιστᾷ τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων συγγραφέων εἰς τὴν γνωστὴν πραγματείαν του «Πῶς ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῦντο λόγων» σημαίνει ὅτι ἀνευρίσκει πολλὰ ἠθικά καὶ πνευματικά στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα συγκλίνουν καὶ ἑναρμονίζονται μὲ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὀρθόδοξον ἦθος. Μέσα εἰς τὴν διαλεκτικὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνακαλύπτει κανεὶς τὰ ψήγματα τῆς ἑλληνικῆς παρουσίας καὶ τοῦ σπερματικῆς λόγου εἰς αὐτὰ τὰ σπλάγχνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σημαίνει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ταυτότης εὑρε τὴν δικαίωσίν της ἐντὸς τοῦ πνευματικῆς καὶ χριστιανικοῦ πλαισίου⁶.

Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐρωτήσῃ κανεὶς: Δικαιώνεται ἀπὸ τὴν σύνθεσιν αὐτὴν ἂν θέλῃ νὰ εἶναι σωστός χρι-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 464 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

6. Γερ. Τσαντίλη, εἰς προλεγόμενα τοῦ βιβλίου τοῦ Μιχ. Ἀγγελίδη (Ἁ' Ὀσμὴ εὐωδίας πνευματικῆς), τόμ. Β. Πάτραι 1978 καὶ σελ. κγ) ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς ἄξια λόγου παρατηρήματα: «Εἰς τὴν χριστιανικὴν θεωρίαν καὶ πράξιν ὁ ὅρος «σύζευξις» δὲν χρησιμοποιεῖται διὰ νὰ ἰδηλωθῇ συνάντησιν φράσεων ἢ ἀξιών, ἀλλὰ πρωτίτως συνάντησιν προσώπων. Ἡ μετὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ συνάντησις ἀποτελεῖ κυρίως συνάντησιν μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, συνάντησιν ἀγάπης, ἀφοῦ ἡ πρώτη ἀλήθεια διὰ τὸν χριστιανικὸν λόγον εἶναι ἡ πράξις τῆς ἀγάπης. Τὴν συνάντησιν μετὰ τοῦ Χριστοῦ δὲν ἐπραγματοποίησεν ὁ Ἑλληνισμὸς ὡς ἐθνότης ἀλλὰ — ἀνεξαρτήτως τῆς θείας βουλῆς — οἱ Ἕλληνες ὡς πρόσωπα. Δὲν ἦτο συνάντησις «μεγεθῶν», ὡς ἀδοκίμως λέγεται. Οὐδέποτε τὰ «μεγεθῆ» δύνανται νὰ συναντήσουν τὸν πρῶον καὶ ἕως σταυροῦ ταπεινωθέντα Διδάσκαλον. Ἦτο συνάντησις προσώπων, βιούντων τὴν «ἔλλογον πράξιν» τῆς συντετριμμένης καὶ τεταπεινωμένης καρδιάς. Οὕτως ὑπήντησε τὸν Ἰησοῦν ὁ «φιλόσοφος καὶ μάρτυς» — ὁποῖα σύζευξις! — Ἰουστίνος, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, οἱ μεγάλοι Καππαδόκιαι, ἑκατοντάδες ἄλλων Πατέρων, μυριάδες ἀπλῶν Ἑλλήνων, ἑκατομμύρια Ἑλλήνων μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι κατέθεσαν πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου τὰ πάντα, «τάλαντα», καρδίαν καιομένην, ἐκ θεοῦ ἔρωτος, τὸ αἷμά των μέχρι τελευταίας ρανίδος...».

αὐτὴν, ἄσαρκον οὖσαν» ἀποφασίζει, ἐνὶ λόγῳ, νὰ ἀγάγῃ τὴν προσήκουσαν ἰσορροπίαν μεταξὺ πατρίδος καὶ πίστεως, ὅπως εὐκολώτερον οὕτω συνδιατάξῃ τὸ ἱερατικὸν πολίτευμα εἰς ὑποστήριξιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας⁷². Μεταβάλλει ἐπίσης καὶ τοὺς χαρακτηρισμοὺς ποῦ στὸ προηγούμενο ἔργο του εἶχε προσάψει στὸν Λέοντα. Ἔτσι τώρα ἀποδίδει σ' αὐτὸν ἕνα πλήθος προτερημά-

στιανός, Ὁρθόδοξος εἰς ἦθος καὶ πράξιν; Ὁ Χριστὸς ἀφοῦ εἶναι Θεὸς δὲν ἀποτελεῖ τὸ πλήρες καὶ τὸ τέλειον; Δὲν ἐχώρισε τὴν ἱστορίαν καὶ δὲν τὴν ἐδίχασεν; Δὲν κατήργησε τὸν θάνατον καὶ δὲν ἔφερε τὴν ἀνάστασιν; Δὲν ἀνεδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον, δὲν διέπλασε τὸν νέον Ἀδάμ;

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, φρονοῦν πολλοί, νὰ προσπαθοῦμεν νὰ συνδέωμεν ἢ νὰ ἐπιμένωμεν νὰ συνάπτωμεν τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ὑβριν μὲ τὸ ἀναστάσιμον μῆνυμα τῆς θεοαιότητος τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἄσκοπον καὶ ἀνωφελές. Καὶ πράγματι εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἡ ἀπόπειρα νὰ συγκολληθοῦν τὰ δύο μεγέθη εἶναι ἀσαφῆς καὶ ρευστή: «Ἄλλοτε διαπιστώνομε, ἰδίως σὲ κοινωνικοπολιτικά θέματα, ἔξαρσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κανόνα· ἄλλοτε πάλι, κυρίως σὲ πνευματικά καὶ κοσμοθεωρητικά θέματα, ἔξαρσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀλλὰ ἴσως αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ παλινδρομικὴ κίνησις ἀνάμεσα στοὺς δύο αὐτοὺς πόλους, κατόρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν νεότητά καὶ τὴν εὐκίνησιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τὸν διαρκῆ ἀναπλουτισμὸν του, καὶ τοῦτο, ὡς τὴ στιγμήν ποῦ ἄρχισε νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν πόλο τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τότε ὁ διάλογος σταμάτησε, ἡ συζυγία ἔσπασε καὶ ἡ ἰσορροπία χάθηκε. Ἄρχισε ἡ φθορά»⁷.

4. Ἀ ν α π ρ ο σ α ν α τ ο λ ι σ μ ὸ ς τ ὠ ν
Ἐ λ λ ῆ ν ω ν .

Διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ὅμως καὶ τὴν σχέσιν του μὲ τὴν Ὁρθοδοξίαν τὰ πράγματα ἐμφανίζονται ποῖαν τινα διαφορετικὴν ὑφήν. Ἀκριβῶς διότι εὑρε τὴν ταυτότητα του μέσα εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Εἰς τὸ Βυζαντινὸν διαμορφώνεται ἡ συνείδησις τοῦ Ὁρθοδόξου πολίτου.

7. Κ. Τσιροπούλου, «Ἡ Ἑλλάδα ὡς πρόβλημα» ἐκδ. «Ἀστὴρ» 1965, σελ. 97-98.

των καὶ δικαιώνει τις ὅποιες ἐνέργειές του γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς Εἰκονομαχίας⁷³. Μᾶς εἶναι ἀγνωστοὶ οἱ λόγοι ποῦ ὀδήγησαν τὸν ἱστορικὸ νὰ μεταβάλλει τις ἀπόψεις του στὸ ζήτημα αὐτό. Ἄλλωστε εἶναι φυσικὸ νὰ ἀναθεωρεῖ ὁ ἄνθρωπος τις ἀπόψεις του στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ

72. Βυζαντινὰ μελέται σ. 319-320.

73. Βυζαντινὰ μελέται σ. 200 κ. ἐξ.

Οἱ Ἕλληνες ἀναπροσανατολίζονται ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν φιλοσόφων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Βεβαίως χωρὶς νὰ διαμορφώνεται ἀνθελληνικὴ διάθεσις ἔρχεται ἡ πατερικὴ θεολογία νὰ διαποτίσει ὅλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ μέσῳ τῆς λατρείας καὶ τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς τέχνης. «Ἡ Ἑλληνικότης σώζεται μέσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ θεολογία καὶ λατρεία σὲ μιὰ ἀδιανάρακτη συνέχεια, μὲ τὴν ἀδιάκοπη χρῆση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, τοῦ δυναμικοῦ φορέα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ εὐχαριστηριακὴ σύναξις παράλληλα δημιουργεῖ τὴ δυνατότητα ψυχικῆς καὶ ἔθνικῆς συνταυτίσεως. Ὁ Νὰός γίνεται ἡ μεταστοιχειωμένη "ἐκκλησία τοῦ Δήμου" καὶ παράγων ἀνανεώσεως τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, γιατί λειτουργεῖ καὶ ὡς πνευματικὸ κέντρο τοῦ κοινοτικοῦ βίου»⁸.

Πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία εἰργάσθη διὰ τὴν ἑλληνικὴν καὶ χριστιανικὴν σύνθεσιν. Ἐπραγματοποιήθη ἐπίθεσις ἀγάπης πρὸς τὸν Ἀρχαῖον Ἑλληνισμόν. Ἡ σύνθεσις αὐτὴ σαφεστερά γίνεται ἀπὸ τὴν πλευρὰν ὅχι τῆς πολιτείας ἢ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Καὶ καθὼς σημειώνει ὁ Χρ. Ἀνδροῦτσος: «Ἡ ἀποδοχὴ τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι συγχρόνως καὶ ἔθνοποίησις (ἑλληνοποίησις) ὁ δὲ ἀλλάσων θρησκείαν ἀλλάσσει καὶ ἔθνικότητα»⁹.

Ἡ ἑλληνοχριστιανικὴ σύνθεσις δὲν ἠμφεσθητήθη εἰς τὸν διεθνή χῶρον καὶ περισσότερο εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον. Ἀλλ' ὑπεστήριξαν πολλοὶ ὅτι ἐνοθεύθη ἡ γνησία χριστιανικὴ πίστις μὲ τὴν ἀνάμειξιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Τρεῖς θεωροῦν ἀνεπτύχθησαν ἐν προκειμένῳ: α) Ὅτι οὐδεμία ἀνάμειξις ἔγινε ποτὲ μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, β) ὅτι διὰ τῆς συγκράσεως αὐτῆς τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς — ποὺ εἶναι πραγματικότης — ὁ Χριστιανισμὸς ἔγινε ἀνώτερος διὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀνεδείχθη δι' αὐτοῦ πληρέστερον καὶ γ) ὅτι ἐπήλθε νοθεία εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ χριστιανικοῦ Λόγου παρεδλάθη.

Ἡ γνώμη περὶ νοθείας αἴρεται καθὼς καὶ ἡ ἄλλη ἄποψις περὶ ἀναδείξεως τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὄρθως τοποθετεῖται τὸ θέμα ὡς παραδοχὴ τῆς θέσεως τῆς προσφοράς τῆς «θύραθεν» παιδείας καὶ σοφίας εἰς τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν ἰδέαν: «Κατὰ προέκτασιν, σημειώνει συγγραφεὺς τις, δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ προσφορὰ τῆς θύραθεν παιδείας καὶ σοφίας εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς συζυγίας, πάντοτε μὲ δεδομένην τὴν παραδοχὴν τῆς ἀριότητος,

ἀκραιότητος καὶ αὐτοδυναμίας τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. «Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ» (Α' Κορίνθ. α' 25). Οὕτω κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν ὑπερκοσμίων μετὰ τῶν ἐγκοσμίων στοιχείων τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ ἰδεώδους, ἐχρησιμοποιήθησαν ὀρισμένοι μέθοδοι καὶ συνήθειαι τῆς θύραθεν. Ἐπίσης ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα μὲ τὸν γλωσσικὸν τῆς πλοῦτον καὶ καλλωπισμὸν πρὸς εὐχερεστεραν διάδοσιν τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, καὶ ἀσφαλεστεραν διατύπωσιν τῶν δυσνοήτων δογμάτων τῆς πίστεως. Γενικώτερον δὲ παρελήφθη ἡ ἑλληνικὴ παιδεία πρὸς ἀντίκρουσιν σοφιστικῶν τεχνασμάτων: «Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ δεῖται ποικίλων σοφισμάτων ἢ ἀλήθεια (ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν δὲν χρειάζεται διαλεκτικὰ τεχνάσματα ἢ Εὐαγγελικὴ ἀλήθεια), πρὸς γε τὴν τῶν κακομάχων καὶ τῆς ψευδωνύμου γνώσεως ἀνατροπὴν, τούτας ἀποχρησώμεθα (κατ' ἀνάγκην θὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ αὐτὰ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν κακοδοξῶν τῆς νοθευμένης διανοήσεως)» (Ε.Π.Μ. Ι. Δαμασκηνός 94,532)¹⁰.

Γενικῶς οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι κάτοχοι τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, ἢ δὲ ἐπαγρύπνησις των εἶναι διαρκὴς πρὸς διατήρησιν τῆς ἀκλονήτου πίστεως καὶ ἀνοθεύτου δόγματος.

Εἰς τὰ Βυζαντινὰ χρόνια ὁ λαὸς κατ' ἐξοχὴν συναντᾷ τὸν δρόμον τῆς συναδελφώσεως, ὅπου ἡ ἰδιότητα μεταβάλλεται εἰς ἀνιδιοτέλειαν, ἀναπτύσσεται πνευματικὴ ζωὴ, ὡς μετάνοια καὶ ἀσκητικὴ πράξις. Κατὰ τοὺς ἰδίους χρόνους ἡ Ὀρθοδοξία ὑπῆρξε θεσμός, ἐλειτούργησε ὡς ἕνας χῶρος συναδελφώσεως τῶν ἀνθρώπων, ὡς κύτταρον ἀντιστάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τῶν κατακτητῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τουρκοκρατίας. Ἐχάραξε διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν ὄλην διάρθρωσιν καὶ πλαισίωσιν τοῦ ἐγχρόνου βίου, τοῦ βιοτικοῦ χρόνου εἰς ἑορτάς, πανηγύρεις, τρόπους λατρείας, ἔθιμα, οἰκογενειακοὺς θεσμούς.

10. Μ. Γ. Ἀγγελίδης: «Ψῆγματα ἀνωθεν σοφίας» (ἐκ τῶν πηγῶν τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως), Πάτρας 1985, σελ. 18.

Ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς περαιτέρω σελίδας τοῦ μνημονουμένου τούτου βιβλίου αὐτὴν τὴν πορείαν ἀκλονήτως ἠκολούθησαν οἱ πατέρες ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς: «Ἦν μὲν οὖν πρὸ τῆς τοῦ Κυρίου παρουσίας εἰς δικαιοσύνην (εἰς κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς) Ἑλλήσιν ἀναγκαία φιλοσοφία, νυνὶ (τώρα) δὲ χρησίμη πρὸς θεοσέβειαν γίνεται, προπαιδεία τις οὕσα τοῖς τὴν πίστιν δι' ἀποδείξεως (λογικῆς) καρπούμενοις... Ἐπαιδαγωγεῖ γὰρ καὶ αὐτὴ τὸ Ἑλληνικόν, ὡς ὁ Νόμος (ὁ Μωσαϊκός), τοὺς Ἑβραίους εἰς Χριστόν». Καὶ παρομοίως ἔχουν γράψῃ ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ Γ. Νάζιανζηνός, Ἰ. Χρυσόστομος. Ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός προσθέτει: «Ἐρευνήσωμεν καὶ τῶν ἕξω σοφῶν τοὺς λόγους. Ἴσως τοὺς λόγους. Ἴσως τι καὶ παρ' αὐτοῖς τῶν ἀγωγίμων (τῶν βοηθόντων τὴν πνευματικὴν ἀνοδὸν) καὶ τι ψυχοφελές καρπωσόμεθα». (Ε. Π. Μ., Ι. Δαμασκηνός 94, 532).

8. π. Γ. Μεταλληνός, «Ὀρθοδοξία καὶ Ἑλληνικότης» ἐκδ. «Μήνυμα» 1987, σελ. 22.

9. Χρ. Ἀνδροῦτσος: «Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία ἐξ ἐπόψεως Ὀρθοδόξου», σελ. 62-63.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΧΟΣ*

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1904 τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, ποὺ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰδρύσεώς του ἔδειξε μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, ἡ ὁποία τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βρισκόταν σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεση, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴ γνῶση τοῦ θεωρητικοῦ μέρους καὶ λόγω τῶν ξενικῶν ἐπιδράσεων ποὺ δεχόταν, ἀνέθεσε τὸ ζήτημα τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς στὸ διευθυντὴ Γεώργιο Νάζο.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 466 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 11 τεύχους.

δ. Αὐτοσυνειδησία Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ αὐτοσυνειδησία εἰς τὸν λαόν μας ὀφείλεται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Ὁρθοδόξου ἤθους. Ἀποτελεῖ τὴν ἀριστοτελικὴν ἐνδεδέχαιαν. Εὐρίσκει τὴν ἀπήχησιν καὶ τὴν δικαίωσιν μέσα εἰς τὰ εὐρέα λαϊκὰ στρώματα. «Ἐγίνε μία ἀδιάλειπτη Πεντηκοστή, μία συνεχῆς μεταμόρφωση τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς, μία νέα Προβατικὴ κολυμβήθρα στὰ νερά τῆς ὁποίας συντελέστηκε —καὶ ὄχι μὴ μόνον φορὰ— τὸ θαῦμα τῆς ὑπαρκτικῆς μας συνειδήσεως»¹¹. Εὐγλωττον καὶ χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ κείμενον τῶν πατέρων καὶ ἀσκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους¹².

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τὴν μακραίωνα δουλείαν ἔδειξε μίαν θαυμαστὴν ἐγκαρτέρησιν καὶ ρίζωσιν εἰς τὰς πηγὰς, προσκόλλησιν εἰς τὰς ρίζας, ἀφοσίωσιν εἰς τὸ παρελθόν, παρὰ τὴν σκληρότητα τῶν Τούρκων. Ἰσως οἱ Ἕλληνες ραγιαῖδες νὰ μὴ ἐγνώριζον τὸν ἐπιστημονικὸν ὄρισμόν τῆς Ὁρθοδοξίας, πιθανὸν νὰ μὴ εἶχον τὴν ἱκανότητα θεολογικῆς προσπελάσεως εἰς πηγὰς καὶ δόγματα. Εἶχον ὅμως τὴν πίστιν καὶ τὸ βίωμα ἀνίκητον. Τὸ Γένος γιγαντώνεται μέσα εἰς τὴν πνοὴν τοῦ Ὁρθοδόξου ἤθους, ἀναγκτὰ τὴν αὐτοσυνειδησίαν καὶ τὴν αὐτοδυναμίαν του¹².

Πολύτιμος ἐθνικὴ κληρονομία ἡ ἑλληνορθόδοξος

11. Χρ. Παρασκευαΐδης: «Ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας στὴ σύγχρονη πορεία τοῦ Ἑθνους» Ἀθήναι 1980, σελ. 7.

12. Οἱ πατέρες καὶ ἀσκηταὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους τὸ 1984 διετύπωσαν μίαν σημαντικὴν καὶ αὐτόχρονη δυναμικὴν διακήρυξιν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ποὺ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδικὸν «Κοινωνία», ὅπου μέσα εἰς τὰς λαμπρὰς σελίδας τῆς, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τινῶν διὰ τὴν σημασίαν τοῦ κειμένου, περιέχεται θαυμασιὰ ἡ θέσις καὶ ἡ κατὰφαισις τοῦ Ἑλληνο-χριστιανικοῦ πνεύματος ἀλλὰ καὶ σαφῆς ἡ ἀνάλυσις τῆς ζωτανῆς πραγματικότητος τῆς ἑλληνορθόδοξου χριστιανικῆς παραδόσεως: «Τί ἀρχιτέκτονες τοῦ λόγου εἶναι οἱ Πατέρες! Τί ζωντανοὶ ἄνθρωποι! Πῶς παίρνουν ὅλον τὸν πόνο, τὸν καρπὸ, τὴν ἐκφραση τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τὰ ἀξιοποιοῦν,

Ὁ Γεώργιος Νάζος ἐν συνεννοήσει μετὰ τὸν τότε Μητροπολίτη Ἀθηνῶν Θεόκλητο, μετέβη στὴν Κωνσταντινούπολη, στὸ Πατριαρχεῖο ποὺ τὸ θεωροῦσε τὴν πηγὴ τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Τρίτο. Στὸν Πατριάρχην ἐπέδωσε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ μίλησε γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς του, ποὺ ἦταν ἡ ἀνεύρεση τοῦ κατάλληλου προσώπου γιὰ τὴ διδασκαλίαν τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς στὴ νεο-ιδρυθεῖσα σχολὴ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν. Ὁ Πατριάρχης ἔδειξε μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ ἔπειτα ἀπὸ συσκέψεις

παράδοσις. Εἶναι ἡ ζωντανὴ πραγματικότης ἑκατονταετηρίδων. «Γι' αὐτὸν ποὺ μελετᾷ τὴν Ἱστορίαν οἱ αἰτιάσεις καὶ οἱ ἐπιθέσεις καὶ οἱ ἀφορισμοὶ ἐναντίον τοῦ Ἑλληνοχριστιανισμοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἰδανικῶν καὶ τῆς Παιδείας ποὺ ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν Ἑλληνορθόδοξο Χριστιανικὴν Παράδοσιν εἶναι ἀστήρικτες, διότι ἀγνοοῦν τὴν κρίσιν τῆς ἀμερόληπτης ἱστορίας, εἶναι ἄδικες, διότι παραθεωροῦν τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασίν της στὸ λαὸν μας καὶ εἶναι ἐμπαθεῖς καθ' ὅσον διατυπώνονται μετὰ ἐμπάθεια καὶ ἐχθρότητα γιὰ θεσμοὺς καὶ γιὰ πρόσωπα»¹³.

(Συνεχίζεται)

ΔΗΜ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Φιλολόγος - Λυκειάρχης

εὐλογοῦν, μεταμορφώνουν!... Πῶς γνωρίζομε τοὺς πατέρες καὶ μέσα σ' αὐτοὺς συναντοῦμε καὶ τοὺς ἀρχαίους! Οἱ Πατέρες τοχογραφοῦνται στὶς ἐκκλησίες καὶ οἱ φιλόσοφοι στὸν νάρθηκα καὶ στὶς τράπεζες. Πῶς τοὺς νοιώθουμε σὰν πηγὰς χαρᾶς... Καὶ διὰ τῶν ἁγίων πατέρων εἶναι ὅλοι παρόντες. Ἀκούς τὴ γλῶσσα τοῦ Ὁμήρου στοὺς ἱαμβικούς κανόνες. Τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν «κοινὴν» στὴν Ἑμολογία καὶ τὴν Πατερικὴν Θεολογία. Τὴ Βυζαντινὴν σὲ μεταγενέστερους συγγραφεῖς. Τὴ νεώτερη, στὸ Συναξαριστὴ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου... Ἡ Ἐκκλησία γόνιμα ἀξιοποιεῖ τὴ δουλειὰ τῶν Ἀρχαίων, ζωντανὰ σ' αὐτὴν ἐπιβιοῦν οἱ κατακτήσεις καὶ οἱ ἐπιτεύξεις τους. Καὶ ἡ ἰδία συντηρεῖ τὸ ἦθος καὶ τὸ φρόνημα τοῦ ἀληθινοῦ νεοέλληνα, (σελ. 55). Καὶ ἀκόμα «μιλοῦν ὅλοι σήμερον γιὰ μὴ ἑλληνικότητα τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας» (Γεώργ. Φλωρόφσκυ)... «Τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμά μας εἶναι λειτουργικά. Καὶ ἡ ἀγωγή, τὸ ἦθος, ἡ παιδεία μας εἶναι τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἄξονας στὴν παράδοσιν καὶ στὴν ζωὴν μας εἶναι ὁ Θεάνθρωπος. Τὸ κέντρο κάθε χωριοῦ ὁ ναός. Ὁλη ἡ ἐνορία, ὅλο τὸ χωριό, μὴ οἰκογένεια, μὴ Ἐκκλησία. Γιורתὲς καὶ πανηγύρια οἱ γιορτὲς τῆς ἐκκλησίας... Ἡ ψυχαγωγία σεμνὴ. Καὶ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, τὰ λόγια καὶ ὁ ἦχος σχετίζονται μετὰ τὸν ἦχο (καὶ τὸ ἦθος) τῆς ἐκκλησίας... (σελ. 46) «Ἐβίμαστε χρεωμένοι μετὰ πνευματικὴν κληρονομίαν. Δὲν μᾶς σώζει καμμιά δικαιολογία» (σελ. 70 Ἁγίου Ὁρους).

13. Ι. Ν. Παπαϊωάννου: «Ἱστορικὲς Γραμμὲς» τόμ. Β'. (Βυζάντιο) Λάρισα 1985 (σελ. 136-137).

μέ τους άρμόδιους του μουσικού συλλόγου και μέ διακεκριμένους ιεροψάλτες πρότεινε τελικά τόν Κων)νο Ψάχο, πού συνεκέντρωνε όλα τά απαιτούμενα για τó σκοπό αυτό, προσόντα.

Τό Σεπτέμβριο του ίδιου έτους ήλθε στην Έλλάδα ó Κων)νος Ψάχος και τó Διοικητικό Συμβούλιο του Ώδειου τόν διόρισε καθηγητή τής Βυζαντινής μουσικής. Ό έρχομός του και ó διορισμός του, χαιρετίστηκε μέ πολλά ευνοϊκά σχόλια από τόν Τύπο. Δέχθηκε τó έργο πού του άνετέθη μέ ένθουσιασμό. Άνέλαβε τó αναλυτικό πρόγραμμα τής διδασκαλίας και τόν καταρτισμό του κανονισμού τής Σχολής μέ τήν προσθήκη και άλλων συγγενικών μαθημάτων. Έκτός του θεωρητικού και πρακτικού μέρους, όπως ύμνολογίας, λειτουργικής, Ιστορίας τής Βυζαντινής μουσικής, Τυπικού, άπαγγελίας εκκλησιαστικών άναγνωσμάτων, πρόσθεσε και άνάλογα μαθήματα ευρωπαϊκής μουσικής για τήν άρτιότερη μόρφωση των σπουδαστών. Η διδασκαλία του Κων)νου Ψάχου μεθοδικώτατη και μέ τήν ευστροφή γλυκειά και άπαλή φωνή του απέδιδε ψάλλοντας τέλεια τά μικρά και λεπτά μουσικά διαστήματα τής Βυζαντινής μουσικής μέ τó σωστό πατριαρχικό ύφος. Ήταν πιστός στην άπόδοση τής μουσικής γραφής μέ τήν όποιαν μάς παρέδωσαν τά εκκλησιαστικά μέλη όι τρεις μεγάλοι διδάσκαλοι Χρυσανθος, Γρηγόριος και Χουρμούζιος. Όλο τó χρονικό διάστημα τής παραμονής του στο Ώδειο από τó 1904 μέχρι τó 1916, πού άποχώρησε, υπήρξε λίαν καρποφόρο. Έκτός του διδασκαλικού του έργου, έδωσε συναυλίες Βυζαντινής και δημοτικής μουσικής μέ τή Χορωδία τής Σχολής, πού σχημάτισε και έψαλλε στις επίσημες έθνικές και εκκλησιαστικές τελετές. Έδωσε διαλέξεις, και συνέγραψε διάφορες πραγματείες για τή Βυζαντινή και δημοτική μας μουσική. Τό 1910 - 1911 συμμετείχε σε δύο μουσικολογραφικές άποστολές πού προγραμμάτισε τó Ώδειο Άθηνών για τήν περισυλλογή και ήχογράφηση δημοτικών τραγουδιών, τή μιá στην Πελοπόννησο, στο χωριό Ροδοδάφνη τής Αιγιαλείας, τή γενέτειρά μου, πού προετοίμασε ó πατέρας μου, και τή δεύτερη στους Λάκκους Χανίων. Τά 50 τραγούδια πού ήχογραφήθηκαν μέ φωνογραφικό μηχάνημα τής εποχής εκείνης, πού όι μελωδίες έχαρασσοντο σε ειδικούς κυλίνδρους, κατέγραψε ó Κ. Ψάχος, μέ τήν πολú ευαίσθητη μουσική ακοή του, πιστά και άπαράλλακτα, όπως τά τραγούδησαν όι χωρικοί τραγουδιστές, στην βυζαντινή μουσική γραφή, και κατόπιν τά μετέγραψε και στην ευρωπαϊκή μουσική γραφή. Τά τραγούδια αυτά δημοσιεύθηκαν άργότερα, μέ τόν τίτλο «50 δημώδη άσματα Πελοποννήσου και Κρή-

της. Συλλογή Ώδειου Άθηνών». Σε δύο ταξίδια του στη Σκύρο κατέγραψε χωρίς ήχογραφικό μηχάνημα 27 τραγούδια πού έδημοσίευσε μέ τόν τίτλο «Δημώδη άσματα Σκύρου εις Βυζαντινήν και Ευρωπαϊκήν παρασημαντικήν».

Τό 1915 ó Γορτυνιακός σύνδεσμος Πειραιώς του άνέθεσε τήν περισυλλογή των δημοτικών τραγουδιών τής περιοχής. Στην περιόδεia του αυτή κατέγραψε 67, διαφόρων κατηγοριών, τραγούδια πού ó σύνδεσμος δημοσίευσε τó 1923 μέ τόν τίτλο «Δημώδη άσματα Γορτυνίας εις Βυζαντινήν και Ευρωπαϊκήν παρασημαντικήν Κων)νου Ψάχου». Τό 1917 έξέδωσε μέ δαπάνη τής Εύας Σικελιανού τήν Παρασημαντική τής Βυζαντινής μουσικής, έργο πού άποτελεί σταθμό στην έρευνα τής σημειογραφίας τής Βυζαντινής μουσικής.

Τό 1921 έξέδωσε τó μουσικό περιοδικό «Νέα Φόρμιγγ», μέ τόν άείμνηστο καθηγητή του Πανεπιστημίου Άθηνών Έμμανουήλ Πεζόπουλο, όπου δημοσιεύονται αξιόλογες μουσικολογικές πραγματείες για τήν αρχαία, Βυζαντινή και δημοτική μουσική. Τόν ίδιο χρόνο πήγε στη Γερμανία στο OEFFTINGEN τής Βαυαρίας για τήν κατασκευή τριών άρμονίων, ενός μεγάλου τύπου Ώργκελ μέ αύλους, και δύο μικρότερους μέ δαπάνες κυρίως τής Εύας Σικελιανού και άλλων. Τά σχέδια των όργάνων έπεξεργάστηκε ó ίδιος. Σκοπός τους ή άσφαλής και ακριβής άπόδοση των μικρών μουσικών διαστημάτων τής Βυζαντινής και δημοτικής μουσικής κατά τή διδασκαλία. Κατά τήν παραμονή του στη Γερμανία δίδει διαλέξεις και συναυλία μέ όρχήστρα, μέ πρόγραμμα αρχαίας, Βυζαντινής και δημοτικής μουσικής. Τόν Ιούνιο του 1924 έγιναν ή επίδειξη και τά εγκαίνια του παναρμονίου, στο OEFFTINGEN, τó όποιο όνόμασε, προς τιμήν τής Εύας Σικελιανού Εύειο Παναρμόνιο, μέ πολλά ευνοϊκά σχόλια. Δυστυχώς τά όργανα αυτά δεν αξιολογήθηκαν για τούς σκοπούς πού κατασκευάστηκαν, από τήν άδιαφορία άρμοδίων παραγόντων. Τό μεγάλο παναρμόνιο δεν μετεφέρθη στην Έλλάδα λόγω μεγάλης δαπάνης τής μεταφοράς του και τής εγκαταστάσεώς του, για τήν όποία ούδεις ένδιεφέρθη και άσφαλώς είναι κατεστραμμένο στις άποθήκες του έργοστασίου του OEFFTINGEN. Τά δύο μικρότερα μεταφέρθηκαν και τó μεσαίο βρίσκεται στην Έστία Νέας Σμύρνης, και τó μικρότερο στο σπίτι τής άνειψιάς τής Κας Ψάχου, Κας Ντάλλα στη Νέα Σμύρνη. Για τήν τύχη των όργάνων αυτών, σ' ένα σημείο άρθρου του, ó ίδιος έγραψε τά έξης:

«Η επίδειξις των υπήρξε λίαν επιτυχής, αλλά ή σταδιοδρομία των δεν έδικαίωσε τούς κόπους, τις δα-

πάνες και τις προσδοκίες δσων συνέβαλον εις την κατασκευήν των». Τὸ Μάιο τοῦ 1927 ἡ Εὔα Σικελιανού, γνωστὴ λάτρης τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τῆς Βυζαντινῆς καὶ τῆς Δημοτικῆς μας μουσικῆς, μαθήτρια τοῦ Κων)νου Ψάχου, γιὰ τὴν ἀναβίωση τῆς ἀρχαίας τραγωδίας ἀνέβασε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ ἀρχαῖο θέατρο τῶν Δελφῶν, στὶς Δελφικὲς γιορτές, τὴν τραγωδίαν τοῦ Αἰσχύλου «Προμηθεὺς Δεσμώτης», μὲ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ μπροστὰ σὲ διεθνῆ ἀκροατήριον. Τῇ σύνθεσιν τῆς μουσικῆς τῶν χορικῶν τὴν ἔκαμε ὁ Ψάχος. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ μουσικὴ τῶν χορικῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τραγουδιῶν, εἶναι ἓνα μεγάλο πρόβλημα γιὰ τοὺς μουσικοσυνθέτες καὶ ἐρευνητὲς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς μουσικῆς γιὰτὶ δὲν ἔχουν διασωθεῖ οἱ μελωδίαι των καὶ ὁ τρόπος ποὺ ἐκτελοῦντο.

Γιὰ τὴ μουσικὴ τῶν χορικῶν τοῦ Ψάχου γράφτηκαν πολλὲς εἰδησιὲς κριτικῆς ἀπὸ δικούς μας καὶ ξένους τεχνοκριτικούς. Ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ ἀναφέρω δύο μόνον ἀποσπάσματα ξένων, μεταφρασμένα καὶ δημοσιευμένα στὸ περιοδικὸ Μ ο υ σ ι κ ἂ Χ ρ ο ν ι κ ἂ. Ὁ Μουσικοκριτικὸς Μάριος Μενιὲ ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ συνεκίνησεν ἰδιαιτέρως εἶναι ἡ μουσικὴ τῶν χορικῶν τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ Κ. Ψάχος. Ὁραιότερον μουσικὸ φόντο διὰ τὰ χορικά τῶν ἀρχαίων δραμάτων δυσκόλως θὰ ἠμπόρουσε κανεὶς νὰ φαντασθῆ. Ὑπάρχει εἰς αὐτὴν τόση ἀπλότης, τόση εἰλικρίνεια, τόση λιτότης καὶ συγχρόνως τόσος ἀνθρώπινος παλμός, ποὺ τῆς δίδουν χαρακτηριστὰ καθαρῶς ἑλληνικόν...».

Ὁ τακτικὸς θεατρικὸς κριτικὸς τῶν «Τάϊμς» Μόργκαν γράφει τὰ ἑξῆς:

«... Ἡ μουσικὴ τοῦ Κ. Ψάχου εἶναι θαυμασίως προσηρμοσμένη εἰς τὸν σκοπὸν τῆς καὶ τὸσον εἰς τὸν θοῆνον, ὅσον καὶ εἰς τὴν χαρὰν ἔχει τὴν ἐνότητα καὶ τὸ ὕψος ἐνὸς θρησκευτικοῦ ὕμνου. Τὸ ζήτημα τῆς μουσικῆς τῆς Ἑλληνικῆς τραγωδίας δὲν θὰ κατορθωθῆ ποτὲ ἴσως νὰ λυθῆ πλήρως. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ Κ. Ψάχου ἀξίζει νὰ ληφθῆ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὡς μία λαμπρά, γοητευτικὴ καὶ πειστικὴ ἀπόπειρα...».

Ἡ ἀπεραντοσύνη τῶν γνώσεών του, ἡ ἐρευνητικότητά του, ἡ διορατικότητά καὶ ἡ καταπληκτικὴ ἐργατικότητά του εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα νὰ διαλευκανθοῦν πολλὰ σκοτεινὰ καὶ ἀμφιλεγόμενα σημεῖα γιὰ τοὺς τρεῖς κλάδους τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς καὶ ἀπέδειξε τὴ συνέχειά της μέχρι σήμερα καὶ ὅτι ἡ σημερινὴ μουσικὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὅπως μᾶς τὴ μετέφεραν μὲ τὴν ἀπλοποιημένη μουσικὴ γρα-

φή οἱ τρεῖς διδάσκαλοι, εἶναι ἡ ἀρχαία Βυζαντινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ ποὺ ἔφαλλαν στὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἐπενόησε σύστημα ἀρμονικῆς συνηχίσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μελῶν, μὲ δύο φωνῆς βασιτισμένο στοὺς κανόνες τῆς τεχνικῆς τῶν βυζαντινῶν μελωδιῶν, τὸ ὁποῖον ἐτεκμηρίωσε καὶ θεωρητικὰ στὸ ἔργον του «Τὸ 8/ηχο σύστημα τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ ἀρμονικῆς συνηχίσεως». Τὸ 1936 γιορτάσθηκε στὴν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἡ Τεσσαρακονταετηρίδα του μὲ κύριον ὁμιλητὴ, γιὰ τὸ ἔργον του, τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἐμμανουὴλ Πεζόπουλο, στενὸ συνεργάτη του.

Ὁ Κων)νος Ψάχος ὑπῆρξε μεγάλη πνευματικὴ ἀξία τοῦ τόπου μας, ἀναγνωρισμένη ὄχι μονάχα στὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ στὸ ἐξωτερικόν.

Ὁ ἐρευνητὴς καὶ μουσικοδιδάσκαλος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς τῆς Μονῆς Κρυπτοφῆρης τῆς Ρώμης LORENZO TARDO εἶπε γιὰ τὸν Ψάχο: «Ὁ Κων)νος Ψάχος, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς διαφωνίας του μὲ τοὺς ξένους μουσικολόγους, εἶναι σπουδαῖος ἐρευνητὴς. Ἐὰν ἦταν στὴ Ρώμη θὰ ἐθεωρεῖτο τὸ Ἐθνικὸ Κεφάλαιο καὶ θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο σὲ σπουδαῖες ἀποστολές». Ὁ καθηγητὴς τῆς μουσικολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κλίβελαντ Ἀλιφέρης, ποὺ ἐθαύμαζε τὸν Κων)νο Ψάχο γιὰ τὶς ἐπιστημονικῆς καὶ μουσικολογικῆς πραγματεῖαι του εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐὰν ἐρχόταν ὁ Κων)νος Ψάχος στὴν Ἀμερικὴ θὰ ἐμάλωναν τὰ Πανεπιστήμια πῶς θὰ τὸν ἀποκτήσει».

Καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς προσπάθειαι ἀργά, ὅταν ἦταν ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων ὁ Γεώργιος Παπανδρέου, τὸν διώρισε ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στοὺς Ναοὺς μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ Γραμματέως Α', γιὰ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσαι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον.

Στὸν Κων)νο Ψάχο ἀπονεμήθησαν πολλὰς τιμητικῆς διακρίσεις καὶ τίτλοι. Ἀναφέρω μόνον τὴν ἀπονομὴ ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Γ' τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχοντος Μουσικοδιδασκάλου καὶ κληρικῆς τῆς Πατριαρχικῆς αὐλῆς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἀπονομὴ ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Λαμῖανὸ τὸν Δ' τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ, καὶ τοῦ τίτλου τοῦ Δικαιοφύλακος καὶ Ἰππότη τοῦ Παναγιῶ τοῦ Τάφου. Τὸ ἔργον τοῦ Κων)νου Ψάχου εἶναι ἀναμφισβήτητα μεγάλο, ἢ μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ἔργον Ἐθνικόν.

Ὅμως δὲν ἀξιοποιήθηκε ὅπως θὰ ἔπρεπε ἐξ αἰτίας κακόβουλων ἐνεργειῶν μερικῶν ἀνθρώπων ἀντιζήλων καὶ κακεντρεχῶν, ἀντιφρονούντων πρὸς τὶς ἐ-

πιστημονικές ιδέες και αντίληψεις του, τους οποίους αντιμετώπιζε με τὸν δῆξ κάλαμό του με ἐπιτυχία και ἀποτελεσματικότητα με τὰ ἀκράδαντα ἐπιστημονικά και μουσικολογικά του ἐπιχειρήματα.

Παρὰ ταῦτα, ὅμως, αἰσθανόταν πικρία γιὰ τὶς ἄδικες και τὶς κακόβουλες ἐναντίον του σκέψεις μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του. Ἀπομονωμένος και ἐν ἀσθενείᾳ κατακεκλιμένος, παρέδωκε τὸ πνεῦμα του, ὑμνώντας στις τελευταῖες του στιγμές, σὰν πιστὸς χριστιανός, τὸν Κύριο, τὴ νύχτα τῆς 8ης πρὸς τὴν 9ην Ἰουλίου 1949 και κηδεύτηκε στὸν Ἱερό Ναὸ Ἀγίας Φωτεινῆς Νέας Σμύρνης, ἀπλὰ και ἀπέριττα παρουσία φίλων και θαυμαστῶν του. Ἀρμόζει νὰ εἰπωθοῦν γιὰ τὸν Κων)νο Ψάχου αὐτὰ πού ἔγραψε στὴν ἐπιστολή του πρὸς τὸν Τιμόθεο ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος, «τὸν ἀγώνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, λοιπὸν, ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος».

Και πρὶν νὰ κλείσω τὴν ὁμιλία μου θὰ ἀναφερθῶ σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλης σημασίας και ἀξίας κατάλοιπα τοῦ Κων)νου Ψάχου. Αὐτὸ εἶναι ἡ μουσική του βιβλιοθήκη, πού με διαθήκη ἄφησε στὴ σύζυγό του Ἀμαλία και παραμένει ἀπὸ τοῦ θανάτου του στὸ σπίτι τῆς ἀνεψιᾶς τῆς Κας Ἑλένης Στάλλα, στὴ Νέα Σμύρνη. Θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ τὴν χαρακτηρίσει μουσεῖο τῆς Ἑλληνικῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς. Μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος τῆς, ὄχι μόνο γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ και τὸ ἐξωτερικὸ. Περιέχει ἑκατοντάδες τόμων ἀπὸ σπάνια συγγράμματα, φιλολογικά, ἱστορικά και κυρίως μουσικολογικά, ὅλες τὶς ἐκδεδομένες και ἀνέκδοτες πραγματεῖες του, πού ἀναφέρονται και στοὺς τρεῖς κλάδους τῆς Ἑλληνικῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς. Ὅλες τὶς μουσικὲς του συνθέσεις, ὅλα τὰ ἐκδοθέντα βιβλία του, πού περιλαμβάνουν συνθέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, συλλογὲς ἀπὸ πλήθος δημοτικῶν τραγουδιῶν και τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ ἄλλα πολλὰ μουσικὰ χειρόγραφα και κώδικες Βυζαντινῆς παρασημαντικῆς, περασμένων αἰώνων μεγάλης σημασίας και ἀξίας.

Ἡ μουσικὴ βιβλιοθήκη τοῦ Κων)νου Ψάχου εἶναι γνωστὴ ὄχι μόνον στοὺς Ἑλληνες Βυζαντινολόγους ἀλλὰ και στοὺς ξένους και δυστυχῶς ὅλες οἱ συσκέψεις και οἱ προσπάθειες, πού ἔγιναν μέχρι σήμερα γιὰ τὴν ἀξιοποίησή της, ἔμειναν χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τριάντα ἐννέα τῶρα χρόνια, ἀπὸ τοῦ θανάτου του, ὁ μουσικὸς αὐτὸς πλοῦτος παραμένει ἀπρόσιτος και ἐπιστημονικὰ ἀνεκμετάλλευτος. Καὶ ἐδῶ νομίζω πὼς πρέπει νὰ τεθεῖ τὸ ἐρώτημα. Δὲν θὰ ἔπρεπε ἡ βιβλιοθήκη αὐτὴ νὰ εἶχε ἀγορασθεῖ ἀπὸ τὸ Κράτος ἢ ἀπὸ ἕνα ἀπὸ τὰ τόσα κοινωφελῆ ἰδρύματα ἢ τὶς Βιβλιοθήκες πού

ὑπάρχουν στὸν τόπο μας, ὥστε νὰ γίνεῖ προσιτὴ στοὺς ἐρευνητὲς τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς και στοὺς σπουδαστὲς τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς; Γιὰ νὰ μὴ γίνεῖ κάποτε κτῆμα ξένων ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων και βιβλιοθηκῶν, πού ἐνδιαφέρονται γι' αὐτήν!

Τὸ φόβο αὐτὸ ἀλλὰ και τὴν εὐχὴ συνάμα γιὰ τὰ μουσικὰ ἰδίως χειρόγραφα ἐξέφρασε και ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν σὲ πρακτικὸ τῆς 22ας Δεκεμβρίου τοῦ 1936 με τὰ ἐξῆς λόγια:

«Νὰ μείνωσι τὰ χειρόγραφα ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀγοραζόμενα πάντα ὁμοῦ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ ὑπὸ Βιβλιοθήκης τινός».

Ἡ σεβαστὴ Κα Ἀμαλία Ψάχου πού δὲν ἠμποροῦσε νὰ παραστεῖ στὴν ἀποσιωπὴ ἐκδήλωση, ἀναμένει τὴν ἐκπλήρωση τοῦ ὄνειρου τῆς, γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τοῦ πολυμύχθου μουσικῶ ἔργου τοῦ ἀειμνήστου συζύγου τῆς. Τὸ εὐχομαι ἐκ βάθους καρδίας.

(Τέλος)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗΣ

Πρωτοψάλτης τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΔΥΟ ΝΕΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

● Βλασίου Ἰω. Φειδᾶ

Καθηγητοῦ τοῦ Παν)μιου Ἀθηνῶν

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ (988 - 1988)

(3η ἔκδοσις)

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν ἑορτασμὸ τῆς Χιλιετηρίδος γιὰ τὸν ἐκχριστιανισμὸ τῶν Ρώσων. Στὰ ἐπτὰ κεφάλαια τοῦ ἔργου (466 σελίδων) ὅλη ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ἀπὸ τὴν ἰδρυσὴ της μέχρι σήμερα.

● Πρωτοπρ. Γεωργίου Δ. Μεταλληνοῦ,
Ἐπιμ. Καθηγητοῦ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

(ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς και σωτηρίας)

Ἐνα βιβλίον πὸν βοηθεῖ τὸν ἀναγνώστη νὰ συνειδητοποιήσει τὴ διακονικὴ, μαρτυρικὴ και ἀγωνιστικὴ πορεία τῆς Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερα στὴν ἐποχὴ μας, πού ἡ πνευματικὴ σύγκρουση αὐξάνει ἐπικίνδυνα και ἡ Ἀλήθεια γίνεται ὄλο και πὸ δυσδιάκριτη.

Γράφατε: Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλ. 722.8008.

Βιβλιοπωλεῖο: Δραγατσανίω 2, Πλατ. Κλαυθμῶνος, τηλ. 322.8637.

“ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΡΟΣ ΠΡΟΣΩΠΟ,,

‘Ο σύγχρονος άνθρωπος αφουγκράζεται τή φωνή τής έρήμου

Τò 1983 Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ (Ο.Α.Κ.) κάλεσε καλλιτέχνες από όλη τήν Ελλάδα να λάβουν μέρος σέ ένα πρωτότυπο πρόγραμμα του Ίδρυματος. Ώς θέμα δόθηκε ó δ ι á λ ó γ ο ς του άγιου Μ α κ α ρ ί ο υ τ ο υ Α ί γ υ π τ ί ο υ (4ος αιώνας) με ένα κ ρ α ν ί ο. Τò μήνυμα του διαλόγου: Κ ό λ α σ η είναι μία κατάσταση, όπου οι άνθρωποι είναι δ ε μ έ ν ο ι π λ á τ η με π λ á τ η και γι’ αυτό δέν μπορούν να βλέπουν ό ένας τόν άλλο. “Όταν σπλαχνίζεσαι τούς κολασμένους, λέγει τò κρανίο, και προσεύχεσαι για μās, λασκάρουν τὰ σχοινιά και μπορούμε να κοιταχτούμε ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΡΟΣ ΠΡΟΣΩΠΟ. Αυτή είναι ή π α ρ α μ υ θ ί α!

Αυτή ή βαθειά ύπαρξιακή προβληματική από τὰ βάθη τής έρήμου κέντρισε τò ενδιαφέρον πολλών ανθρώπων, πρώτα στην Ελλάδα και έπειτα σέ όλες τις ήπειρους. Άγιογράφοι, ζωγράφοι, γλύπτες, χαράκτες, ποιητές, συνθέτες κ.ά. (συνολικά 231) έχουν προσφέρει κιόλας δ ω ρ ε ά ν στην Άκαδημία τὰ έργα τους (σύνολο 247). Έξάλλου, 90 παιδιά από τήν Ελλάδα και τή Φινλανδία μετέχουν στο εικαστικό μέρος του προγράμματος με 94 σχέδια έντυπωσιακής ευαισθησίας (σύνολο έργων Λ ó γ ο υ και Τ έ χ ν η ς 341).

Η σύγκρουση του ανθρώπου με τόν εαυτό του, με τò συνάνθρωπο και τή φύση, ή μοναξιά, ή άκοινωνησία, ó πόλεμος και ó θάνατος, αλλά και ή ζωή, ή τρυφερότητα, ή συγγνώμη, ή άλληλεγγύη, ή μητρότητα, ó έρωτας, ή φιλία και ή ειρήνη είναι μερικοί από τούς άξονες, γύρω από τούς όποιους κινήθηκε ή δημιουργική σκέψη τών ανθρώπων που πήραν τò πνευματικό μήνυμα του Άββã Μακαρίου.

Άξίζει να σημειωθεί ιδιαίτερα ή συμμετοχή τής γερμανικής τηλεόρασης (SWF), με μιá μεγάλη παραγωγή (μιás ώρας) υπό τόν τίτλο: «ΤΑ ΜΑΤΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ». Άναφέρεται στη Μάχη και τήν Άντίσταση τής Κρήτης στο πλαίσιο του παραπάνω διαλόγου.

Τελικά θά έπιλεγούν τὰ καλύτερα έργα και θά αποτελέσουν τή μόνιμη ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ τής Άκαδημίας, έναν άληθινό θησαυρό για τήν Κρήτη. ‘Ο ειδικός Κατάλογος που πρόκειται να έκδοθει, θά περιλάβει όλόκληρο τò πολύτιμο ύλικό που έχει συγκεντρωθεί.

Τò Πάσχα του 1984 ή Ο.Α.Κ. φιλοξένησε τούς Έλληνες καλλιτέχνες, που μετέχουν στο πρόγραμμα.

Έργον Εθαγγέλου Παχυγιαννάκη.

Φέτος (13 - 21 Αύγουστου) φιλοξένησε και τούς άλλοδοπούς, στα πλαίσια διεθνούς συνεδρίου και έκθεσης Λ ó γ ο υ και Τ έ χ ν η ς.

Οί Έλληνες εκπροσωπούν περίπου τò ένα τρίτο του συνόλου τών καλλιτεχνών. Ύπερτερούν οί Δυτικογερμανοί με 91 συμμετοχές. Άκολουθούν: Ίνδία (9), Ν. Ζηλανδία (9), Αύστρία (6), Έλβετία (5), Μ. Βρετανία (5). Συνολικά μετέχουν εκπρόσωποι 26 χωρών από όλες τις ήπειρους. Μεταξύ αυτών: ΗΠΑ και Σοβ. Ένωση, Αύστραλία, Άνατ. Γερμανία, Ούγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σκανδιναβικές χώρες, Ρουάντα Άφρικής, Κορέα, Φιλιπίνες, ή Κύπρος κ.ά. Τò πρόγραμμα εμπλουτίζεται συνεχώς με νέες συμμετοχές.

Έμπνευστής και συντονιστής του όλου προγράμματος είναι ó Διευθυντής τής Όρθοδόξου Άκαδημίας

ΤΟ Δ' ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ Ε.ΘΕ.Β.Ε.

Ἀπὸ τὴν Πέμπτη 4 Μαΐου ὡς τὸ Σάββατο 6 τοῦ ἴδιου μηνός, τοῦ τρέχοντος ἔτους 1989, ἔγινε στὴν Καβάλα τὸ Δ' Θεολογικὸ Συνέδριο τῆς Ἑνώσεως Θεολόγων Βορείου Ἑλλάδος, μὲ τὴν εὐλογία καὶ τὴν συνδρομὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκοπίου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων ἐπαινετημμένως τιμᾷ καὶ ἐνισχύει μὲ τὴν παρουσία καὶ τὴν πνευματικὴ προσφορά του τὶς ἐκδηλώσεις τῆς Ε.ΘΕ.Β.Ε. Στὸ προηγούμενο Θεολογικὸ Συνέδριο τῆς Ε.ΘΕ.Β.Ε., ποῦ ἔγινε τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1987, ὑπῆρξε εἰδικὸς εἰσηγητὴς τοῦ θέματος «Οἱ Λαϊκοὶ Θεολόγοι στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία». Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς συζητήσεως, ποῦ ἀκολούθησε τὴν εἰσήγησή του ἐκείνη, οἱ σύεδροι καταχειροκρότησαν πρότασή του, νὰ γίνῃ τὸ ἐπόμενο συνέδριο τῆς Ε.ΘΕ.Β.Ε. στὴν Καβάλα.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἅγιος Φιλίππων, παρὰ τὰ πολυλαπλὰ καθήκοντά του στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή του καὶ στὴν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐδέχθη τὴν προεδρία τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου καὶ ἐπετέλεσε μὲ ὑποδειγματικὴ καὶ συγκινητικὴ προθυμία στὸ ἀκέραιο τὰ καθήκοντα ποῦ ἀπορέουν ἀπὸ τῆ θέσε αὐτή.

Ἐνημερώνετο συνεχῶς καὶ λεπτομερῶς γιὰ τὸ πρόγραμμα τῶν θεμάτων, τῶν εἰσηγήσεων καὶ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Συνεδρίου.

Συνοργάζετο σὲ πολὺωρες συσκέψεις μὲ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ μὲ τὸ Δ.Σ. τῆς Ε.ΘΕ.Β.Ε., γιὰ τὴν προετοιμασία τοῦ Συνεδρίου. Γνωστοποίησε τὴν σύγκληση τοῦ Συνεδρίου στὸν Οἰκουμηνικὸ Πατριάρχη κ. Δημήτριο, στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες τῶν ὁμόρων Μητροπόλεων, καὶ τῶν νέων χωρῶν, στὸν Ὑπουργὸ Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ στὶς Ἀρχές τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως Καβάλας.

Ἐπίσης, ὁ Σεβασμιώτατος Ἅγιος Φιλίππων γιὰ τὶς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου διέθεσε τὶς αἴθουσες τῆς Πνευματικῆς Ἐστίας Καβάλας, τὶς ὁποῖες μάλιστα ἐξώπλισε εἰδικὰ γιὰ τὸ Συνέδριο μὲ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα.

Κρήτης κ. Ἀλέξανδρος Παπαδερὸς, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται ἀόκνως καὶ φωτισμένα στὸ Ἴδρυμα αὐτὸ ὑπὸ τὶς εὐλογίες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναίου.

Ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος φιλοξένησε τοὺς συνέδρους σὲ ξενῶνες τῆς Μητροπόλεώς του καὶ τοὺς εἰσηγητὲς σὲ ξενοδοχεῖο τῆς Καβάλας, καλύπτοντας τὰ σχετικὰ ἔξοδα ὁ ἴδιος προσωπικά.

Ἀκόμα ὁ Σεβασμιώτατος καὶ οἱ ἄξιοι συνεργάτες του στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Φιλίππων προετοίμασαν οἱ ἴδιοι καὶ προσέφεραν στοὺς συνέδρους τρία πλούσια γεύματα, δύο πρωϊνά, καφέδες, ἀναψυκτικά, μέσα μετακινήσεως ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς διαμονῆς στὸ χῶρο τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ γιὰ τὴν ἐκδρομὴ στοὺς ἀρχαίους Φιλίππους. Γενικὰ ἡ ἀπλότητα, ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν συνεργατῶν του κατενθουσίασαν τοὺς συνέδρους καὶ παρουσίασαν στὰ μάτια ὄλων ὑλοποιημένην τὴν διακονικότητα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εὐστοχα παρατηρήθηκε ὅτι ἡ πλουσία φιλοξενία τῶν συνέδρων ἀπὸ τὸν ἅγιο Φιλίππων καὶ γενικὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Μητροπόλεώς του ὑπῆρξεν ἄριστη προεφαρμογὴ τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου.

Γενικὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου ἦταν «Ἡ κοινω-νικὴ διὰστασις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔργου τῆς». Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου ἔγιναν σύμφωνα μὲ τὸ Πρόγραμμα, ποῦ εἶχε προκοινοποιηθεῖ στοὺς συνέδρους, καὶ εἶχαν μεγάλη ἐπιτυχία. Προσῆλθαν καὶ ἔλαβαν μέρος στὸ Συνέδριο περισσότεροι ἀπὸ τριακόσιοι πενήντα Θεολόγοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Οἱ περισσότεροι ὑπηρετοῦν σὲ σχολεῖα καὶ Μητροπόλεις ἀκριτικῶν περιοχῶν τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης. Καὶ ἔχει μεγάλη σημασία αὐτό, διότι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ γίνεται παρόμοιο συνέδριο σὲ ἀκριτικὴ περιοχὴ τῆς πατρίδος μας μὲ τόσο ἀριθμὸ συνέδρων, ἄνω τῶν 350.

Ἡ ἐναρξὴ τοῦ Συνεδρίου ἔγινε τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης 4.5.1989. Οἱ σύεδροι προσερχόμενοι σὶς θέσεις τους παρέλαβαν εἰδικούς ὠραίους δερμάτινους φακέλλους ποῦ ἀγοράστηκαν ἀπὸ τὴν Ε.ΘΕ.Β.Ε. καὶ περιεῖχαν, μὲ φροντίδα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φιλίππων, γραφικὴ ὕλη, ἐκδόσεις τοῦ Νομοῦ Καβάλας γιὰ τουριστικὴ ἐνημέρωση, τὸ βιβλίον τοῦ Σεβασμιωτάτου ἁγίου Φιλίππων «Σύστημα σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας - Μορφαὶ τοῦ χωρισμοῦ», ἄλλη μία ἐκδοση τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς του.

Τὴν ἐναρξὴ τοῦ Συνεδρίου τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Δράμας κ. Διονύσιος, Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννης, Μαρωνείας κ.

Δαμασκηνός, Νευροκοπίου κ. Σπυρίδων, ο Γενικός Δ/ντής του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης, ως εκπρόσωπος του τότε Υπουργού κ. Στ. Παπαθεμελή, ο Νομάρχης Καβάλας, ο εκπρόσωπος του Δήμου Καβάλας, ο στρατιωτικός διοικητής της στρατιωτικής μονάδας της περιοχής, εκπρόσωποι των άλλων αρχών, ο πρόεδρος της Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, ακαδημαϊκός, καθηγητής της Νομικής Σχολής Θεσσαλονίκης κ. Κων. Βαβούσκας, ο Πρόεδρος του Ποιμαντικού Τμήματος της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης, κ. Άγτώνιος Παπαδόπουλος, εκπρόσωπος της Π.Ε.Θ. ο πατήρ Γεώργιος Μεταλληνός, καθηγητής Θεολογικής Σχολής Αθηνών, εκπρόσωπος των δικαστικών αρχών και εκπρόσωποι διαφόρων οργανώσεων.

Στην αρχή ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων έτέλεσε σύντομη άγιαστική τελετή για την εulογία της έναρξης του Συνεδρίου.

Μετά προσφώνησε τους επισήμους και τους συνέδρους ο πρόεδρος της Ε.Θ.Ε.Β.Ε. καθηγητής του Ποιμαντικού Τμήματος της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης κ. Χρίστος Κρικιώνης.

Στην προσφώνησή του ο κ. Πρόεδρος άρχικά τόνισε ότι το Δ' Θεολογικό Συνέδριο της Ε.Θ.Ε.Β.Ε. είναι μία ευκαιρία πνευματικού ανεφοδιασμού των θεολόγων που ύπηρετούν στις άκριτικές περιοχές της Μακεδονίας και Θράκης, την οποία επιζητούσαν από καιρό οι συνάδελφοι.

Μετά ο κ. Κρικιώνης άναφερόμενος στην έπιλογή του θέματος του Συνεδρίου παρατήρησε ότι το θέμα του Συνεδρίου στοχεύει να παρουσιαστεί ή κοινωνική διάσταση της Έκκλησίας και του έργου Της και να προβληθεί ή σύγχρονη κοινωνική δράση της Όρθοδόξου Έκκλησίας. Και σημείωσε ότι είναι άναγκαία ή παρουσία και ή προσβολή αυτή, διότι μερικές φορές ή ακαδημαϊκή θεολογία χωρίζεται από την κοινωνική δράση και δημιουργείται ή έσφαλμένη εντύπωση ότι ύπάρχει διάσταση μεταξύ των προσευχαμένων όρθοδόξων και της θεολογίας της όρθοδόξου Έκκλησίας. Έξάλλου, τόνισε ο κ. Κρικιώνης, στην έποχή μας, που οι άνθρωποι συνεχώς και περισσότερο χωρίζονται από ποικίλες αίτιες, έχουν άμεση και επείγουσα άνάγκη από την πνοή και την ένοποιητική επίδραση της Όρθοδόξου Έκκλησίας, που είναι ή κατ' έξοχήν κοινωνία. Και άκριβώς στην συνειδητοποίηση αυτής της άναγκαϊότητας αποδέλπει το θέμα του Δ' Θεολογικού Συνεδρίου, που άρχίζει με τη δόξεια του Θεού και την εulογία και πλουσία φιλοξενία του Μητροπολίτου Φιλίππων κ. Προκοπίου.

Κλείνοντας την προσφώνησή του ο κ. Πρόεδρος

της Ε.Θ.Ε.Β.Ε., ευχαρίστησε τον παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Δημήτριο, που εulόγησε το Συνέδριο με ειδικό πατριαρχικό γράμμα και εκπρόσωπό του τον θεοφιλέστατο επίσκοπο Μιλήτου κ. Άποστόλο, ήγούμενο της Σταυροπηγιακής Μονής της Άγίας Άναστασίας, την Έρα Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος, τον Άγιο Φιλίππων για την ύλική και πνευματική συνδρομή του στο Συνέδριο και την Ε.Θ.Ε.Β.Ε., τους παρισταμένους Μητροπολίτες, τον ύπουργό Μακεδονίας και Θράκης, για την συνδρομή του στο Συνέδριο, τον πρόεδρο της Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών κ. Βαβούσκα, που επίσης συνέδραμε και παρηκολούθησε το Συνέδριο, τις παρευρισκόμενες Άρχές του Νομού και της πόλεως Καβάλας και τους υπερτριακούς συνέδρους που προσήλθαν με προθυμία στο Συνέδριο και κάλεσε τον Άγιο Φιλίππων να κηρύξει την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου.

Ό Μητροπολίτης Φιλίππων κηρύσσοντας την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου άρχικά άπένευμε δόξαν και ευχαριστίαν στον Τριαδικό Θεό που εulόγησε την πραγματοποίηση του Δ' Θεολογικού Συνεδρίου της Ε.Θ.Ε.Β.Ε. στην Καβάλα. Μετά άπευθυνόμενος στους συνέδρους είπε: Μέσα στην άναστάσιμη άτμόσφαιρα της χαράς, της καινότητας και της κοινότητας της ζωής, που ανέδλυσε από τον κενό τάφο του Κυρίου, ή Έρα Μητρόπολη Φιλίππων, ή πρώτη τοπική στήν Ελλάδα και στην Εύρώπη Έκκλησία του Άποστόλου Παύλου, ύποδέχεται τους κήρυκες του ευαγγελίου της Άναστάσεως, τους Θεολόγους, κληρικούς και λαϊκούς, της Βορείου Ελλάδος και φιλοξενεί με ένθουσιασμό και αγάπη το Δ' Συνέδριό τους.

Στη συνέχεια ο Σεβασμιώτατος, άναφερόμενος στο θέμα του Συνεδρίου, μεταξύ άλλων τόνισε: «Η έπιμονή της διανόησης των τελευταίων αίωνων να άυτονομήσει τον άνθρωπο, προκάλεσε στην έποχή μας την άποκοινωνικοποίηση και την άλλοτρίωση του ανθρώπου. Στις καταλυτικές για το ανθρώπινο πρόσωπο αυτές συνέπειες, ή χριστιανική Όρθόδοξη Έκκλησία προσφέρει τον έαυτό Της, ως την κατ' έξοχήν κοινωνία, στην οποία ολοκληρώνεται και θεώνεται ο άνθρωπος. Στην όρατή φανέρωση της Έκκλησίας, στην ευχαριστηριακή σύναξη πετυχαίνεται περισσότερο από όπουδήποτε άλλου ή ελεύθερη κοινωνία των ανθρώπων με το Θεό και μεταξύ τους. Γίνεται ο άνθρωπος πραγματικό κοινωνικό όν, ελεύθερο πρόσωπο».

Κλείνοντας την προσφώνησή του ο Σεβασμιώτατος επικαλέσθηκε για την έπιτυχία του Συνεδρίου τις ευχές του ίδρυτου της Έκκλησίας Φιλίππων Άποστόλου Παύλου και του Άγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, του

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Χριστιανικὸν ἦθος ἐν Κοινοβουλίῳ.

Καθ' ἃ ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς δι' ἀρθροιδίου του ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν πατῆρ Γεώργιος Τσέτης, ἐν τῷ Αὐστραλιανῷ Κοινοβουλίῳ ὑπάρχει «Χριστιανικὴ Ἀδελφότης», ἡ ὁποία «εἶναι μιὰ διακομματικὴ ομάδα βουλευτῶν καὶ γεροντισσιῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν σὲ διάφορες Ἐκκλησίες καὶ Ὁμολογίες. Ἐμφορούμενοι δὲ ἀπὸ χριστιανικὰ ἰδεώδη, συνέρχονται τακτικὰ καί, παρὰ τὴν διαφορετικὴν πολιτικὴν ἰσποθέτηση τῶν Κομμάτων, τῶν ὁποίων εἶναι μέλη, χαράσσουν κοινὴ γραμμὴν βασισμένην σὲ χριστιανικὰς ἀξίες, σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ εἰσαγάγουν ἓνα χριστιανικὸν ἦθος μέσα στὸ Αὐστραλιανὸ Κοινοβούλιον καὶ γενικὰ στὸν δημόσιον βίον τῆς χώρας τους...

Δὲν εἶναι σὺνηθες τὸ νὰ συναντᾶ κανεὶς πολιτικούς, ἐμποτισμένους μὲ βαθειὰ χριστιανικὰ αἰσθήματα, μὲ ἱεραποστολικό, θὰ μπορούσε νὰ λεχθῆ, ζῆλο, ἀνθρώπους ἐνήμερους γιὰ τὴν σύγχρονη προβληματικὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἱκανοὺς νὰ διεξάγουν, μὲ τοὺς ὑποτιθέμενους «εἰδήμονες» ἐκκλησιαστικούς, μιὰ ἀνετη, ὑπεύθυνη καὶ συναρτημένη συζήτηση ὡς πρὸς τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπιση τῶν ἀναγκῶν τῆς σημερινῆς κοινωνίας».

ὁποίου τὰ ἱερά λείψανα φυλάσσονται στὴν Νέα Καρβάλη πού ἀνήκει στὴν Ἱερά Μητρόπολη Φιλίππων. Ἐπίσης εὐχαρίστησε τοὺς παρισταμένους Μητροπολίτες, τὶς ἀρχὲς τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως τῆς Καβάλας, πού τίμησαν τὴν ἐναρξὴ τοῦ Συνεδρίου καὶ τοὺς Συνέδρους πού προσήλθαν μὲ προθυμίαν στὸ συνέδριον.

Μετὰ ὁ Ἅγιος Φιλίππων ἀνέγνωσε τὸ γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, στὸ ὁποῖο ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συγχαίροντας καὶ εὐλογώντας τοὺς ὀργανωτὲς καὶ τοὺς συνέδρους τοῦ Συνεδρίου, μεταξύ τῶν ἄλλων τόνιζε καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἡ κοινωνικὴ διάσταση τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀναγκαία ἐφόσον ἡ Ἐκκλησία βλέπει τὸν ἄνθρωπον ὡς ψυχοσωματικὴ ὄντοτητα καὶ τὸ ἔργο της ὡς θεανδρικό καὶ ἐπομένως, ὡς καλύπτον ὅλας τὰς πτυχὰς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ἐν οὐρανῷ, ἐκ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανόν».

Ἐπίσης ὁ Ἅγιος Φιλίππων διάβασε τὸ εὐχητήριο

Τὸ ἀκόμη ἐκκλησιαστικότερον εἶναι, διὰ πρὸ πάσης συνεδρίας τῆς Βουλῆς ἀπαγγέλλεται ἡ Κυριακὴ προσευχὴ καὶ ἀναπέμπεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Κοινοβουλίου ἡ ἑξῆς δέησις: «Παντοδύναμε Θεέ, δεόμεθά Σου εὐλαβῶς: κατὰπεμρον ἐπὶ τὸ Κοινοβούλιον τοῦτο τὴν εὐλογίαν Σου καὶ κατεύθυνον τοὺς διαλογισμοὺς ἡμῶν πρὸς Σὴν δόξαν καὶ πρὸς εὐημερίαν τοῦ λαοῦ τῆς Αὐστραλίας».

Ἄν ταῦτα συμβαίνουν ἐν Αὐστραλίᾳ, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ Σύνταγμα της, «εἶναι ἓνα λαϊκὸ κράτος», τί θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἑλλάδι;

Συνεχιστὴς τῶν παραδόσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κιτίου κ. Χρυσόστομος, ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῇ ἐπισκοπικῇ ἔδρᾳ, ἐνθα διεκρίθη ὡς Ἐπίσκοπος ὁ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐθνάρχης Κύπρου ἀείμνητος Μακάριος, ἀπεδείχθη συνεχιστὴς τῶν παραδόσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διὰν ἀπεφάσισε (ὡὰ ἠγῆθῆ τῆς ομάδος ἐκείνης τῶν πιστῶν γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, πού ἀποφάσισαν νὰ ταράξουν τὰ νερὰ γιὰ νὰ ἀναγκάσουν τὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη νὰ γυρίσει τὴ σκέψη της πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ νὰ θυμηθῆ πὼς ὑπάρχει ἓνα νησί, ἓνας λαὸς σκλαβωμένος στὸν ἀπάνθρωπον Ἀτίλα, ὁ ὁποῖος ἀδίστακτα συνεχίζει νὰ διαπραξί-

γράμμα πρὸς τὸ Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ προσφώνησαν τὸ Συνέδριον ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Μακεδονίας καὶ Θράκης ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ, ὁ Νομάρχης Καβάλας, ὁ ἀντιδήμαρχος Καβάλας, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ποιμαντικῶν Τμήματος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης κ. Ἀντώνιος Παπαδόπουλος, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ΠΕΘ καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν πατὴρ Γεώργιος Μεταλληνός. Ἐπίσης διαβάστηκε τὸ μήνυμα τοῦ κοσμητοροῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης κ. Βασιλείου Γιούτση καὶ τηλεγραφήματα Μητροπολιτῶν ὡς καὶ τοῦ προέδρου τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος λόγῳ κωλύματός του δὲν παραβρέθηκε.

Ἀκολούθησε σύντομη δεξίωση καὶ μικρὸ διάλειμμα.

(Συνεχίζεται)

τει τὰ κακουργήματά του ἐναντίον ἀθώων καὶ ἀνυπερόπιστων ἀτόμων» (Σπ. Ἀλεξίου).

Ἡ φυλάκις καὶ τὰ βασανιστήρια, τὰ ὅποια ὑπέστησαν ὁ γενναῖος Μητροπολίτης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ σὺλληφθέντες ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὑπῆρξαν ἀληθῆς κραυγὴ διαμαρτυρίας πρὸς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὴν ἀπαράδεκτον κατάστασιν ἐν Κύπρῳ, ἣτις, ὡς ἐπιγραμματικῶς καὶ ρεαλιστικῶς ἐπεσήμανεν ὁ Μακ. Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος, «βρίσκεται ἐπὶ κατοχῇ ἀπὸ ξένη χώρα» καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ γίνῃ ἀπιληπτόν, «ὅτι δὲν ὑπάρχει καθεστὼς Ντενκιάς. Ὑπάρχει ἡ κατοχικὴ δύναμις τῆς Τουρκίας», ἣτις ἀσκεῖ πολιτικὴν κατοχῆς καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Τουρκοκυπρίων, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν νὰ συνυπάρχουν εἰρηρικῶς μετὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου.

Διαπιστώσεις Ρώσου Ἀρχιεπισκόπου.

Ὁ Ἐξαρχος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐν τῇ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Βερολίνου κ. Γερμανός, ἀναφερόμενος ἐν ποιμαντορικῇ ἐγκυκλίῳ του εἰς τὰς σημερινὰς ἐν Σοβιετικῇ Ἐνώσει ἐξελίξεις, ἐτόνισε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὴν ρωσικὴν μας πατρίδα ἀνέστη ἡ ἐλπίς διὰ τὴν νίκην τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ἐνεφανίσθησαν νέα σημεῖα ἀναγεννήσεως τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς πνευματικότητος. Καθημερινῶς ἀναπέμπονται πρὸς τὸν Θεὸν προσευχαί ἐντὸς ναῶν, οἱ ὅποιοι ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦσαν κεκλεισμένοι, ἀλλὰ προσφάτως ἐπεσιρράφησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁρθόδοξοι ἐνορίαὶ καὶ ἱεραὶ μοναὶ γίνονται κέντρα πνευματικῆς ζωῆς. Ἡ Διοίκησις τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μελετᾷ σοβαρῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων τῶν κληρικῶν ἐκεῖνων, οἵτινες ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ σοβιετικοῦ κράτους. Κατὰ τὰς ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπληρώσεως 400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας εἰς Πατριαρχεῖον καὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος διὰ τὰς παραδοσιακὰς πνευματικὰς ρίζας, τὸ ὅποιον ἐπιδεικνύει σήμερον ἡ ρωσικὴ κοινωνία, προέκυψε καὶ τὸ θέμα τῆς ἀνακηρύξεως νέων ἀγίων».

Χαρακτηριστικῶς ὁ διακεκριμένος ρώσος Ἀρχιεπίσκοπος προσθέτει: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας προσεύχεται ὑπὲρ τῶν ἀρχόντων, ἀνεξαρχίτως τοῦ ποιοῦ αὐτῶν. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ Κύριος ἐχάρισεν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν τὴν εὐτυχίαν νὰ μὴ ὑδριζώμεθα οἱ Χριστιανοὶ διὰ τὴν πίστιν μας».

Εὐγλωττος καταγγελία.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς καθιερωμένης ὀλονυκτίου ἀγρυπνίας, ἣτις τὴν 14ην πρὸς τὴν 15ην Αὐγούστου ἐτελέσθη ἐν τῇ —παρὰ τὰ σύνορα— Ἱ. Μονῇ Μολυβδοσκεπάστου ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαυρεντιανός, Πρωτοπρεσβύτερος καὶ Κοινοτομίας κ. Σεβαστιανός ἐν ἐγκυκλίῳ δι' ἄλλην μίαν φορὰν κατήγγειλε τὰ ἑξῆς: Ἡ Βόρειος Ἡπειρος «συνεχίζει καὶ μετὰ τὴν τόσον πανηγυρισθεῖσαν, ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς, μονομερῆ ἄρσιν τοῦ ἐμπολέμου, νὰ σηκῶνῃ τὸν βαρὺν σταυρὸν τοῦ διωγμοῦ καὶ τῆς ἀφορήτου καταπατήσεως ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ἔτσι, τὰ ἠλεκτροφόρα συρματοπλέγματα ὄχι μόνον δὲν ἀπεσύρθησαν, ἀλλὰ εἰς αὐτὰ προσετέθησαν καὶ ἄλλα, διὰ νὰ καθίσταται ἐντελῶς ἀδύνατη κάθε δραπέτευσις ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἡπειρον. Καὶ ταῦτα, καθ' ἣν στιγμήν —μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ— εἰς τὰ οὐγγροαυστριακὰ σύνορα οἱ ὑπουργοὶ ἐξωτερικῶν τῶν ἐν λόγῳ δύο χωρῶν ἔκοψαν καὶ τὰ τελευταῖα συρματοπλέγματα, πὺν ἐχώριζαν τὴν δύο χώρες, τὴν ὑπὸ κομμουνιστικὸν καθεστὼς τελοῦσαν Οὐγγαρίαν καὶ τὴν Αὐστρίαν, εἰς ἐνδειξὴν καλῆς φιλίας. Ὅποια διαφορὰ ἀπὸ ἡμᾶς!...

Οἱ διωγμοί, ὅσοι, κατὰ τῆς θρησκείας συνεχίζονται. Οἱ ἐκκλησίες —ὅσες δὲν γκρεμίστηκαν— παραμένουν σιάβλοι, καθ' ἣν στιγμήν εἰς τὴν Ρωσίαν —ναί, εἰς τὴν Ρωσίαν, τὴν ἕδραν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ— παρεδόθησαν ἐκ νέου, κατ' ἐντολὴν τοῦ Σοβιετικοῦ ἡγέτου Μιχαὴλ Γκορμπατσόφ, τὸ παρελθὸν ἔτος 800 περίπου ναοὶ εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν πρὸς λειτουργίαν.

Τί δὲ νὰ ποῦμε, κατόπιν, διὰ τὸ συνεχιζόμενον ἐγκλημα γενοκτονίας εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Βορείου Ἡπείρου ἀπὸ τὸ Ἀλβανικὸν καθεστὼς; Χιλιάδες Ἑλλήνων παραμένουν σὶς φυλακὰς —στὰ σύγχρονα αὐτὰ «Νταχάου»— ἀνευ δίκης καὶ χιλιάδες ἄλλοι ἐξαντιλοῦνται εἰς τὰ ἀπάνθρωπα καταναγκαστικὰ ἔργα, εἰς τὴν βόρειον Ἀλβανίαν. Νὰ ὀμιλήσωμεν διὰ τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον, πὺν κυριαρχεῖ ἐκεῖ μέσα, διὰ τὸν ἀπαγορεύεται ἀκόμη νὰ ὀμιλοῦν καὶ τὴν γλώσσάν τους ἢ νὰ λένε δι' εἶναι Ἑλληνες ἢ καὶ νὰ κάνουν τὸν σταυρὸν τους; Ὅλα αὐτὰ εἶναι γνωστά, πλέον.

Καὶ τὸ βλιθερόν, τώρα, εἶναι τοῦτο: Ἐνῶ, μόλις τὸν παρελθόντα Μάϊον, ἢ ἐκ 54 μελῶν ὀλομέλεια τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ Κοινωνικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Η.Ε., πὺν ἐδρεῦει εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὀμόφωνα κατεδίκασε τὴν Ἀλβανίαν «γὰ τὴν ἀπάνθρωπον μεταχεί-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σ ε ρ α φ ε ί μ :

Π ρ ο ε ξ ῆ ρ χ ε σ τὸ Ἀρχιερατικὸ Συλλεiturογὸ τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς (18/6) στὸν Καθεδρικό Ἱερό Ναὸ Ἀθηνῶν, μὲ συλλειτουργοὺς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Λήμνου κ. Ἱερόθεο καὶ τὸν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπο Βρεσθένης κ. Δημήτριο, καὶ χ ε ι ρ ο τ ὶ ν η σ ε τὸν ἱερολογ. Διάκονο Ματθαῖο Χάλαρη Πρεσβύτερο γιὰ τὴν Ἑνορία Ἀγίου Δημητρίου Μπραχαμίου καὶ τὸν θεολόγο Μάριο Σιγάλα Διάκονο γιὰ τὴν Ἑνορία Ἁγίων Πάντων Καλλιθέας μὲ τὸ ὄνομα Ἀνάγκυρος.

Χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε σ τὸν καθιερωμένο ἐόρτιο Ἑσπερινὸ στὸν Ἱερό Βράχο τῆς Ἀκροπόλεως, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς μνήμης τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῆς 1939ης ἐπετείου ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀπ. Παύλου στὴν Πνύκα (29/6). Παραβρέθηκαν συμπροσευχόμενοι οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμόθεος, Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαῖος, Ν. Σμύρνης κ. Ἀγαθάγγελος καὶ Ναυπάκτου κ. Ἀλέξανδρος, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεραπόλεως κ. Εἰρηναῖος καὶ οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος, Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος καὶ Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, συμμετεῖχε ὁ Ἱερός Κλήρος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ παραβρέθηκαν ἐκπρόσωποι τῶν Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν. Τὸν καθιερωμένο πανηγυρικό λόγο κήρυξε ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Βλάχος, Ἱεροκήρυκας - Δ)ντῆς Νεότητος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, μὲ θέμα: «Ἐκκλησιαστικὴ Παρέμβαση». Ὁ Ἑσπερινὸς καὶ ἡ Ὀμιλία μεταδόθηκαν ἀπευθείας ἀπὸ κρατικὸ ραδιοφωνικὸ πρόγραμμα καὶ τὸν Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας.

Π ρ ο ῆ δ ρ ε υ σ ε σ τὶς Συνεδριάσεις τῆς Δ.Ι.Σ. τοῦ μηνὸς Ἰουνίου (20, 21, 22 καὶ 23/6).

Τ ἔ λ ε σ ε τὴν ὀρκωμοσίαν τοῦ νέου Πρωθυπουργοῦ

γοῦ κ. Τζαννῆ Τζαννετάκη, παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Χρ. Σαρτζετάκη καὶ στὴ συνέχεια τῆς νέας Κυβερνήσεως, στὸ Προεδρικό Μέγαρο (2/7). Τὴν ἐπομένη (3/7), μὲ τὴ συμμετοχὴ Συνοδικῶν καὶ παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων, τέλεσε τὸν Ἁγιασμό γιὰ τὴν ξναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς νέας Βουλῆς.

Π α ρ α β ρ ἔ θ η κ ε σ τὴ μεγάλη ἐορταστικὴ ἐκδήλωση ποῦ διοργάνωσε ἡ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς στὴν Ἱερά Μονὴ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης, γιὰ νὰ τιμήσει τοὺς συνεργάτες καὶ τὰ στελέχη τῶν Ε.Φ.Τ. τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Σ υ μ μ ε τ ε ῖ χ ε σ τὶς λαμπρὲς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις μὲ τίς ὁποῖες ἡ Ἱερά Μητρόπολη Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου τίμησε τὴν 40ῆ ἐπέτειο ἀπὸ τὴν ἐκδημία πρὸς τὸν Κύριο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου - Ἀντιβασιλέως Δαμασκηνοῦ, λαμπροῦ τέκνου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας (16/7).

Δ ἔ χ θ η κ ε σ ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο τὸν Ὑπουργὸ καὶ τὴν Ἀναπληρώτρια Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Κοντογιαννόπουλο καὶ κα Ψαροῦδα - Μπενάκη, καὶ τὴν ἐπομένη ἀνταπέδωσε τὴν ἐπίσκεψη (5/7). Ἐπίσης, δέχθηκε σὲ ἐπίσκεψη συνεργασίας τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη (5/6), κληρικούς, λαϊκούς, Ἐπιτροπὲς καὶ μεμονωμένα πρόσωπα.

Ἐξάλλου, μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης χειροτόνησε τὸν εὐλαβέστατο Διάκονο Εἰρηναῖο Γιαρμενίτη Πρεσβύτερο στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγίου Παύλου ὁδοῦ Ψαρῶν, γιὰ τὴν ἴδια Ἑνορία (4/6), καὶ τὸν θεολόγο Θωμᾶ Χρυσικό Διάκονο στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγίας Τριάδος Ἀμπελοκήπων, γιὰ τὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν (11/6).

Ἱ ε ρ ἄ Μ ο ν ῆ Ἀ σ ω μ ἄ τ ω ν - Π ε τ ρ ἄ κ η

Τὸ ἱστορικὸ Μοναστήρι τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρ-

ρηση τῶν μειονοτήτων καὶ ἰδιαίτερα τῆς Ἑλληνικῆς Μειονότητας καὶ γιὰ τὴν ἔλλειψη συνεργασίας μὲ τὰ ἀρμόδια ὄργανα καὶ ἐπιτροπὲς τοῦ Ο.Η.Ε. γιὰ τὴν προστασία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων», ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐντελῶς διαφορευτικὴ ἦτο ἡ στάσις τῶν ἐπευθύνων. Ἐδῶ... «ἔσπασαν» οἱ ραδιοφωνικοὶ καὶ τηλεοπτικοὶ σταθμοὶ νὰ ἀνακοινώσουν συνεχῶς καὶ νά... πανηγυρίζουν, ὄχι τὴν ὡς ἄνω καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ Ο.Η.Ε. —αὐτὴ ἔμεινε ἀγνωστὸς ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν— ἀλλὰ τί; τὴν μεγάλην, τάχα, χειρονομίαν τῆς Ἀλβανίας, ποῦ ἐπέτρυνε τίς ἡμέρας ἐκεῖνες νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα 5 - 6 Ἑλληνικὲς οἰκογένειες ἀπὸ μέσα! Μέγα τὸ γεγονός! Καὶ οἱ τόσες χιλιάδες τῶν φυλακισμένων καὶ τῶν ἐξορίστων

τί γίνονται; Καὶ ὅλες οἱ ἄλλες χιλιάδες, ποῦ νοσταλγοῦν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἀπὸ ἐδῶ, νὰ συναντηθοῦν μὲ τοὺς συγγενεῖς τους, καὶ ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις δὲν τοὺς ἐγκρίνει τὴν ἄδεια; Ἀνὰ ὅλα σβήρουν. Δὲν εἶναι τίποτε, ἀφοῦ μᾶς ἔδωσαν τίς 5 - 6 οἰκογένειες... Μήπως, μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ἐδίδετο (συγχρότως καὶ ἐμμέσως) ἀπάντησις στὸν Ο.Η.Ε., διὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν του, ὅτι ἡ Ἀλβανία δὲν σιγαγαλλίζει, ἀλλὰ σέβεται τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων τῆς Βορείου Ἡπείρου; Ὅποιον κατάντημα ἀπὸ μέρους μας!...».

Εἶναι τόσον εὐγλωττα τὰ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἱεράρχου καταγγελλόμενα, ὥστε τὰ σχόλια περιτεύουν.

χών, για τὰ πλήθη τῶν προσκυνητῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκροατῶν τοῦ Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ κέντρο λειτουργικῆς καὶ πνευματικῆς ἀφυπνίσεως. Πέρα ἀπὸ τὸ καθιερωμένο Πρόγραμμα τῶν καθημερινῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τῆς θείας Λειτουργίας συνεχίζεται κάθε Τρίτη τὸ ὁλόήμερο Προσκύνημα τῶν Νεοφανῶν Ἁγίων ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης καὶ κάθε Παρασκευὴ τῆς ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Παρασκευῆς (τμήματα τῶν ἱ. λειψάνων τους ἐκτίθενται σὲ προσκύνηση τὶς ἀντίστοιχες ἡμέρες).

Στὸ διάστημα Ἰουνίου - Ἰουλίου τελέσθηκαν τρεῖς Ἀγρυπνίες (9 μ.μ. - 5 π.μ.) καὶ συγκεκριμένα στίς 23 Ἰουνίου γιὰ τὴν 30ῃ ἐπέτειο τῆς εὐρέσεως τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ραφαήλ, στίς 14 Ἰουλίου γιὰ τὴν μνήμη τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου καὶ στίς 26 Ἰουλίου γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς.

Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ διοίκηση τοῦ ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας (89,4 FM STEREO), ὑπῆχθη στὸ νεοσύστατο Ἐπικοινωνιακὸ καὶ Μορφωτικὸ Ἰδρυμα (Ε.Μ.Ι.Ε.Ε.Λ.). Στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ νέου Ἰδρυματος Πρόεδρος εἶναι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, Ἀντιπρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος, Γενικὸς Γραμματέας ὁ κ. Παναγιώτης Μπούμης, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου, καὶ Μέλη ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. Δημήτριος Μπεκιάρης, Γεν. Διευθυντὴς Μέσων Ἐπικοινωνίας, ὁ αἰδεσ. Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός, Ἐπίκ. Καθηγητὴς Πανεπιστημίου, ὁ κ. Ἀθανάσιος Καλοζούμης καὶ ὁ κ. Γαβριήλ Ὀριάνος.

Μὲ ἐργώδεις προσπάθειες τῶν ὑπευθύνων τοῦ Ρ/Σ (Διοικήσεως - Διευθύνσεως) καὶ χάρις στὴν πολύτιμη συμβολὴ τῶν συνεργατῶν του, τὸ ἐκπεμπόμενο ἐπίσημο πρόγραμμα καλύπτει ἤδη εἴκοσι ὄρες συνεχῶς λειτουργίας, ἀπὸ τὶς 6 π.μ. ἕως τὶς 2 π.μ. (μεταμεσονύκτια), μὲ ποικιλία ἐκπομπῶν λόγου καὶ μουσικῆς καὶ μὲ προγραμματισμένη διεύρυνση τῶν ἀξιολογῶν ἐκπομπῶν ἀπὸ τὴν ἀρξαμένη φθινοπωρινὴ περίοδο.

Ἀπὸ τὸ ἰσχύον Πρόγραμμα σημειώνουμε ἐπιλεκτικὰ: τὴν πρωινὴ ἐκπομπὴ «Καλημέρα σὲ ὀκτῶ ἡχούς» (8.15' - 9.30') ἀπὸ Δευτέρα μέχρι Παρασκευῆ, τὸν σχολιασμό τῆς ἐπικαιρότητος (9.45' καὶ 13.15'), τὴν καθημερινὴ μεσημέρινη ζῶνη μουσικῆς (14.30' - 17.00'), τὴν ἀντίστοιχη βραδινὴ μουσικὴ ἐκπομπὴ (22.00'), καὶ ἰδιαίτερα γιὰ κάθε μέρα:

Τὴ Δευτέρα: 11.00' Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Γένους, 12.00' Ἐνοριακοὶ Διάλογοι, 13.30' Τὸ χθὲς στὸ σήμερον γιὰ τὸ αὔριο, 18.30' Ἐκκλησία καὶ Παιδεία, 20.00' Παλιὰ μοναστήρια τῆς Ἀττικῆς, 20.30' Ἀγιολογικὸ Ἀνάγνωσμα, 21.30' Τὸ διήγημα.

Τὴν Τρίτη: 10.30' Ραδιομικρόκοσμος, 11.30' Ἐνας τόπος — μιὰ παράδοση — μιὰ μαρτυρία, 12.00' Ἱερουσαλήμ, 17.00' Ἐρμηνευτὲς Βυζαντ. Μουσικῆς, 18.30' Ἐκκλησία καὶ ἐκκλησίες.

Τὴν Τετάρτη: 10.30' Βυζαντινὴ κυψέλη, 11.00' Ἐκκλησία καὶ παιδεία, 11.30' Τὰ ἀρρητα ῥήματα, 12.00' Γνωριμίες ποῦ καίνε, 13.30' Ἐμεῖς οἱ Γυναῖκες, 17.00' Ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴ παράδοση.

Τὴν Πέμπτη: 10.00' Χριστιανικὴ Ἀθήνα, 11.00' Μηνύματα ἀπὸ τὸ ἄγνωστο, 12.00' Οἰκολογικὰ θέματα, 17.00' Ρωγμές, 18.30' Ἐρευνᾶ - ἐρευνᾶς - ἐρευνᾶ - πιστεύουμε.

Τὴν Παρασκευὴ: 10.00' Ἱεραποστολικοὶ Προβληματισμοί, 11.00' Οἱ Πατέρες στὸ σύγχρονο κόσμος, 12.00' Θέματα ὀρθόδοξου πνευματικότητος, 13.30' Ἐπιστήμη καὶ Τεχνολογία, 17.00' Μιὰ λέξη ἀπὸ τὴν Κ.Δ., 17.15' - 19.00' Παιδικὲς ἐκπομπές.

Τὸ Σάββατο: 9.00' Μουσικὴ Κυψέλη, 10.00' Ἱστορικὲς παρεμβάσεις, 11.00' Τὰ γεγονότα τῆς ἑβδομάδος, 12.00' Σχόλια στὸν Ἀπόστολο τῆς Κυριακῆς, 13.30' Τὸ πορτραῖτο τῆς ἑβδομάδος, 20.30' Ἡ Παναγία στὴ ζωὴ μας.

Τὴν Κυριακὴ: 11.00' Τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Κυριακῆς, 12.00' Ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ρωμαϊκὴ παράδοση, 13.30' Ἄγγελος ἐξάγγελος, 14.30' Ραδιοθέατρο σκιῶν, 18.30' Προσεγγίσεις, 20.30' Σὲ ὀρθόδοξα μέρη, 21.00' Ἑλληνικὲς ὁμορφιές.

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐντονη ἦταν καὶ ἐφέτος ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας μας στὰ παραθεριστικὰ κέντρα τῆς περιοχῆς μας, ὀρεινὰ καὶ παραθαλάσσια, σὲ μιὰ προσπάθεια προσφορᾶς στοὺς παραθεριστὲς εὐκαιριῶν γιὰ πνευματικὴ καλλιέργεια καὶ πνευματικὴ τροφοδοσία. Ἀνάμεσα στὰ μέτρα ποῦ τέθηκαν σὲ ἐφαρμογὴ ἦταν καὶ τὰ ἑξῆς: 1) Δωρεὰν διανομὴ στοὺς παραθεριστὲς μέσω τῶν ξενοδοχείων καὶ τῶν ξενῶνων, τοῦ ἀνατυπωθέντος φυλαδίου: «Μαγνησία, ἡ πνευματικὴ τῆς φυσιογνωμίας» ποῦ ἀποβλέπει στὴν ἐνημέρωση τῶν ἐλλήνων τουριστῶν πάνω στὴν ἱστορία, τὴν προσφορὰ καὶ τὴν ἐκκλ. ζωὴ τοῦ τόπου μας. Καὶ τὴν 6' ἐκδοσὴ χρηματοδότησε ἐξ ὀλοκλήρου ἡ ἐταιρεία INTERAMERICAN. 2) Συστηματικὴ προσφορὰ στοὺς παραθεριστὲς διὰ μέσου τῆς θ. λατρείας στοὺς ἱ. ναοὺς τῶν θερέτρων εὐκαιριῶν ἀκρόασης τοῦ θείου λόγου ἀπὸ προσοντούχους κληρικούς μας. 3) Ὁργάνωσις στὸν μῆνα Αὐγούστου τριῶν συναυλιῶν θυζ. μουσικῆς ἀπὸ τὸν μεγάλο χορὸ τῶν Βολιωτῶν ἱεροψαλτῶν, μὲ προηγούμενη εἰσηγητικὴ ὁμιλία τοῦ αἰδεσιμ. πρωτοπρ. Θωμᾶ Συνοδίου. Οἱ συναυλίαι αὐτὲς δόθηκαν στὰ προαύλια τῶν ἱ. ναῶν στὰ χωριά Μακρυνίτσα, Ἀγ. Ἰωάννης Πηλίου καὶ Ἀγ. Λαυρέντιος. 4) Συχνὴ μετάβασις στὰ παραθεριστικὰ κέντρα θάσει προγράμματος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐξομολόγων, ὁμιλητῶν καὶ καλλιφῶνων λειτουργῶν πρὸς θερησκευτικὴ ἐξυπηρέτηση τῶν ξένων. Τὸν συντονισμὸ τῆς ὅλης ποιμαντικῆς αὐτῆς προσπάθειας, ἔχει τὸ Γραφεῖο Ποιμαντικῆς Παραθεριστῶν ποῦ λειτουργεῖ στὴν Ἱ. Μητρόπολη ὑπὸ τὴν εὐθύνη τοῦ π. Θωμᾶ Συνοδίου.

— Στὰ πλαίσια ἑορτασμοῦ τῆς Παγκόσμιας Ἡμέρας ἐναντίον τῶν Ναρκωτικῶν (26.6.89) ὁ Πανελλήνιος Ἀντι-Ναρκωτικὸς Ἀγῶνας ὀργάνωσε στὴ μεγάλη αἶθουσα τῆς Ἐνωσης Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν ἐκδήλωση, στὴ διάρκειαι τῆς ὁποίας τι-

μήθηκαν με διπλώματα και μετάλλια οργανώσεις και προσωπικότητες για τη συμβολή τους στη καταπολέμηση της μάστιγος των Ναρκωτικών. Στους τιμωμένους συγκαταλέγεται και ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Χριστόδουλος, για τις δραστηριότητες της Μητρόπολής μας στον τομέα αυτόν.

Όπως είναι γνωστόν, από 15ετίας αναπτύσσεται με την πρωτοβουλία της τοπικής μας Ἐκκλησίας μιὰ δέσμη δραστηριοτήτων που αναφέρεται κυρίως στην πρόληψη των κινδύνων που απειλούν τους νέους από τὰ Ναρκωτικά. Συγκεκριμένα ἡ Ἱ. Μητρόπολη ὀργανώνει συνέδρια καὶ ἐκθέσεις, διανέμει ἐνημερωτικά φυλλάδια, ἀναπτύσσει διάλογο με τοὺς νέους καὶ τοὺς γονεῖς, ἐκπαιδεύει στελέχη, συντηρεῖ τὸν Συμβουλευτικό Σταθμὸ Προβλημάτων Ἐφηβείας, διαθέτει κοινωνικὴ λειτουργία, ἐνημερώνει τὸν ἐπιστημονικὸ κόσμο τῆς περιοχῆς μας γιὰ νεώτερες ἐξελίξεις στὸν τομέα τοῦ ἀντι-Ναρκωτικοῦ ἀγώνα καὶ ἀξιοποιεῖ τὶς πνευματικὲς δυνατότητες τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ψυχοθεραπεία τῶν ναρκομανῶν. Στὸν τομέα τῆς ἀποτοξίνωσης ἡ Ἱ. Μητρόπολη εὐρίσκεται στὸ διερευνητικὸ στάδιο προκειμένου νὰ ἀποφασίσει ποῦ, πῶς καὶ πότε θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ λειτουργήσῃ κέντρο ἀποτοξίνωσης.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Τὴν 22αν καὶ 23ην Ἰουλίου (Σάββατον καὶ Κυριακὴν) ἐπραγματοποιήθη τὸ διήμερον ἐπισκέψεων καὶ γνωριμίας τοῦ Καλλιμανσπουλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Διακονικοῦ Κέντρου Καλαβρύτων, ποῦ διοργάνωσε ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Μητρόπολις, δηλαδὴ τὸ Ἄνοικτο Σπίτι (OPEN HOUSE), ὅπου ἐπεσκέφθησαν τὸ Ἰδρυμα πολυάριθμοι Χριστιανοὶ μας, καὶ ἐξέφρασαν τὸν ἐνθουσιασμόν των διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν λαμπρότητα, τὸν ἄρτιον ἐξοπλισμόν καὶ τὴν λεπτομερῆ ξενάγησιν τοῦ Ἰδρύματος.

—Ὁ Ποιμενάρχης μας κ. Ἀμβρόσιος εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ καλύψῃ κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὸ Ποιμαντικόν, Κηρυκτικόν καὶ Πολιτιστικόν ἔργον τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, δι' Ἐγκυκλίου του πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν εὐσεβῆ Λαόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀνήγγειλε τὴν διενέργειαν λαχειοφόρου ἀγορᾶς διὰ τὴν ἀπόκτησιν ραδιοφωνικοῦ ἀναμεταδότη.

Ὁ ἀναμεταδότης θὰ μεταφέρῃ τὰ μηνύματα τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς δέκτας, ὥστε νὰ μὴ στερῆται ἡ περιοχὴ Ἐνημερώσεως ἐπὶ θεμάτων τῆς συγχρόνου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἡ σκέψις αὐτῆ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἔτυχε θερμοτάτης ἀποδοχῆς ἐκ μέρους μελῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου τῆς Πόλεως Αἰγίου, οἱ ὅποιοι καὶ προσέφερον πολλὰ καὶ λίαν ἀξιόλογα δῶρα διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς λαχειοφόρου ἀγορᾶς.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Μετὰ πάσης Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἐγένετο δεκτὴ τὴν 1ην Ἰουνίου ἐ.ξ. ἡ σεπτὴ Εἰκὼν τῆς Πανα-

γίας, μεταφερθεῖσα ἐνταῦθα ἀπὸ τὴν Ἱ. Μοῆν Δαμάστας, τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος.

Ἡ Ἱερά Εἰκὼν, συνοδευομένη ὑπὸ πλειάδος Κληρικῶν καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ τῆς Νέας Ἰωνίας, ἐναπετέθη πρὸς προσκύνησιν εἰς τὸν ἀνεγειρόμενον νέον Ἱ. Ναόν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὁποίου ὑπεδέχθη τὴν Ἱ. Εἰκὼνα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμόθεος, περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ Ἱ. Κλήρου, καὶ ὁ ὁποῖος ἐν συνεχείᾳ προέστη τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ. Ἡ Ἱ. Εἰκὼν παρέμεινεν ἐνταῦθα ἐπὶ 10ήμερον, πρὸς εὐλογίαν τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι προσήρχοντο ἀθρόον εἰς τὸν Ἱ. Ναόν καθημερινῶς.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Στὴν Ἱερά Μοῆν Ἁγίου Νικολάου Γαλατάκη (Λίμνη Εὐβοίας), ἔγινε στίς 15 - 16 Ἰουλίου ἡ ἀπὸ χρόνια καθιερωμένη ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος κ. Χρυσόστομο, διήμερη σύναξις τῶν Ἀναγνωστῶν καὶ ὑποψηφίων Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος.

Οἱ 40 ἀναγνώστες ποῦ παρευρέθησαν στὴν σύναξι αὐτῆ, εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμμετάσχουν στίς ὠραιότατες καὶ κατασκευτικότερες λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μοῆς, νὰ συζητήσουν προσωπικὰ μετὰ τὸν Σεβασμιώτατο τὶς σκέψεις τους καὶ τὰ ἰδανικά τους, νὰ γνωρισθοῦν μετὰ τὸν καὶ νὰ ἀκούσουν τὴν πολὺ πρωτότυπη, ἐπίκαιρη καὶ περιεκτικότερη ὁμιλία τοῦ Ἀρχιμ. καὶ Καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν π. Ἰωάννου Σακελλαρίου, Δρ. Θ., με θέμα: «Ἡ Ἱερωσύνη καὶ οἱ ὑποψήφιοι κληρικοὶ ἐν ὄψει τοῦ 1992». Ἡ ὁμιλία τοῦ π. Ἰωάννου προεκάλεσε ζωηρὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἐποικοδομητικὸν διάλογο. Ὁ Σεβασμιώτατος ἔδωσε στοὺς μετασχόντας ὡς εὐλογία τὸ βιβλίον «Ἡ δύναμις τοῦ ὀνόματος» τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Καλλίστου WARE.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὴν 17ην καὶ 18ην Ὀκτωβρίου 1988 εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας ἐπραγματοποιήθη ἡ συνάντησις τῶν ἐπιτροπῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν ἡγετῶν διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Οἱ μέτεχοντες τοῦ συνεδρίου ἐκ τῶν Ἰνδιῶν, Βουλγαρίας, Ρωσίας, Ἀμερικῆς, Ἰαπωνίας, Πακιστάν καὶ ἐξ ἄλλων χωρῶν, ἐξήτασαν τὸ πρόγραμμα τῆς κοινῆς συνεργασίας.

Εἷς ἐκ τῶν κυρίων στόχων τῶν ἐργασιῶν τοῦ —οἰκουμενικοῦ χαρακτήρος— συνεδρίου εἶναι ἡ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις καλλιέργεια ἀμοιβαίου σεβασμοῦ πρὸς τὰς θρησκευτικὰς, πολιτικὰς καὶ ἠθικὰς πεποιθήσεις, ὡς καὶ πρὸς τὰς πολιτιστικὰς παραδόσεις τῶν διαφόρων λαῶν. Κατὰ τὴν ἄποψιν τῶν συνέδρων εἶναι ἀπαραίτητος ἡ δημιουργία ἐνὸς κοινού συστήματος ἀνθρωπίνων ἀξιών, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν μετὰ τῶν

ανθρώπων καλύτεραν γνωριμίαν καὶ τὴν ἀποφυγὴν ἐχθροτήτων καὶ προκαταλήψεων.

— Εἰς τὸ Χαμπαρόβσκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως τὴν 3ην καὶ 4ην Δεκεμβρίου ἔγινεν ἡ συνάντησις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀσιατικῆς Βουδιστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Παγκοσμίου Χριστιανικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν συνεζητήθη τὸ θέμα: «Ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἀσφάλεια εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Ἀσίας, τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τῆς Ὠκεανίας». Εἰς τὴν συνάντησιν ταύτην παρευρέθησαν Βουδισταὶ καὶ Χριστιανοὶ ἡγέται ἐκ τῆς Αὐστραλίας, Μ. Βρετανίας, Ἰνδιῶν, Καμπότζης, Κίνας, Μογγολίας, Σ. Ἐνώσεως, Ταϊλάνδης, Τσεχοσλοβακίας, Σρι Λάνκας, Ἰαπωνίας, Μπαγκλαντές, Βιετνάμ, Λάος καὶ Νεπάλ.

Ἡ πρώτη αὕτη συνάντησις —κατὰ τὴν ἀποψιν τῶν συνεδρῶν— ἀποτελεῖ τὸν ὀδοδείκην εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῶν δύο θρησκειῶν καὶ ἀναμφιβόλως εἰς τὸ ἔργον τῆς σταθεροποιήσεως τῆς ἐμπιστοσύνης μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας, τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τῆς Ὠκεανίας, καὶ γενικώτερον εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης εἰς ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην.

— Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις ἤρχισε νὰ πραγματοποιῇ τὴν ἀπόφασίν της περὶ τῆς ἐπιστροφῆς ναῶν καὶ προσκυνημάτων εἰς τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

α) Ἐπεστράφη ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ (19ος αἰών), ὁ ὁποῖος εἶχε κατασχεθῆ ἐπὶ Στάλιν.

β) Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἔλαθε τὴν ἀδειαν νὰ ἰδρῦσῃ γυναικειῶν μονὴν εἰς τὴν ἱ. Μονὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου εἰς τὸ Τόλγκα (14ος αἰών), ἥτις ἐπὶ 60 ἔτη ἦτο ἔρημος.

γ) Προσφάτως παρεδόθησαν εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν τὰ σπήλαια τῆς Ντάλνιε τοῦ Κιέβου, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται οἱ ναοὶ τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου.

δ) Κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ Ρώσου Ἀκαδημαϊκοῦ Δημητρίου Λιχάτσου ἡ Σοβιετικὴ ἐξουσία θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν συντόμως δύο σκήτας τῆς ἀρχαίας ἱ. Μονῆς Βάλασμ (12ος αἰών), ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς νῆσον τῆς λίμνης Λάντογκ. Συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα σήμερον εἰς τὴν Μόσχαν ὑπάρχουν 51 ναοὶ ἀνοικτοὶ διὰ τοὺς πιστοὺς.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας προετοιμάζεται νὰ ἑορτάσῃ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον τὰ 400 ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Τὸ ἔτος 1589 ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίας ἀνύψωσε τὴν Μητροπολιν τῆς Μόσχας εἰς Πατριαρχεῖον καὶ ὁ Μητροπολίτης Ἰώβ κατέστη ὁ πρῶτος Ρώσος Πατριάρχης. Τοῦτο συνέβη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ τσάρου Θεοδώρου Ἰβάνοβιτς.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς 400ετηρίδος τοῦ γεγονότος τούτου, ὥρισεν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία θὰ ἀναλάβῃ τὰς προετοιμασίας τοῦ ἑορτασμοῦ. Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὁ μητρο-

πολίτης Κιέβου καὶ Γκαλιτσίας Φιλάρετος. Τὸν Ὀκτώβριον ἡ ἑναρξὶς τῶν ἑορτασμῶν θὰ γίνῃ διὰ τελέσεως ἀρχιερατικῆς λειτουργίας. Θὰ ἀκολουθήσουν σύγκλησις Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἐπιστημονικὸν συνέδριον, θὰ δοθοῦν κοντσέρτα πνευματικῆς μουσικῆς κ.ά.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λένινγκραντ κ. Ἀλέξιος ἀνακοίνωσεν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας τὰ τελευταῖα 2,5 ἔτη ἀπέκτησε 2.000 νέας ἐνορίας. Αὐξάνεται συνεχῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν βαπτίσεων καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ καὶ Γιούργιεβ κ. Πιτιρίμ εἰς μίαν συνέντευξίν του ἐδήλωσεν ὅτι τὸ ἕν τρίτον τῶν βρεφῶν βαπτίζεται, θεωρεῖ δὲ ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἀριθμοὶ 40 - 50 ἑκατομμύρια πιστῶν.

— Προσφάτως μερικαὶ ἑκατοντάδες πιστῶν συμμετέσχον εἰς τὸ μνημόσυνον, τὸ ὁποῖον ἐτελέσθη εἰς τὴν ἱ. μονὴν τοῦ Ντόνσκ μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῶν 71 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ρώσου τσάρου Νικολάου Β' καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, τῆς συζύγου του Ἀλεξάνδρας, τοῦ πρίγκιπος Ἀλεξίου, τῶν πριγκιπισσῶν Ὀλγας, Τατιάνας, Μαρίας καὶ Ἀναστασίας, οἱ ὁποῖοι ἐξετελέσθησαν τὴν 17 (4)ην Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1918. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον δημόσιον μνημόσυνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ θανάτου των.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Εἰς τὸ ἐφετεινὸν Μήνυμα ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ καὶ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας «πρὸς τὸν κλῆρον, τοὺς μοναχοὺς καὶ πάντα τὰ τέκνα τῆς Ἁγίας Σερβικῆς Ἐκκλησίας» τονίζονται μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τὸ τρέχον ἔτος ἑορτάζομεν τὴν Ἀνάστασιν κατὰ τὸν ἑορτασμόν τῆς 600ετηρίδος τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπέδιου καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Βασιλέως Λαζάρου καὶ τῶν ἀκολουθῶν του μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Εἰς τὰ ἐθνικὰ ποιήματά μας καὶ τὰ ἄλλα λογοτεχνικὰ ἔργα τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονός χαρακτηρίζεται ὡς τὸ μεγαλύτερον μαρτύριόν μας καὶ ὡς ἡ μεγαλύτερη νίκη. Παρουσιάζεται ὡς ἡ Σερβικὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, ἀμα δὲ καὶ ὡς Ἐθνικὴ Ἀνάστασις. Ἡ Σερβία ἔχασεν εἰς τὸ Κοσσυφοπέδιον τὸ 1389 ἕνα τῶν μεγαλύτερων ἡγεμόνων της, ἀλλὰ ἐκέρδισε τὸν μέγαν Ἅγιον, ὁ ὁποῖος διαπαντὸς ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἐπουρανίου Σερβίας καὶ ὁ ὁποῖος βασιλεύει ἀδιαλείπτως εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τοῦ γένους του... Ἡ πίστις εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν ὑπῆρξε καὶ παρέμεινε ὡς ὁ πλέον ἀποφασιστικὸς παράγων ὄλων τῶν σπουδαιότερων ἐπιλογῶν μας εἰς τὰ σταυροδρόμια τοῦ θίου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας... Διὰ τοῦτο ἡ θίωσις τῶν γεγονότων τοῦ Κοσσυφοπέδιου ὑπῆρξε καὶ παρέμεινε τὸ μέγα πνευματικὸν καθαρτήριο τῶν συνειδήσεών μας καὶ τῶν δοκιμασιῶν.

» Ἐορτάζοντες καὶ ἐφέτος τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, δεόμεθα τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου ὅπως θιώσωμεν τὴν προσωπικὴν μεταμόρφωσίν μας καὶ ἰδίαν ἀνά-

στασιν ἐξ ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν εἰς καινὴν ζωὴν πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης.

»Ὁ Ἄναστας Κύριος θὰ εἶναι ὄλονέν καὶ περισσότερον καὶ μεθ' ἡμῶν, ἐφ' ὅσον καὶ ἡμεῖς τὸν πλησιάζομεν περισσότερον καὶ ἐφ' ὅσον γίνωμεν καλῆτεροι ἀνθρώποι καὶ καλῆτεροι χριστιανοί».

— Τὴν 28ην Μαρτίου τρέχοντος ἔτους ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ εἰς τῶν πλέον διακεκριμένων ἀρχιερέων τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας Σάμπατς καὶ Βαλιέβου Ἰωάννης (Βελμιρόβιτς), τὴν ὁποῖαν ἐποίμανε θεαρέστως σχεδὸν ἐπὶ μίαν τριακονταετία.

Γεννηθεὶς τὸ 1912 εἰς τὸ Λέλιτς τοῦ Βαλιέβου ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ἱερατικὴν Σχολὴν τῆς πόλεως τοῦ Μοναστηρίου, ὅπου, μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Βελιγραδίου τὸ 1936, ὑπηρέτησεν ὡς Καθηγητὴς μέχρι τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου. Μετὰ τὸν πόλεμον ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς ὡς Καθηγητὴς καὶ ἀπὸ τὸ 1957 ὡς Σχολάρχης τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα εἰς τὸ Βελιγράδιον μέχρι τῆς ἐκλογῆς του τὸ 1960 ὡς ἐπισκόπου τῆς Ἐπαρχίας Σάμπατς καὶ Βαλιέβου.

Τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ἐτέλεσαν, τὴν 30ὴν Μαρτίου, 6 ἐπίσκοποι τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας παρούσῃ τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Σάμπατς, ὁ δὲ ἐνταφιασμὸς ἐγένετο εἰς τὴν γενέτειράν του, τὸ Λέλιτς, εἰς τὸ νεοανεγερθὲν Παρεκκλήσιον ἐπὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ τάφου. Τὸν μεταστάνα ἀπεχαιρέτησεν ἐκ μέρους τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ὁ μαθητὴς του, Ἐπίσκοπος Βανάτου Ἀμφιλόχιος τόνιας μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι ὁ μεταστάς «διὰ τῶν κόπων του καὶ τῶν κόπων τοῦ ἀνανεωθέντος κλήρου του ἐκ θεμελιῶν ἀνεκαίνισε τὴν Ἐπαρχίαν του... Ἐμερίμνησε περὶ συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας, οὐχὶ μόνον περὶ τῆς Ἐπαρχίας του, διότι εἶχε τὴν συνείδησιν ὅτι εἶναι Ἐπίσκοπος ὄχι μόνον τῆς Ἐπαρχίας Σάμπατς καὶ Βαλιέβου, ἀλλ' Ἐπίσκοπος συμπάσης τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ».

— Προσκήσει τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ ἢ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς Παρθένιος Γ' μετὰ τετραμελοῦς συνοδείας θὰ πραγματοποιήσῃ ἀπὸ 5ης μέχρι 11ης Ἰουνίου τρέχοντος ἔτους ἐπίσημον ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου ἀναμένεται μετὰ πολλῆς τῆς ἀγάπης καὶ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος ἐν τῇ πεποιθῆσει ὅτι ἡ πρώτη αὕτη ἐπίσημος ἐπίσκεψις Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν θὰ ἀποτελέσῃ σημαντικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ὡς τονίζεται ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κύκλων τοῦ Βελιγραδίου.

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας συνήλθεν εἰς τὴν τακτικὴν ἐτησίαν σύνοδόν της, ὑπὸ

τὴν προεδρίαν τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ εἰς τὸ ἐν Βελιγραδίῳ Μέγαρον τοῦ Πατριαρχείου τὴν 14ην Ἰουνίου 1989. Αἱ ἐργασίαι τῆς συνόδου διήρκησαν μέχρι τῆς 29ης Ἰουνίου καὶ ἡ τελευταία συνεδρία τῆς ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν ἐν Κοσσυφοπεδίῳ Σταυροπηγιακὴν Λαύραν τοῦ Πατριαρχείου τοῦ Ἰππεκίου. Εἰς τὸ ἐκδοθὲν σχετικὸν Ἀνακοινωθὲν ἀναφέρονται ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς:

«Ἡ ἐφετεινὴ σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐγένετο ἐν τῷ πλαισίῳ καὶ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς μετακομιδῆς τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Βασιλέως Λαζάρου τοῦ Κοσσυφοπεδίου εἰς τὴν ἐν Κοσσυφοπεδίῳ Μονὴν Γκρατσάνιτσα, τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ κεντρικοῦ τρούλλου εἰς τὸν ἐν Βράτσαρ τοῦ Βελιγραδίου Ναόν - Μνημεῖον τοῦ Ἁγίου Σάββα καὶ τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς 600ετηρίδος τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου καὶ τῆς μαρτυρικῆς μεταστάσεως τοῦ Ἁγίου Βασιλέως Λαζάρου καὶ τῶν ἄλλων ἡρώων καὶ μαρτύρων τοῦ Κοσσυφοπεδίου.

Πλὴν τῶν ἐκθέσεων τῶν Ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων περὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τῶν ἔργου, τῶν ζητημάτων τρεχούσης φύσεως ἐκπαιδευτικοῦ - ἱεραποστολικῆς καὶ ὕλικῆς φύσεως, ἡ Ἱεραρχία εἰς τὴν σύνοδόν της ἐξήτασε τὸ ζήτημα τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας εἰς τὰς ἐσωτερικὰς καὶ τὰς οἰκουμενιστικὰς διαστάσεις του.

Τὴν Κυριακὴν, 25ην Ἰουνίου, ἐτελέσθη συνοδικὴ Ἀρχιερατικὴ λειτουργία εἰς τὸν ἐν Βελιγραδίῳ Ναόν - Μνημεῖον, τῇ συμμετοχῇ πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας, πολλῶν Ἱερέων καὶ πλήθους λαοῦ. Τοῦτο ἀπετέλεσεν ἀλησμόνητον γεγονός. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνήλθον τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ Ναοῦ - Μνημεῖου τοῦ Ἁγίου Σάββα καὶ συνεκροτήθη καὶ Ἐπιτροπὴ θεολογικοῦ - λειτουργικῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐπιμεληθῇ τῆς ἐσωτερικῆς διαρρυθμίσεως καὶ τῆς ἀγιογραφίσεώς του, καθὼς καὶ τῆς διαρρυθμίσεως ὄλου τοῦ περιβάλλοντος τὸν Ναόν χώρου.

Ὁμοῦ μετὰ ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων Σέρβων, συναχθέντων ἐπὶ τῷ ἐορτασμῷ τῆς 600ετηρίδος τῆς μαρτυρικῆς μεταστάσεως τοῦ Ἁγίου Βασιλέως Λαζάρου καὶ τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου, τὰ μέλη τῆς Ἱεραρχίας ἐτέλεσαν τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν εἰς τὴν ἐν Κοσσυφοπεδίῳ Μονὴν Γκρατσάνιτσα, εἰς δὲ τὸ Γκάζι-Μεσταν, τὸν τόπον τῆς μάχης, ἐτέλεσαν πάνδημον Μνημόσυνον ὑπὲρ πάντων τῶν πεσόντων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀπὸ τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Κατὰ τὸ Ἰωθηλαῖον τοῦτο ἔτος τοῦ Κοσσυφοπεδίου ἡ Ἱεραρχία ἀπευθύνεται πρὸς ὄλους τοὺς ἀπογόνους τοῦ Μάρτυρος Λαζάρου. Εἶθε πάντας ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους Σέρβους νὰ συμφιλίωσῃ τὸ θαυτάτον τραῦμα τοῦ Κοσσυφοπεδίου διὰ τοῦ πνεύματος τῆς ταπεινοφρόνου μετανοίας καὶ τῆς θεοφιλοῦς ἀδελφώσεως. Διότι μόνον ὁ Θεὸς εἶναι ἐκτὸς ἁμαρτίας, πάντες δὲ ἡμεῖς, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ψαλμωδοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμαρτήσαμεν καὶ παρενομήσαμεν καὶ δὲν εἴμεθα ἄξιοι νὰ ὑψώσωμεν τοὺς ὀφθαλμούς μας πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀλλὰ, ἐν πρέπει πάντες νὰ γνωρίζωμεν. Παρὰ

τάς ανθρώπινες αδυναμίας και τάς φοβερές δοκιμασίας, παλαιάς και νέας, δι' ὧν διήλθε ἡ τοῦ Ἁγίου Σάββα Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, οὐδέποτε διέψευσε αὐτή τάς ἐλπίδας τοῦ λαοῦ τοῦ Ἁγίου Σάββα καί τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Λαζάρου τοῦ Κοσσυφοπεδίου, οὔτε τήν ἱστορικήν κλήσιν του. Οὐδέποτε ἔπαυσεν αὐτή νά εἶναι ὁ φύλαξ τῆς ἐνότητός του καί τῆς ψυχῆς του. Διά τοῦτο καί σήμερα ἡ Ἐκκλησία, ἔτι καί ἔτι, πάντας καλεῖ εἰς ἐνότητα πνεύματος καί σύνδεσμον εἰρήνης, διά τῆς ἀκλονήτου πίστεώς της εἰς τήν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ὡς πρὸς τὸ σχίσμα εἰς τήν Σερβικήν Διασποράν καί τάς συχνά ἐπαναλαμβανόμενες προσκλήσεις διά τήν ὑπερνικήσιν του, ἡ Ἱεραρχία διαπιστώνει ὅτι ἐκ μέρους τῆς ἐγένοντο πολλαί προσπάθειαι διά νά ἐπιτευχθῆ ἡ ἐπιθυμητή ἐνότης καί συμφιλίωσις, ἀλλά ἡ ἀποχωρισθεῖσα πλευρά δὲν εἶχεν ἀρκετὴν κατανόησιν πρὸς τοῦτο, οὔτε καί τὸ ἀρκετὸν ἐνδιαφέρον. Ὅμως, καί παρά ταῦτα, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ὡς εὐλικρινῆς μήτηρ, ἐξακολουθεῖ νά εἶναι πρόθυμος πρὸς ἀποδοχὴν πάσης ὑγιοῦς πρωτοβουλίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπανακατήσεως τῆς ἀπολεσθείσης ἐμπιστοσύνης μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν καί τῆς κοινωνίας των. Πᾶς δὲ ὁ ἐπιμένων εἰς τὸν ἀδιανόητον χωρισμὸν ἐπισύρει εἰς ἑαυτὸν τὴν καταδίκην τῶν προγόνων καί τὴν ἐντροπὴν πρὸ τῶν ἀπογόνων καί τῶν μελλουσῶν γενεῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὅσον τὸ δυνατόν ταχυτέρας ὑπερνικήσεως τοῦ Σχίσματος ἡ Ἱεραρχία συνεκρότησεν Ἐπιτροπὴν, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν ὅλοι οἱ εἰς τὴν Διασποράν Ἀρχιερεῖς μας, μετὰ δύο μελῶν ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν των (ἐνὸς κληρικοῦ καί ἐνὸς λαϊκοῦ), ὡς καί ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ζάγκρεμπ καί Λιουμπλιάνας Ἰωάννης, μέλος τῆς Διαρκοῦς Ἱεραρχίας Συνόδου.

Ἡ Ἱεραρχία ἐξήτασε ἐπίσης τὸ ζήτημα τοῦ μακεδονικοῦ σχίσματος καί, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑπερνικήσεώς του, ἀνενέωσε τὸ ἔργον τῆς ὑπαρχούσης Ἐπιτροπῆς διά συνομιλίαν μετὰ ἐκπροσώπων τῆς (λεγομένης) Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας, ἀπευθυνομένη πρὸς αὐτοὺς καί ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἵνα ἐπανέλθουν εἰς τὴν κανονικὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἔτους 1959.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Οἰκουμενισμὸν εἰς τὴν περιοχὴν μας, ἡ Ἱεραρχία διαπιστώνει τοὺς καλοὺς δεσμοὺς μετὰ τῶν Λουθηρανῶν καί τῶν Εὐαγγελικῶν καί ἐκφράζει τὴν ἐτοιμότητά της διὰ κάθε νηφάλιον διάλογον καί μετὰ τῆς παρ' ἡμῖν Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ὡς πρὸς τοῦτο, εἰς τὴν συνοδικὴν ἐπιστολήν της, τὴν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τὴν σύνοδον τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἐπισκόπων τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἡ ὁποία θὰ διαβιθασθῆ πρὸς τὴν Α. Ἀγιότητα τὸν Πάπαν Ἰωάννην - Παῦλον Β', πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν καί ἄλλους, ἡ Ἱεραρχία ἀναφέρεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι διὰ ὑγιᾶ διάλογον, ὡς διὰ διάλογον ἀγάπης ἐν ἀληθείᾳ, εἶναι πρωτίστως ἀπαραίτητον νά ὑπερνικηθοῦν καί νά παραμερισθοῦν τὰ κλη-

ρονομηθέντα καί τὰ σημερινὰ ἐμπόδια, τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἐν λόγῳ διαλόγου.

Ἡ Ἱεραρχία ἀφιέρωσε σοβαρὰν προσοχὴν καί εἰς τὰ ζητήματα τῆς προαγωγῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας καί τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, εἰς τὴν ἐν Βελιγραδίῳ Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐνεκρίθη ἡ ἐφαρμογὴ ὑποβολῆς διπλωματικῆς ἐργασίας κατὰ τὰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις, τῶν μεταπτυχιακῶν σπουδῶν δύο κατευθύνσεων (θεολογικῆς καί φιλοσοφικο-θρησκευτικῆς) καί MASTERS, καθὼς καί ἡ ἴδρυσις Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, ὡς Ἀνωτέρας Σχολῆς διὰ τὴν πολυσχιδεστέραν μόρφωσιν (ἐκκλησιαστικὴν καί θεολογικὴν) τοῦ κλήρου καί τοῦ λαοῦ. Συγχρόνως ἐπεκύρωσε τὸ προσωρινὸν Καταστατικὸν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα εἰς τὸ Λιμπερτιβίλ, Ἰλινόις, Η.Π.Α.

Ἡ Ἱεραρχία χαίρει διότι αἱ νέαι ἀλλαγαί εἰς τὴν κοινωνίαν μας καθιστοῦν δυνατόν τὸ κανονικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καί τὴν πραγμάτωσιν τῆς εὐεργετικῆς ἀποστολῆς της, ἂν καί ἡ Ἐκκλησία πάντοτε εἰσέτι ἀντιμετωπίζει σοβαρὰς δυσκολίας, ἰδίᾳ εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τῆς χώρας μας. Ἰδιαίτερος εἶναι ὀφθαλμοφανεῖς αἱ δυσκολαί διὰ τὴν ἐκ νέου ἀνέγερσιν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον καταστραφέντων ναῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σημερινῆς Κροατίας καί τῆς Βοσνίας καί Ἐρζεγοβίνης, καθὼς καί ἡ διαρκῶς σημιουμένη τάσις εἰς ὠρισμένα κρατικὰ ὄργανα τῶν περιοχῶν ἐκείνων τῆς νομιμοποιήσεως τῶν κατὰ τὸν πόλεμον γενομένων παρανομιῶν. Ὁφθαλμοφανὲς παράδειγμα τοῦτου ἀποτελεῖ ἡ πρόσφατος κακῶς πολιτικοποιηθεῖσα περίπτωσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνάξεως εἰς τὴν κωμόπολιν Βιροβίτιτσα, ἡ ὁποία ἔγινε ἐπὶ τῶν θεμελιῶν τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον κατεδαφισθέντος μαρτυρικοῦ ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ὡς καί ἡ περίπτωση τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Σάββα εἰς τὸ Σπλίτ τῆς Δαλματίας.

Ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισε νά ζητήσῃ νά ἐπιστραφῆ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν διὰ ἱερωργίας καί διαρκῆ χρῆσιν ὁ Νάος τοῦ ἐν Ὁπλενατς Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ὁ μοναδικὸς σερβικὸς ὀρθόδοξος ναὸς εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀπαγορευεῖ ἡ ἱερωργία μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον.

Τὴν Ἱεραρχίαν ἀνησυχεῖ σοβαρῶς καί τὸ ζήτημα τοῦ διαρκοῦς παραγκωνισμοῦ καί τῆς καταργήσεως τῆς Κυριλλικῆς γραφῆς, ὡς καί ἡ πρόσφατος ἐπισημοποίησις εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Κροατίας, ἡ κοινὴ μας γλῶσσα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Κροατίας νά καλεῖται ἀποκλειστικῶς «κροατικῆ». Ἡ Ἱεραρχία διαθλέπει εἰς τοῦτο συνειδητὴν ἀφομοίωσιν τῶν ἐν Κροατίᾳ Σέρβων, γεγονός τὸ ὁποῖον μόνον ἀναζωπυρεῖ τὰ ἐκ τοῦ πολέμου τραύματα καί καθίσταται πέτρα σκανδάλου τῆς ἀληθινῆς συμβιώσεως εἰς αὐτάς τάς περιοχὰς.

Ὡς ἀπάντησιν εἰς τὴν αἴτησιν τῶν Σέρβων κατοίκων τοῦ Κοσσυφοπεδίου καί τῆς Μετοχίας ἡ ἔδρα τοῦ Σέρβου Πατριάρχου νά μεταφερθῆ ἐκ νέου εἰς τὸ Ἰπέκκιον, ἡ Ἱεραρχία ἀπηύθυνε Ἐγκύκλιον εἰς τὴν ὁποίαν τονίζει ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον τοῦ Ἰππεκίου ὑπῆρξε καί παρέμεινε μίᾳ τῶν κυριωτέρων ἐδρῶν τῶν Σέρ-

θων Πατριαρχῶν καὶ ἐκφράζει τὴν χαρὰν τῆς διὰ τὸ ὅτι οἱ Σέρβοι τοῦ Κοσσυφοπεδίου καὶ τῆς Μετοχίας, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου των, τοῦ κλήρου καὶ τῶν μοναχῶν, εἶναι ἕτοιμοι «νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἀποθνήσκουν» εἰς τὸ πεδίου τὸ ἱερόν τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου, τοῦ κέντρου καὶ τῆς ἐστίας τοῦ σερβικοῦ πνευματικο-πολιτιστικοῦ καὶ τοῦ ἔθνικοῦ εἶναι. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν δὲ τῆς πατρικῆς φροντίδος δι' αὐτοὺς ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισεν εἰς τὸ μέλλον εἰς τῶν Βοηθῶν ἐπισκόπων τοῦ Σέρβου Πατριάρχου νὰ φέρῃ τὸν τίτλον «Ἐπίσκοπος Σκόδρας καὶ Ἐξαρχος τοῦ Θρόνου τοῦ Ἱππεκίου», μετὰ μονίμου παραμονῆς εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τοῦ Ἱππεκίου. Θὰ μεριμνᾷ οὗτος διαρκῶς καὶ περὶ τοῦ Βικαριάτου τῆς Σκόδρας, ἥτοι περὶ τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ ὀρθοδόξων Σέρβων, τῶν ἐπὶ δεκαετίας στερηθέντων τῶν πλέον στοιχειωδῶν ἀνθρωπίνων καὶ θρησκευτικῶν δικαιωμάτων.

Ἡ Ἱεραρχία μετὰ χαρᾶς ἐπληροφόρηθη ὅτι ἐπερατώθη τὸ νέον κτίριον τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἰς τὴν Μονὴν Κρίκα καὶ ὅτι θὰ ἐγκαινισθῆ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 600ετηρίδος τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου, εἰς τὸ Δαλματικὸν Κοσσυφοπέδιον τὴν 8ην καὶ τὴν 9ην Ἰουνίου τρέχοντος ἔτους.

Ὡς Ἐπίσκοπον τῆς χηρευούσης Ἐπαρχίας Σάμπατς καὶ Βαλιέθου ἡ Ἱεραρχία ἐξέλεξε τὸν Ἱερώτατον Ἐπίσκοπον Δυτικῆς Εὐρώπης Λαυρέντιον, ὁ ὁποῖος θὰ παραμείνῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ ὡς Τοποτηρητῆς τῆς Ἐπαρχίας Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἐξελέγησαν καὶ δύο νέοι Ἐπίσκοποι: Βοηθός τῆς Α. Ἀγιότητος τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ, ὁ Πρωτοσύγκελλος Δρ Εἰρηναῖος (Μπούλοβιτς), Κοσμήτωρ τῆς ἐν Βελιγραδίῳ Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας, μετὰ τὸν τίτλον Μαραβίτσης, καὶ ὁ Πρωτοσύγκελλος Δοσίθεος (Μότικα), Πνευματικὸς τῆς Μονῆς Ταῦνα καὶ Προϊστάμενος τῆς Ἱεραποστολῆς εἰς τὰς χώρας τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς μετὰ τὸν τίτλον, Ἐπίσκοπος Μαρκίας, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι Ἀναπληρωτῆς τοῦ Ἱερωτάτου Ἐπισκόπου Σάμπατς καὶ Βαλιέθου, Τοποτηρητοῦ τῆς Ἐπαρχίας Δυτικῆς Εὐρώπης. Τῇ αἰτήσῃ τοῦ Ἱερωτάτου Ἐπισκόπου Μπραντισέβου Χρυσοστόμου, ὡς Ἀναπληρωτῆς του, μεθ' ὄλων τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων Ἐπαρχιούχου Ἀρχιερέως, ἐτοποθετήθη ὁ Ἱερώτατος Ἐπίσκοπος Βράνιε Σάβθας. Ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισεν ἡ Κεντρικὴ καὶ ἡ Νότιος Ἀφρικὴ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐπαρχίας τῆς Δυτικῆς Ἀμερικῆς.

Μετὰ τὴν συνοδικὴν λειτουργίαν, τὴν τελεσθεῖσαν εἰς τὴν Μονὴν Γκρατσάνιτσα τοῦ Κοσσυφοπεδίου καὶ μετὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸν ἑορτασμόν τοῦ Γκαζι-Μεστάν, τόπου διεξαγωγῆς τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου, τοῦ ἀφιερωθέντος εἰς τὴν 600ετηρίδα τοῦ Μαρτυρίου τοῦ Ἁγίου Βασιλέως Λαζάρου τοῦ Κοσσυφοπεδίου καὶ τῆς μάχης τοῦ Κοσσυφοπεδίου, ἡ ἐφετερινὴ τακτικὴ σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἔληξεν εἰς τὴν Σταυροπηγιακὴν Λαύραν τοῦ Πατριαρχείου τοῦ Ἱππεκίου. Ὡς νέα μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξελέγησαν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης τοῦ Ζάγκρεμπ καὶ τῆς Λιουμπλιάνας Ἰωάννης, καὶ ὁ Ἱερώ-

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Πρωτοβάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους, Μοναχοὺς καὶ Μοναχὰς Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ τὸν Πρεσβύτερον Νικόλαον Καραγιάννην, τοῦ Χρήστου καὶ τῆς Σουλτάνας Πλιάτσκα, Συνταξιούχον Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν, κατηγορούμενον ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι καὶ ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν ποινὴν τῆς ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος, καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐκδόν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1/17.5.1989 ἀπόφασιν Αὐτοῦ, ἥτις καὶ δυνάμει τῶν ἀρθρῶν 134, 139 καὶ 151 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὡς ταῦτα ἰσχύουν κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθρου 44 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» κατέστη τελεσίδικος, ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος.

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ
Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

τατος Ἐπίσκοπος Νύσσης Εἰρηναῖος, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν νέαν συνοδικὴν περίοδον ἡ σύνθεσις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ εἶναι: Ἡ Α. Ἀγιότης ὁ Πατριάρχης Γερμανός, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης τοῦ Ζάγκρεμπ καὶ τῆς Λιουμπλιάνας Ἰωάννης, ὁ Ἱερώτατος Ἐπίσκοπος Σουμαδίας Σάβθας, ὁ Ἱερώτατος Ἐπίσκοπος Νύσσης Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἱερώτατος Ἐπίσκοπος Σρέμ Βασίλειος. Ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη ἐξελέγησαν, ὁ Ἱερώτατος Ἐπίσκοπος Ζίσης Στέφανος καὶ ὁ Ἱερώτατος Ἐπίσκοπος Βράνιε Σάβθας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ὁ Μητροπολίτης Σταροζαγορᾶς Παγκράτιος ἐξ ὀνόματος τῆς Ἁγίας Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐπληροφόρησε τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ὅτι τὴν 16ην Ἰουνίου 1989 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγένετο ἐπιθεσις διὰ λίθων εἰς τὸ Βουλγαρικὸν Ἐκκλησιαστικὸν οἶκημα, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται καὶ ὁ ἱ. ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ρίλλας. Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν παρακαλεῖται ὅπως μεσολαθήσῃ εἰς τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν προστασίαν τοῦ κτιρίου τούτου, ἐπειδὴ αἱ σχέσεις μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας εἶναι τεταμέναι ἐξ αἰτίας τῶν μουσουλμάνων τῆς Βουλγαρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Πρωτοβάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους, Μοναχοὺς καὶ Μοναχὰς Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ τὰς Μοναχὰς Μακαριὰν Δρουγούτη, κατὰ κόσμον Παναγιώταν, καὶ Θεοτίμην Κοσκινᾶ, κατὰ κόσμον Σοφίαν, ἀδελφὰς τῆς Ἱεράς Μονῆς Πεπελενίτσης τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, κατηγορουμένας ἐπὶ ἀντικανονικῶ παραπτώματι καὶ ἐπέβαλεν αὐταῖς, τὴν ποινὴν τῆς ἀποβολῆς ἐκ τῆς Ἱεράς Μονῆς Πεπελενίτσης τῆς Ἱ. Μ. Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτῶν Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς ὡς εἴρηται Ἱεράς Μονῆς καὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐκδόν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2/17.5.1989, ἀπόφασιν Αὐτοῦ, ἥτις καὶ δυνάμει τῶν ἀρθρῶν 127, 128, 134, 139 καὶ 151 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὡς ταῦτα ἰσχύουν κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 44 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», κατέστη τελεσίδικος, ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Σιδηροκάστρου **ΙΩΑΝΝΗΣ**

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 37, παραγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης - Δήμου Ἁγίου Δημητρίου Ἀττικῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34/1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2α Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΣΕΡΑΦΕΙΜ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 37, παραγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, «Περὶ Καταστατι-

κοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου Ἀμπελοκήπων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34/1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2α Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΣΕΡΑΦΕΙΜ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2899/16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Φανερωμένης - Χολαργοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34/1β τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7η Σεπτεμβρίου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΣΕΡΑΦΕΙΜ**

Ἱερά Μητρόπολις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς 1) Γεν. Θεοτόκου Λευκάδος, 2) Ἁγίου Νικολάου Λευκάδος, 3) Ἁγίου Σπυρίδωνος Καρυᾶς, 4) Εἰσοδίων Θεοτόκου Ἰθάκης καὶ 5) Κοιμ. Θεοτόκου Ἰθάκης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσιν τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34/1β τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λευκάδι τῇ 17η Μαΐου 1989

† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ**

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38

παράγρ. 2 του Ν. 590/1977 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και των άρθρων 33-37 του υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού της Ίερας Συνόδου «περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ίερῶν Ναῶν α) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βασιμῆς Αἰγιαλείας, β) Ἁγ. Ἀποστόλων Χρυσανθοῦ Αἰγιαλείας, γ) Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Ἄνω Κλειτορίας Καλαθρῦτων καὶ δ) Ἁγ. Ἀναργύρων Ἀμπελοκήπων Αἰγιαλείας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αἰγίῳ τῆ 14ῃ Ἰουλίου 1989

† Ὁ Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 191η / 1989

Τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, συγκείμενον ἐκ τοῦ Προέδρου Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου καὶ ἐκ τῶν Μελῶν Αὐτοῦ Αἰδεσιμωτάτου Οἰκονόμου κ. Γεωργίου Γεωργοπούλου καὶ Αἰδεσιμολογιωτάτου Οἰκονόμου κ. Κωνσταντίνου Κοντούλη. Συνελθὼν εἰς συνεδρίαν τῆ 4ῃ Ἰουλίου 1989, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Τρίτη καὶ ὥρα 10ῃ π.μ. ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, ἐν Καλαμάτῃ, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Γραμματέως Αἰδεσιμωτάτου Ἱερέως κ. Περικλέους Μαγκαφᾶ, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Πρεσβυτέρου Βασιλείου Νικολακοπούλου τοῦ Γεωργίου, Κληρικοῦ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, κατηγορουμένου ἐπὶ ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι.

Δικάζων ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου, νομίμως κληθέντος δις διὰ τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», τῆς 1/15 Μαΐου 1989, Ἀριθμὸς 7, σελίς 303, καὶ τῆς 1ῃς Ἰουνίου 1989, Ἀριθμὸς 8, σελίς 340, καὶ μὴ προσελθόντος καὶ παραστάντος κατὰ τὴν σημερινὴν δικάσιμον.

Διεξελθὼν καὶ ἐπισταμένως μελετήσαν ἅπαντα τὰ ἐν τῷ φακέλλῳ τῆς δικογραφίας ἔγγραφα καὶ στοιχεῖα.

Λαθὼν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ Συνέδρου - Μέλους Αὐτοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Οἰκονόμου κ. Κωνσταντίνου Κοντούλη.

Σκεφθὲν κατὰ τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ, ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τοῦ ὄλου φακέλλου τῆς δικογραφίας ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσις εἰσάγεται πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον Αὐτοῦ, τηρηθεισῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», προβλεπομένων καὶ καθοριζομένων διαδικασιῶν.

Ἐπειδὴ, ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας, τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, προσηκόντως ἐν τῷ συν-

ὄλῳ ἐκτιμωμένων, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἐν γένει περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας, περιλαμβανούσης καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς προδικασίας, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων, κατ' ἐλευθέραν ἐκτίμησιν, δύναμι τοῦ άρθρου 57 τοῦ Ν. 5383/1932 ἀπεδείχθησαν τὰ κάτωθι πραγματικὰ περιστατικά...

Ἐπειδὴ, τὰ παραπτώματα τοῦ Κατηγορηρίου, σαφῶς προβλέπονται καὶ ρητῶς τιμωροῦνται, ὑπὸ τῶν Θεῶν καὶ Ἱερῶν Κανόνων, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Γραφικῶν Λογίων, διὰ τῆς ποινῆς τῆς Κἄθ' αἰρέσεως ἐκ τοῦ Ἵψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, καὶ δὴ ...

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

κηρύσσει ὁμοφώνως τὸν κατηγορούμενον πρεσβ. Βασίλειον Γεωργίου Νικολακόπουλον, Κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, ἐνοχὸν ἐπὶ ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, καὶ μὴ δυνάμενον κατ' ἄρθροισ 10 καὶ 12 τοῦ Ν. 5383/1932, ὅπως ἐπιβάλῃ αὐτῷ τὴν ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπομένη ποινήν, κηρύσσει ἑαυτὸ ἀναρμόδιον ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσεως καὶ παμψηφεί διαβιβάζει αὐτήν, ἵνα ἐκδικασθῇ, λόγῳ ἀρμοδιότητος, ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, καταδικάζον ἅμα εἰς θάρος τοῦ κατηγορουμένου καὶ ὑπὲρ Τ.Α.Κ.Ε. τὴν ἐκ 10.000 δραχμῶν δικαστικὴν δαπάνην. Διατάσσει δὲ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης, συνφά τῶς ἄρθροισ 55 καὶ 122 ἐδ. 3 τοῦ Ν. 5383/1932, δις εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ ἄπαξ εἰς τὴν ἡμερησίαν ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», δίχα τῆς ἀναλυτικῆς ἀναφορᾶς τοῦ κατηγορητηρίου καὶ τοῦ αἰτιολογικοῦ αὐτῆς μέρους.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθήμερόν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Τὰ Μέλη

Οἰκονόμος Γεώργιος Γεωργόπουλος

Οἰκονόμος Κωνσταντίνος Κοντούλης

Ὁ Γραμματεὺς

Ἱερεὺς Περικλῆς Μαγκαφᾶς.

Ἱερά Μητρόπολις Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας

Προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πληρῶσιν μίας (1) θέσεως ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου ΔΕ (Γραφέως) τῆς Ἱεράς ἡμῶν Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς εἰκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Φλωρίνῃ τῆ 18ῃ Ἰουλίου 1989

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας

ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ 2) Ἁγ. Γεωργίου Νέας Εὐκαρπίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῆ 19ῃ Ἰουλίου 1989

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσῶν

ΚΛΗΣΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Πρὸς τὸν Ἀρχιμανδρίτην

Ἐφραίμ (κατὰ κόσμον Νικόλαον) Τσακιράκην

τέως Ἐφημέριον Οὐτρέχτης Βελγίου

καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς

Ἐνεργούντες κατὰ σοῦ τακτικὰς ἐνόρκους ἀνακρίσεις, συμφώνως πρὸς τὴν υπ' ἀριθ. 402/17.6.1989 ἐντολὴν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Διονυσίου, καλοῦμεν σε ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐν Χίῳ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου, τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1989, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9ην π.μ., προκειμένου ὅπως ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν.

Ἐν Χίῳ τῆ 19ῃ Ἰουλίου 1989

Ὁ Ἀνακριτῆς

Οἰκονόμος Δημήτριος Κ. Γεόμελος

Ὁ Γραμματεὺς

Πρεσβ. Χριστοφόρος Γ. Γουρλῆς

Ίερά Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Δημητρίου Ἀλιφεύρας Ὀλυμπίας καὶ 2) Ἀγίου Γεωργίου, Ἁγ. Γεωργίου Δωρίου Τριφυλίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῆ 24ῃ Ἰουλίου 1989

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως λαϊκοῦ ὑπαλλήλου, ἥτοι ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν κλάδου ΔΕ, παραχωρηθείσης ταύτης διὰ τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ Ν. 1476/84 καὶ τῆς υπ' ἀριθ. Φ. 031/259/Α1/31/18.1.85 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱεροσχευμάτων καὶ ἔχοντας υπ' ὄψιν: 1) Τὸν υπ' ἀριθ. 34/1986 Κανονισμὸν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Φ.Ε.Κ. 60/30.4.86 τεῦχος Α' καὶ 2) Τὴν υπ' ἀριθ. 70/388/16.2.88 Ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας: α) ὕγιῶς καὶ ὀρθῶς περὶ τὴν πίστιν τῆς Ἀγιοπάτης τοῦ Χριστοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, β) θίον ἀδιάβλητον ὡς ὁ Εὐαγγελικὸς Νόμος ἐπιτάττει καὶ γ) τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ κανονισμῶν προβλεπόμενα οὐσιαστικὰ καὶ τυπικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως υποβάλλωσι σχετικὴν ἀίτησιν προκειμένου νὰ καταλάβουν τὴν ὡς ἄνω θέσιν.

Ἐν Τρικάλοις τῆ 27ῃ Ἰουλίου 1989

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Γρεβενῶν

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Ἀθανασίου Ἐλευθέρου Α', 2) Προφήτου Ἡλιοῦ Αἰμιλιανοῦ, 3) Ἁγ. Γεωργίου Λάβδας, 4) Ἁγ. Δημητρίου Προσθόρου, 5) Ἁγ. Νικολάου Καλλιθέας, 6) Ἁγ. Νικολάου Λεῖψι, 7) Ἁγ. Νικολάου Ἐξάρχου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Γρεβενοῖς τῆ 4ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Κασσανδρείας

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ὁσίας Παρασκευῆς Ν. Καλλικρατείας (β' θέσις), 2) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βάθδου καὶ 3) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κασσανδρινοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πολυγύρῳ τῆ 7ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Κασσανδρείας ΣΥΝΕΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς α) Ἀγίας Ἐπισκέψεως Τρικάλων, β) Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλαμπάκας καὶ γ) Ἀγίων Ἀποστόλων Φαρκαδόνας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34/ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Τρικάλαις τῆ 9ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ Ἀναλήψεως Κυρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34/ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Σπάτα, τῆ 19ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ἀγ. Νικολάου Κάψια Μαντινείας, β) Παμμ. Ταξιαρχῶν Σιταίνης Κυνουρίας καὶ γ) Εὐαγγελιστρίας Λεωνιδίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Τριπόλει τῆ 28ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἀγ. Γεωργίου Ἀλιβερίου, 2) Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Καράθου, 3) Ἀγ. Γεωργίου Θαρρουνίων, 4) Ἀγίου Γεωργίου, Ἀγ. Γεωργίου, 5) Ἀγ. Δημητρίου Καδδίου, 6) Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἀγ. Δημητρίου καὶ 7) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ὁρολογίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κύμῃ τῆ 28ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἀγίας Τριάδος - Ψαθοπύργου Πατρῶν καὶ 2) Ἀγίου Γεωργίου - Μιντιλογίου Πατρῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτραις τῆ 31ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 1 παράγρ. 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 1399/1973 «περὶ συστάσεως οργανικῶν θέσεων διακόνων παρὰ τῆ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπῆ Κρήτης καὶ ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι Κρήτης καὶ Δωδεκανήσου ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νόμων καὶ διατάξεων», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3/1988 ἀπόφασιν ἡμῶν «περὶ ἀνακατανομῆς τῶν οργανικῶν θέσεων διακόνων ἐν τῇ Ἱερά Μητροπόλει Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις διακόνων τῶν Ἱερῶν ναῶν 1) Ἀγίου Γεωργίου Καλλιθέας Ρεθύμνου, 2) Ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ρεθύμνου καὶ 3) Κοιμήσεως

της Θεοτόκου Ρεθύμνου, καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης έν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ρεθύμνῳ τῇ 3ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ρεθύμνης και Αὐλοποτάμου ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λάμπης και Σφακίων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τοὺς θείους και ἱερούς κανόνες της καθ' ἡμᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας και 2) Τὰ άρθρα 33 - 36 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν και Ἐφημερίων», καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός 20ῆμερου από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά πρὸς κατάληψιν της κενῆς ὀργανικῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Λαμπηνῆς Ἁγ. Βασιλείου Ρεθύμνης.

Ἐν Σπηλιῷ τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ρεθύμνης και Αὐλοποτάμου ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τοὺς θείους και ἱερούς κανόνες της καθ' ἡμᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 2) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398/73 και τοῦ Ν. 673/77 ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ Ν. 817/78 (ἄρθρ. 25 παρ. 3) και 3) Τὴν ἡμετέραν ἀπόφασιν περὶ ὀργανικῶν θέσεων τῶν διακόνων έν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλει καλούμεν τούς έχοντας ζῆλον κατ' ἐπίγνωσιν και κλίσιν ἱερατικὴν πρὸς δὲ τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν της ἐνορίας Δαριθιανῶν Ἁγ. Βασιλείου Ρεθύμνης, ἰ. ναοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος, όπως υποβάλλωσι ἡμῖν έντός εἴκοσι (20) ἡμερῶν τὰ κατὰ νόμον δικαιολογητικά πρὸς πλήρωσιν της θέσεως.

Ἐν Σπηλιῷ τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ρεθύμνης και Αὐλοποτάμου ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας και Ὠλένης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος» και τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ της Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν και Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίων Θεοδώρων Λεχαινῶν, 2) Ἁγίου Νικολάου Σμιζῆς και 3) Προφήτου Ἡλία Κουζουλιού, καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης έν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 31ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ριζαρείος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Προκειμένου τὸ Συμβούλιον της Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς νὰ πληρώσει τὴν κενωθεῖσα θέση τοῦ Διευθυντοῦ της Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, καλεῖ τούς ενδιαφερόμενους ἀγαπούς κληρικούς της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, και αὐτοὺς πού διαμένουν στὴν ἀλλοδαπή, πού έχουν πτυχίον της Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων μας ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς Ὁρθοδόξου Σχολῆς και κέκτηνται τουλάχιστον τὸν βαθμὸν τοῦ Πρεσβυτέρου, όπως μέχρι της 20ῆς Σεπτεμβρίου 1989, υποβάλουν στὰ Γραφεῖα της Σχολῆς (Λεωφ. Βασ. Σοφίας 24 Ἀθήνα, τηλ. 7210.661), αἴτηση μετὰ βιογραφικοῦ σημειώματος ὡς και πάντα τ' ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα γιὰ τίς σπουδές τους και της παιδαγωγικῆς τους μόρφωσης και πείρας, ὡς και της καθόλου δράσης αὐτῶν.

Πρόσθετες σπουδές στὴν ἀλλοδαπή και συγγραφικὸ ἔργο θὰ ἐκτιμηθοῦν ἰδιαίτερα.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στὰ Γραφεῖα της Σχολῆς.

Ἀθήνα 7 Αὐγούστου 1989

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Δύο βιβλία τοῦ

Ἀρχιμ. Δημ. Μπεκιάρη, σὲ 6' ἔκδοση:

ΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΣ ΑΙΝΟΣ

Θεομητορικὲς ὁμιλίες με πλούσιο ὕμολογικὸ και πατερικὸ ὕλικό, πολύτιμο βοήθημα τῶν κληρικῶν και ἐντρύφημα τῶν πιστῶν γιὰ κάθε Θεομητορικὴ ἑορτή.

ΦΥΣΙΣΤΩΣ ΑΛΓΗΔΩΝ

Ἀξιόλογα κείμενα πνευματικῆς οἰκοδομῆς ἀφιερωμένο στὰ σωτήρια και ζωοποιὰ πάθη τοῦ Κυρίου μας.

Ἀπευθύνεσθε: Βιβλιοπωλεῖο ὁδ. Δραγατσάνου 2 — Πλατ. Κλαυθμῶνος.

Γράψατε: Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλέφ. 7228.008.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 46/1989

«ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

- 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 46 τοῦ Ν. 590)77. Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
- 2) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1811)1988.
- 3) Τὴν ἀπὸ 25.8.1989 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

Ψ Η Φ Ι Ζ Ε Ι

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 46)1989 Κανονισμόν, «Περὶ συστάσεως ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 46/1989

«Περὶ συστάσεως Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἄ ρ θ ρ ο ν 1

Συνιστᾶται «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ» (Ο.Υ.) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Δ.Ι.Σ.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 2

1. Σκοπὸς τῆς ὡς ἄνω «Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας» (Ο.Υ.) εἶναι ἡ διοικήσεις, διαχειρίσεις καὶ ἀξιοποιήσεις τῆς ἐν γένει ἀκινήτου καὶ κινητῆς περιουσίας, ὡς καὶ τῶν οἰκονομικῶν πόρων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐφ' ὅσον ἡ διοικήσεις, διαχειρίσεις καὶ ἀξιοποιήσεις αὐτῶν δὲν ἔχει ἀνατεθῆ εἰς ἄλλα ὄργανα.

2. Διὰ τὴν διοίκησιν, διαχειρίσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐν γένει πόρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων ὡς καὶ αἱ κείμεναι διατάξεις τῶν Νόμων καὶ τῶν Κανονισμῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 3

Ἡ συνιστωμένη «Οἰκονομικὴ Ὑπηρεσία» (Ο.Υ.) διοικεῖται ὑπὸ Πενταμελοῦς Διοικουῆς Ἐπιτροπῆς (Δ.

Ε.) ἀποτελουμένη ἐκ: α) τοῦ Προέδρου, Ἀρχιερέως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος εἰς περιπτώσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὸν ἀρχαιότερον, κατὰ τὰ πρεσβεῖα, Ἀρχιερέα μέλος τῆς Δ.Ε.

β) Δύο (2) Ἀρχιερέων ὡς μελῶν μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των, Ἀρχιερέων.

γ) Δύο (2) λαϊκῶν μελῶν μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των, ἐχόντων ἐμπειρίαν καὶ γνώσεις περὶ τὰ οἰκονομικὰ καὶ τεχνικὰ.

2. Χρὴ Γραμματέως τῆς Διοικουῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ Κληρικὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 4

1. Ἡ Δ.Ε. διορίζεται διὰ πρόξεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δ.Ι.Σ. δημοσιευομένης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» διὰ μίαν διετίαν δυναμένην νὰ παραταθῆ.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δ.Ι.Σ. δύναται καὶ διαρκουῆς τῆς θητείας νὰ ἀντικαταστήσῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὴν Δ.Ε.

3. Ἡ ἀπόφασιν τοῦ Μακαριωτάτου τῆς παραγρ. 1 ἰσχύει ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 5

1. Ἡ διοικήσεις, διαχειρίσεις καὶ ἀξιοποιήσεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐν γένει περιουσίας ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεων τῆς Δ.Ε., ἐπιφυλασσομένων τῶν κατωτέρω ὀριζομένων διὰ τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε. ὡς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ο.Υ.

2. Ἡ Διοικουῶσα Ἐπιτροπὴ τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας εὐρίσκειται εἰς ἀπαρτίαν καὶ ἀποφασίζει ἐγκύρως, ἐφ' ὅσον παρίστανται εἰς τὴν Συνεδρίαν τέσσαρα (4) τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς.

3. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Δ.Ε. αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἀξιοποίησιν καὶ ἐκποίησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῆς Δ.Ι.Σ.

4. Ἡ Δ.Ε. ψηφίζει τὸν καταρτιζόμενον ὑπὸ τῆς Ο.Υ. Ἐτήσιον Προϋπολογισμόν Ἐσόδων - Ἐξόδων ὡς καὶ τὸν Ἀπολογισμόν αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι τελικῶς ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ.

Ά ρ θ ρ ο ν 6

1. Διά πράξεως του Μακαριωτάτου Προέδρου της Δ.Ι.Σ. συγκροτείται δια μίαν διετίαν Ὑποεπιτροπή ἐκ τεσσάρων (4) μελῶν, ἐχόντων ἐμπειρίαν καὶ γνώσεις περὶ τὰ οἰκονομικὰ καὶ τεχνικὰ, εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχει ἀπαραιτήτως καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Ο.Τ.

2. Ἔργον τῆς Ὑποεπιτροπῆς εἶναι ἡ μελέτη καὶ προετοιμασία τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας, διαβιβάζονται δὲ εἰς αὐτὴν πρὸς μελέτην καὶ εἰσήγησιν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ο.Τ. μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε.

3. Ἡ Εἰσήγησις τῆς Ὑποεπιτροπῆς πρὸς τὴν Δ.Ε. εἶναι γνωμοδοτικῆ.

Ά ρ θ ρ ο ν 7

1. Διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ἔργου τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Δ.Ε., διορίζεται διὰ Πράξεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ διὰ μίαν διετίαν, δυναμένην νὰ ἀνανεωθῆ, Κληρικὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διαθέτων οἰκονομικὰς γνώσεις, ὡς Διευθυντὴς αὐτῆς.

2. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ο.Τ. καταρτίζει τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν θεμάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐν συνεδρίᾳ ἀποφασίζει ἡ Δ.Ε.

3. Ἡ Ἡμερησία Διάταξις τίθεται ὑπὸ τὴν ἐγκρισίν τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε. ὁ ὁποῖος καὶ τὴν ὑπογράφει.

4. Ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ἡ Δ.Ε. ἀποφασίζει κατόπιν Εἰσηγήσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ο.Τ. ὁ ὁποῖος καὶ παρίσταται ἐν τῇ Συνεδρίᾳ μετὰ ψήφου.

5. Τὸν Διευθυντὴν τῆς Ο.Τ. ἀπόντα ἢ κωλύμενον, ἀναπληροῖ Κληρικὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὀριζόμενος ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δ.Ι.Σ.

6. Διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν θεμάτων τῆς Ο.Τ. εἰς Θεσσαλονίκην, δι' ἀποφάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δ.Ι.Σ., ὀρίζεται Κληρικὸς ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς Μητροπόλεις τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος ἐνημερώνει τὸν Διευθυντὴν τῆς Ο.Τ. καὶ ἐκπροσωπεῖ τοῦτον κατὰ τὰς ἐντολάς του.

Ά ρ θ ρ ο ν 8

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ο.Τ. ἔχει τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α. Ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς Δ.Ε., συντονίζει καὶ ἐποπτεύει τὸ ἔργον τῆς Ο.Τ.

β. Κινεῖ τὴν διαδικασίαν προκηρύξεως πλειοδοτικῶν διαγωνισμῶν ὡς καὶ τῆς προκλήσεως ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν ἐκποίησιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας.

γ. Εἰδικῶς διὰ τὴν προκήρυξιν πλειοδοτικῶν διαγωνισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀφοροῦν ἐκμισθώσεις γενικῶς, ἀποφασίζει τὴν προκήρυξιν καὶ κατακυρώνει τὰ Πρακτικὰ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον τὸ ἐτήσιον μίσθωμα δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000) δραχμῶν.

δ. Διὰ μισθώσεις τῶν ὁποίων τὸ ἐτήσιον μίσθωμα ὑπερβαίνει τὸ ἐν ἑκατομμύριον (1.000.000) καὶ μέχρι δύο ἑκατομμύρια (2.000.000), ἡ προκήρυξις καὶ ἔγκρισις τοῦ ἀποτελέσματος γίνεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε. καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ο.Τ.

ε. Αἱ ἀρμοδιότητες τῶν ἀνωτέρω ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν ρύθμισιν οἰωνδήποτε θεμάτων ἐκ τῶν μισθωτικῶν σχέσεων.

στ. Ἀποφασίζει ἐπὶ τῆς ἐγέρσεως ἀγωγῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ θέματα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ τῆς ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων καὶ παρακολουθεῖ τὴν πορείαν τῶν ὑποθέσεων.

ζ. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐνώπιον παντὸς Δικαστηρίου καὶ Διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ δίδει τοὺς ὅρκους, τὴν ἐπαγωγὴν τῶν ὁποίων ἀποφασίζει ἡ Δ.Ε.

η. Ἐγκρίνει τὴν πληρωμὴν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν πάντων τῶν μισθοδοτουμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀποφασίζει διὰ τὰς πάσης φύσεως δαπάνας, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ὑπερβαίνουν τὰς πεντακοσίας χιλιάδας (500.000), διὰ τὰς ὁποίας καὶ εἶναι ὁ κατὰ νόμον ὑπόλογος καὶ αἱ ὁποῖαι ἐφ' ὅσον τὸ ὕψος των ὑπερβαίνει τὰς 100.000, πραγματοποιοῦνται κατόπιν προχείρων διαγωνισμῶν. Προκειμένου περὶ ἐπισκευῶν κτιρίων γενικῶς, κατόπιν προηγουμένης ὑπευθύνου βεβαιώσεως μηχανικοῦ.

θ. Ἀνὰ δίμηνον συντάσσει Πίνακα Ἐσόδων - Ἐξόδων τῆς Ο.Τ., ὁ ὁποῖος ὑποβάλλεται εἰς τὴν Δ.Ε. καὶ τὴν Δ.Ι.Σ.

ι. Ἡ Δ.Ε. δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ο.Τ. καὶ ἄλλας ἀρμοδιότητας ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 9

1. Διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ ἔργου τῆς Ο.Τ. τοποθετοῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δ.Ι.Σ., Κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι διατηροῦν τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κυρίαν θέσιν των.

2. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω Κληρικοὺς καταβάλλεται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. μηνιαία ἀποζημίωσις, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνει τὰ 2/3 τῶν καθαρῶν ἀποδοχῶν τῆς κυρίας θέσεώς των.

Ἄρθρον 10

Δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ., καθορίζονται αἱ κατὰ Συνεδρίαν ἀποζημιώσεις τῶν μελῶν τῆς Δ.Ε., τοῦ Γραμματέως αὐτῆς, τῶν μελῶν τῆς Ὑποεπιτροπῆς, ὡς καὶ ἡ μηνιαία ἀποζημίωσις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ο.Τ.

Ἄρθρον 11

Οἱ ἐν γένει πόροι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διατίθενται δι' ἀποφάσεων τῶν ἀρμοδίων Ὁργάνων διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἐν γένει ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 12

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καταργεῖται ἐξ ὀλοκλήρου ὁ ὑπ' ἀριθμ. 39/1988 Κανονισμὸς, χωρὶς νὰ ἀναβιώνουν τὰ ὑπ' ἀριθμ. 30, 31, 32 καὶ 33 ἄρθρα τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 19/1981 Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 13

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Παπαθανασίου - Γκίνης

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατιστῆς ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐθνικῆς συμφιλώσεως.

Ἡ Δ. Ι. Σύνοδος τῆς 133ης περιόδου (1.9.89 - 31.8.90).

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Ἐπιστολὴ Ἐσωτάτης Συμβουλῆς.

Μητροπ. Γρεβενῶν Σεργίου, Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ Ὁσίου Νικάνορος καὶ τὸ κειμηλιοφυλάκιον αὐτῆς.

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Αἱ ὀρθόδοξοι Δηλώσεις εἰς Διασκέψεις καὶ Συνέδρια τῆς Οἰκουμένης Κινήσεως.

Ἀρχιμ. Γεροθέου Βλάχου, Ἐκκλησιαστικὴ παρέμβαση.

Κων. Ν. Σενογιάννη, Ἡ Τράπεζα τῆς Βυζαντινῆς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης.

Ἰωάννου Ζ. Οἰκονομίδη, Ἡ Ἐκκλησία ὡς ἐνοποιὸς δύναμις τοῦ Ἑλληνισμοῦ (κατὰ τὸν Σπυρ. Ζαμπέλιο).

Σπυρ. Δ. Περιστέρη, Κωνσταντῖνος Ψάχος.

«Πρόσωπο πρὸς πρόσωπο».

Τὸ Δ' Θεολογικὸ Συνέδριον τῆς Ε.Θ.Ε.Β.Ε.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 46/1989.